

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannym i wydaniu wieczornym. — w niedziele i święta tylko wydanie poranne. — natomiast w dni poświęcone tylko wydanie wieczorne.

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr Marjan Chelminowski, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 138

Poznań, poniedziałek dnia 24 marca 1930

Rok XXV

Pacyfikacja

P. marszałek Szymański w wywiadzie prasowym podał jako swój program pacyfikację wewnętrzną i zwalczanie kryzysu gospodarczego. Ponieważ zaś niema w Polsce nikogo, kto by nie pragnął tego ostatniego, a p. Szymański nie wyjawiał swoich sposobów walki z kryzysem gospodarczym, które jedynie, a nie pobożne życzenie, mogłyby w tym kierunku być uznane za program, przeto możemy obiektywnie stwierdzić, że jedynym postulatem p. Szymańskiego jest — jak to przy innej sposobności powiedział — owa „concordia”, dzięki której „parvae res crescunt”.

Zgoda wewnętrzna — to wielka rzecz. Jakkolwiek jest ona ideałem, który nigdzie i nigdy w całej pełni zrealizowany nie był i być nie może, to jednak fakt to historycznie stwierdzony, że pewien stopień tej zgody jest koniecznym warunkiem wogóle wszelkiego życia zbiorowego, a rozwoju państwa w szczególności. Jest to aksjomat tak nie- sporny, tak sam w sobie zrozumiały, że trudno go uznać za wystarczający program nowego rządu. Ale my w Polsce żyjemy od czterech lat w tak anormalnych warunkach, że, jak możliwą była dezygnacja p. Szymańskiego na szefa gabinetu, tak i poczciwy jego „program” mógłby stać się przysłowiem jakiejś Kolumba dla rozwiązania obecnej sytuacji politycznej.

Chodzi tylko o to, co kto przez ową „zgoda” rozumie. Zgoda w polityce nie może — rzecz prosta — polegać na dobrowolnym rozwiązaniu się stronnictw politycznych, na wyrzeczeniu się przez nie ideałów programowych i — w aktualnym wypadku — na utworzeniu pod laską p. Szymańskiego wielkiej „lawy”, która za jedyne zawołanie będzie mieć: „społem, panowie szlachta, ława, kupą!” — Taka zgoda jest nie tylko niemożliwa, ale — powiedzmy otwarcie — byłaby nawet szkodliwa. Naród, który stworzył i chce utrzymać własne państwo, musi być zorganizowany, a jedną z form tej organizacji są także stronnictwa polityczne. Jeśli zatem chce się realnie mówić o zgodzie, to chyba tylko o zgodzie stronnictw.

W normalnych stosunkach parlamentarnych taka zgoda opiera się na kompromisie w zakresie pewnych aktualnych spraw, a, jeśli obejmie ona większość parlamentarna, to wyrazem jej jest wspólny, wytworzony przez taką większość rząd. I znowu stwierdzamy, że w naszych obecnych stosunkach taka zgoda dla utworzenia wspólnego parlamentarnego rządu jest nieaktualna, nie tylko dlatego, że znajdujemy się pod rządami dyktatury, ale także dlatego, że w obecnym Sejmie utworzenie trwałej parlamentarnej większości jest niemożliwe. W każdym razie, gdyby nawet taka większość powstała, to nie objęłaby ona Stronnictwa Narodowego, które nie mogłoby tworzyć rządu wspólnego z lewicą; zatem zgoda nie byłaby powszechna.

Czyż zatem nie może być mowy o żadnej wogóle zgodzie? Owszem. Zgoda na pewnej platformie jest nie tylko bardzo potrzebna dla państwa, ale i możliwa. Platformę tę — zgodnie z dokla-

Krwawe echa akademji imieninowej

Zajścia podczas akademji — Demonstracja przed uniwersytetem — Kilkakrotne natarcie policji na młodzież za pomocą bagnetów, kolb i pałaszy — Ofiary — Apel do rektora uniwersytetu i senatu akademickiego — Do „sanacji”: Róbcie tak dalej, panowie!...

Z powodu wczorajszej akademji imieninowej na rzecz min. Piłsudskiego doszło do demonstracji publiczności, szczególnie młodzieży, i do bezprzykładnych wprost szarży policji na publiczność, w czego następstwie dużo osób zostało pokaleczonych.

Na auli uniwersytetu — sądząc z transmisji radiowej — był przebieg akademji w większej swej części bardzo błady. Czasami tylko „ożywiały” go sprzeciwy, aż ostatecznie doszło do większej demonstracji przy śpiewaniu pieśni. Jedni śpiewali „Pierwszą brygadę”, inni — „Rotę”. Sytuację ratowała orkiestra, grając „Pierwszą brygadę”.

Zajścia te miały miejsce, chociaż strzelcy przeprowadzali niesłychanie ostrą kontrolę przy wpuszczaniu gości, i chociaż następnie pozamykano wszelkie drzwi, mimo, że sala w części tylko była zapełniona.

Wobec zamkniętych drzwi tłumy publiczności gromadziły się przed uniwersytetem, szczególnie dużo było widać młodzieży akademickiej. Zauważono, że dużo strzelców i policji uwiła się obok Collegium Minus na terenie uniwersyteckim, widocznie, żeby zagrozić studentom wstęp tamtędy do gmachu uniwersytetu. Młodzież zażądała natychmiastowego opuszczenia gmachu przez policję i strzelców. Na interwencję u komendanta policji, szeregowi usunęli strzelców. Krótko potem przybył na miejsce rektor uniwersytetu, zawiadomiony o zajściach przez Poznański Komitet Akademicki, i nakazał policji opuszczenie gmachu, poczem wysłuchał sprawozdania z przebiegu wypadków, które mu złożyła delegacja młodzieży.

Tymczasem przed gmachem auli uniwersyteckiej oczekiwano wyjścia publiczności z akademji. Gdy u drzwi stanęła znowu bojówka strzelecka, rozległy się protesty studentów, że czują się oni na terenie uniwersytetu gospodarzami i nie pozwolą obcym czynnikom uzurpować sobie tych praw.

Gdy z uniwersytetu wyszedł wojewoda Racyński i skierował się do samochoodu, zaintonowano marsza żałobnego Chopina.

Ponadto młodzież i inni zgromadzeni wznosili okrzyki: „Niech żyje państwo narodowe!”, „Precz z galówkami orjentalnemi!” Padły też aluzje do wywiadu o „zamiarze zastrzelenia kilku panów”, o „talerzu z ekskrementami do spróbowania” itp. Skonsygnowana policja zaczęła tłum rozpychać bagnetami i białą bronią. Policjanci w bezprzykładny sposób bili młodzież kolbami i kaleczyli ją bagnetami, przewracali nawet kobiety. Młodzież zaintonowała „Rotę”. Nastąpiła szarża policji konnej.

Skutki tych ataków były zaiste niezwykłe. Szereg studentów odniosło poważne rany klute od bagnetów i cięte

Odezwa Poznańskiego Komitetu Akademickiego

W sprawie zajść, które miały miejsce przed uniwersytetem poznańskim ub. niedzieli wieczorem, prowadzi Jego Magnificencja p. Rektor Uniwersytetu Poznańskiego śledztwo, celem ustalenia stanu faktycznego i tła zajść.

Przeto wzywa się wszystkich poszkodowanych Kolegów, by zechcieli się zgłaszać w Poznańskim Komitecie

od szabli. Narazie stwierdzono: p. Miller Adolf — dłoń przekłuta bagnetem; p. Kosmal Karol — cięcie szabłą w głowę; p. Nowicki Bronisław — cięcie bagnetem w twarz; p. Wittig Zbigniew — padł nieprzytomny pod uderzeniem kolbą w pierś; p. Jabłoński — potłuczenie ręki kolbą; p. Sadekowski Zbigniew — uderzenie kolbą w twarz; p. Hernet — cięcie szabłą w głowę. Kilku studentów opatrzone na miejscu w gmachu uniwersytetu, innych, w tem kilku nieprzytomnych, odwieziono do szpitala. Wielu potratowano kołmi w czasie szarży i jej powtarzających się ataków. Policji „pomagały” w sposób „bohaterski” bojówki „Strzelca”.

Wzburzona do ostateczności młodzież podążyła grupami przed prezydjum policji, gdzie znów spotkała się z szarżą oddziałów policji konnej. Rozproszona na chwilę, zgromadziła się młodzież ponownie na placu Wolności, manifestując samorzutnie swe uczucia. Odsławiano „Rotę”, poczem wzniosły się okrzyki: „Niech żyje państwo narodowe!”, „niech żyje rząd narodowy!” Policja wykonała znowu szarżę, ponawiając ją kilkakrotnie i wjeżdżając na chodniki, do bram domów.

Do późnej nocy policja rozpraszała gromadzące się wciąż tłumy. Przez całą noc krążyły po mieście patrole policji konnej i pieszej.

Aresztowano szereg studentów, których policja zwolniła dopiero na interwencję p. dziekana L. Jaxy-Bykowskiego. Prezydjum policji nie chciało wogóle rozmawiać z Poznańskim Komitetem Akademickim, naczelną reprezentacją młodzieży akademickiej uniwersytetu poznańskiego.

Od redakcji: Z powodu zachowania się wczoraj policji panuje w mieście powszechne oburzenie. Jasną jest rzeczą, że do rozproszenia młodzieży i udaremnienia demonstracji nie było zgola potrzebne uciekanie się do środków tak niesłychanych i potępienia godnych.

Przed wojną, gdy pod pomnikiem Mickiewicza i w „Bazarze” odbywały się demonstracje patriotyczne polskie, nawet pruska policja nie posunęła się tak daleko, jak to wczoraj, w wolnej Polsce, w narodowym Poznaniu, uczyniła policja państwowa polska.

Ponieważ ofiarą tych metod padła przedewszystkiem młodzież akademicka, przeto oczy społeczeństwa zwracają się na rektora uniwersytetu i senat akademicki z zaufaniem, że dostojne te czynniki użyją wszelkich środków w obronie życia i zdrowia młodzieży.

Jeżeli oczywiście ocenić wczorajsze „dzieło” policji i strzelców ze stanowiska wyjątkowo politycznego, ze stanowiska walki z „sanacją”, należy oświadczyć: „Róbcie tak dalej, panowie! Dziękujemy wam za owoce politycznel...”

Akademickim przy św. Marcinie 40 w godzinach południowych między godz. 12—13.

Jego Magnificencja zapewnił, że młodzież akademicka otrzyma należyte zadośćuczynienie, to też wzywamy Koleżanki i Kolegów do zachowania spokoju.

Poznański Komitet Akademicki

racjami stronnictw, złożonemi prezydentowi Rzeczypospolitej podczas pa-

miętnych rozmów grudniowych, jest: przywrócenie faktycznej mocy panowa-

nia prawa, a zatem zniesienie obecnej nieprawnej dyktatury, odpartyjnienie administracji państwowej, zaprzestanie finansowania ze skarbu państwa organizacji partyjnych, a w dalszym ciągu bądź ustalenie pewnego wspólnego planu prac Sejmu i rządu, bądź też rozwiązanie Sejmu i rozpisanie nowych wyborów. Naszym zdaniem to ostatnie wyjście byłoby racjonalniejsze i łatwiejsze.

Gdyby p. Szymański przychodził z takim programem, to niewątpliwie znalazłby silne poparcie tak w Sejmie, jak i w kraju. Ale p. Szymański jest od takiej zgody bardzo daleki. To, co proponuje on stronnictwom sejmowym, to nie jest obustronne porozumienie celem przywrócenia praworządności w państwie, ale jednostronna zgoda opozycji na dyktaturę p. Piłsudskiego. Nie stara się przytem p. Szymański — podobnie jak p. Bartel — udowodnić, że ta dyktatura jest pomyślna dla Polski i że wyprowadzi ją z obecnych trudności. Argumentem, który ma skłonić opozycję do kapitulacji przed dyktaturą, jest groźba, że w razie przeciwnym przyjdą szkodliwe dla państwa wstrząsy — oczywiście nie ze strony opozycji.

Innemi słowy — to, co proponuje p. Szymański, to nie jest „concordia civium”, zgoda obywateli, równych z równymi, ale pogodzenie się zwyciężonych z ich losem, czyli jednostronna pacyfikacja w znaczeniu wojennym.

Dla dobra państwa możnaby zgodzić się i na to, ale pod warunkiem, gdyby dotychczasowe rezultaty rządów dyktatorskich i ich zamiary na przyszłość upoważniały do przypuszczenia, że wyprowadzą one Polskę z trudności i niebezpieczeństwa. Jednak zarówno czteroletnia gospodarka „sanacji” na polu polityki zewnętrznej i wewnętrznej, jakoteż ostatnie wystąpienie p. Piłsudskiego dowodzą, że zgoda opozycji na pacyfikację byłaby katastrofą dla kraju.

Są wypadki, gdy dalsza walka jest lepsza od zgody. Takim właśnie wypadkiem jest — niestety — położenie Polski w okresie pomajowym. Winę tej sytuacji ponoszą ci, co zdobywszy władzę z orężem w ręku, nie umieli jej wyzyskać dla dobra narodu i państwa.

Z konferencji morskiej

Wiedeń, 24. 2. (PAT) Londyński korespondent „Neu Freie Presse” donosi, że między delegacją francuską a włoską odbyła się konferencja, na której stwierdzono, że dalsze pośrednictwo Mac Donalda może skomplikować zagadnienia polityczne, które muszą być załatwione między Włochami a Francją. Konieczne są rychłe bezpośrednie rokowania francusko-włoskie. Grandi wskazał na to, że polityka włoska jest rozczarowana wystąpieniem Anglii jako inicjatorce konferencji, wobec czego rozważają we włoskich kołach alternatywę równoczesnego i całkowitego zbliżenia Włoch do Niemiec i do Francji, pod warunkiem, że Włochy uznane zostaną za mocarstwo pod każdym względem równouprawnione. Korespondent donosi, że delegacji francuscy mieli dać do zrozumienia, iż należy przygotować się na zupełne nowe ugrupowanie w Radzie Ligi Narodów. Jedynym rezultatem konferencji londyńskiej będzie pakt 3-ch mocarstw, mianowicie: Anglii, Ameryki i Japonii.

Linja Gdynia — Ameryka

„Polskie Transatlantyczne Tow. Okrętowe“ — Korzyści i cele — Konieczność rozbudowania miasta Gdyni

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“)

Gdynia, w marcu.

W niedługim czasie Polska będzie jedynym państwem nad Bałtykiem, które posiadać będzie własną linię transatlantyczną dla komunikacji pasażerskiej. Dnia 27. bm. odbędzie się tutaj pierwsze walne zebranie organizacyjne „Polskiego Transatlantycznego Towarzystwa Okrętowego“, Linja Gdynia — Ameryka. Na zebraniu tem uchwalony będzie statut nowego przedsiębiorstwa żeglugowego, posiadającego kapitał mieszany polsko-duński. Własnością towarzystwa będą trzy wielkie okręty pasażerskie, „Polonia“, „Estonia“ i „Lituania“, których nazwy gdy nad pokładami zawisnie bandera polska, będą zmienione na: „Prezydent Wilson“, „Kościuszko“ i „Pułaski“. — Przepuszcza się, że już 5 lub 6 kwietnia zawinie do portu gdyńskiego jeden z tych okrętów i wyruszy na Ocean pod biało-czerwoną flagą. Komunikacja pasażerska na linii Gdynia — Gdańsk — Halifax (Kanada) — Nowy Jork odbywać się będzie w odstępach mniej więcej dwutygodniowych. Załoga statków, do czasu uzyskania przez Polskę 53 proc. kapitału zakładowego przedsiębiorstwa, przewidzianych w umowie, oraz do czasu wykształcenia potrzebnych sił polskich, pozostanie duńska. Oblicza się, że okres przejściowy, do chwili zupełnej polonizacji, trwać będzie do dwóch lat.

Uruchomienie polskiej pasażerskiej linii transatlantycznej stwarza szereg ważnych problemów.

Flota nowego przedsiębiorstwa składa się z trzech statków, budowanych w latach 1912, 1914 i 1916. Statki są wielkie, bezpieczne i dobrze urządzone, ale jednak nie dają pasażerom tych przemysłowych i luksusowych wygód, które posiadają statki transatlantyczne, budowane po wojnie, dla publiczności bardzo zepsutej i nadzwyczaj wymagającej. Linja Gdynia — Ameryka będzie posiadała kiedyś okręty z palmiarniami i pompejańskimi basenami do pływania, ale musi się takich statków dorobić. Koniecznym jest systematyczny rozwój. Gdy wszyscy nasi emigranci do Kanady i Stanów Zjednoczonych, oraz odwrotnie Polacy z Ameryki, korzystać będą z usług „Prezydenta Wilsona“, „Kościuszki“ i „Pułaskiego“, to przedsiębiorstwo, posiadające obroty, będzie mogło pomyśleć o uzupełnieniu floty bardziej luksusowymi jednostkami. Na dorobku trzeba żyć skromnie i ograniczać wymagania.

Sprawa zdobywania pasażerów dla naszych okrętów transatlantycznych wymaga wiele wszechstronnej pracy. Emigranci nasi do Kanady i Stanów Zjednoczonych winni być bezwzględnie kierowani na statek polski, tembardziej, że cena przejazdu nie będzie w żadnym wypadku wyższa od cen przedsiębiorstw konkurencyjnych. Oprócz emigrantów polskich trzeba pomyśleć o emigrantach z Czechosłowacji i Rumunii, których daloby się ściągnąć na okręty polskie. Oprócz umów z odnośnymi władzami byłyby konieczne specjalne pociągi tranzytowe, które dowoziłyby emigrantów z Czechosłowacji i Rumunii do Gdyni. Szybka, tania i wygodna komunikacja (wagony sypialne 3-jej klasy i specjalne opłaty) umożliwiła by nam konkurencję z portami włoskimi i niemieckimi. Oprócz tych emigrantów zagranicznych moglibyśmy jeszcze w przyszłości zwozić do Gdyni morzem (pod polską banderą) emigrantów z Estonii, Łotwy i ewentualnie Litwy. W drodze powrotnej do Europy statki nasze będą zabierały oprócz Polaków z Ameryki, którzy zrozumieją konieczność korzystania z usług polskiej linii transatlantycznej, Amerykanów, turystów, których ściągnie do Polski nasza zagraniczna propaganda.

Przy utworzeniu polskiej linii transatlantycznej z siedzibą w Gdyni staje się znowu palącą sprawą rozbudowania samego miasta Gdyni. Nie trzeba zapominać, że z każdym statkiem transatlantycznym, będącym rodzajem małego miasteczka, wiąże się przeróżne interesy, dające zatrudnienie wielkiej liczbie osób. Przed wojną, gdy w Rosji założono w Libawie linię transatlantyczną do Nowego Jorku, ludność miasta wzrosła w ciągu dwóch lat o 30.000 głów. Badano wówczas ten nagły przyrost ludności i doszło się do wniosku, że tylko utworzenie w Libawie tej linii było przyczyną rozwoju miasta. Jeżeli siedzibą polskiej

komunikacji pasażerskiej za ocean będzie Gdynia, wówczas niewątpliwie wzrośnie szybko liczba mieszkańców. Nie myślimy o tych 30.000, które przybyły w Libawie, ale niech będzie tylko kilka tysięcy. Gdzie w Gdyni znajdą ci ludzie mieszkanie? Gdzie będą mogli pracować? Obecna ludność Gdyni dusi się z braku mieszkań. Ludzie, zatrudnieni w przedsiębiorstwach gdyńskich, mieszkają poza granicami miasta, w Gdańsku, Sopotach, Wejherowie. Gdy z uruchomieniem linii transatlantycznej, w Gdynię uderzy nowa fala mieszkańców, bezradność władz miejskich i innych czynników decydujących dojdzie do zenitu.

Oprócz kwestji mieszkaniowej w Gdyni, są jeszcze ważne sprawy celne i dotyczące samej możliwości kierowania emigrantów, na naszych okrętach, przez Gdynię.

Jak wiadomo, kanadyjska ustawa emigracyjna powiada, że europejscy emigranci mają być badani przez lekarza w porcie, z którego wyjeżdżają

do Kanady. Badania takie są możliwe w Gdańsku, ale do tej chwili niemożliwe w Gdyni, gdzie dla emigrantów nie ma pomieszczenia. Obóz emigracyjny w Gdyni przeszedł dopiero ze sfery projektów w dziedzinę realizacji, ale nieprędko będzie czynny. Podobnie odprawa celna w Gdyni szwankuje w porównaniu z Gdańskiem, który bez konkurencji bije nasz port na polu wszelakiego rodzaju uprawnień i przywilejów. Dopóki Gdynia, chociaż w części nie uzyska ułatwień i wygód, które posiada Gdańsk, będziemy mieli ten wstyd, że polskie okręty, polskiego towarzystwa transatlantycznego, będą zmuszone omijać Gdynię i, podobnie, jak to czynią po dziś dzień statki „Polsko-Brytyjskiego Towarzystwa“, zabierać pasażerów i ładunek w Gdańsku.

Reasumując, winniśmy się cieszyć, że zdołaliśmy stworzyć transatlantyczną linię pasażerską, ale dołożyć musimy starań, żeby korzyści z tego wysiłku płynęły do naszych kieszeni. Jeżeli siedziba „Polskiego Transatlantycznego Tow. Okrętowego“ będzie Gdynia, jak to przewiduje opracowywany statut przedsiębiorstwa, to niedopuszczalnym jest wprost, żeby oparciem tej linii w Europie była nie Gdynia, lecz Gdańsk.

F o b.

Na początku ważnego tygodnia

Już zgórą tydzień ciągnie się przesilenie rządowe, którego przebieg jest wysoce monotony. Nie wywołuje ono takiego napięcia, jak przesilenie poprzednie, jakkolwiek może jest o wiele bliżej t. zw. rozgrywki, aniżeli przed kwartałem.

Narzuca się szczególnie każdemu obywatelowi fakt, że dawnymi laty, jeszcze przed majem, zawsze starano się regulować przesilenie jak najszybciej. Pod tym względem upodabniał się do Francji, gdzie np. nagłe wieczorem pada gabinet, momentalnie ministrowie schodzą się u łóżka chorego premiera, tegoż wieczora składają prezydentowi dymisję, i tegoż jeszcze wieczora prezydent odbywa konferencje z prezydentem izb, aby nazajutrz przyjąć szereg osobistości z świata politycznego i powierzyć misję danemu politykowi. Desygnowany zaś nie odbywa konferencji po aptekarsku, powoli i zółwio, lecz momentalnie, tak jak dyktuje życie i wiek elektryczności i radja.

U nas — wszystko naodwrot! Powoli, coraz wolniej, z coraz większym stoicyzmem filozoficznym! Uchwała Sejmu w piątek o g. 7.20. Przed 8-mą uchwałą Rady Ministrów o dymisji, w sobotę o g. 11.30 zakomunikowanie tej uchwały p. Prezydentowi. Pauza. W poniedziałek wizyta obu marszałków na Zamku, po południu ogłoszenie przyjęcia dymisji, a we wtorek o g. 15-ej nominacja desygna, który w okresie wyścigu pracy zaraz odracza z powodu „galówki“ — jak się sam wyraził — rozmowy do czwartku!... Zaiste tempo, tempo! Jakżeż szybko one się toczą?! W piątek: narada z „Wyzwoleniem“ trwała ledwo pół godziny, z Ukraińcami godzinę, z p. Jeremiczem pół godziny, z Klubem Narodowym 10 minut; w czwartek z BB. dwie i pół godziny a z P. P. S-owcami godzinę. Dotąd tedy trwały konferencje... 340 minut, więc niepełne 6 godzin!

Na dobrą sprawę wszystko można by załatwić w ciągu dnia.

Jednakże wszystko idzie w kierunku

ku właśnie jak najdłuższego przeciągania czasu, w celu zbliżania się systematycznego do — 1 kwietnia, tj. do dnia, kiedy sesja budżetowa wygasa. P. Szymański wyznaczył już kalendarjum na dni następne aż do poniedziałku. W ciągu całej niedzieli przyjmie tylko... Koło Zydowskie. W poniedziałek zaś tak wielkie kluby i tak samodzielne, jak Cizakowców i grupę Stapińskiego!

Idzie tedy w danym momencie o wyczerpanie czasu. To jest istotny cel, wykonywany zgodnie z założeniami BB. i „sanacji“.

Gdy termin 1 kwietnia nadejdzie, wtedy sesja zostanie zamknięta. Budżet może wejść w życie na podstawie uchwał senackich, korzystniejszych dla rządu, aniżeli sejmowe. Natomiast odpadają liczne kwestje drażliwe, a przedewszystkiem odwołanie się znowu wisząca jak zmora sprawa Czechowicza i tych nieszczęsnych 8 milionów funduszu dyspozycyjnego na cele wyborcze.

Załatwienie tej sprawy wisi nad „sanacją“, jak miecz Damoklesa. Nic jej uchylić nie potrafi, można ją jeszcze na jakiś czas zwlec. Więc bodaj w ten sposób sprawę przewlec i odciągnąć: może kiedyś nastaną inne korzystniejsze okoliczności, wśród których rzecz udałoby się przekreślić.

I dlatego B. B. za żadną cenę nie chce dopuścić do posiedzenia sejmowego, grożąc nawet środkami obstrukcyjnymi. W łonie przedyjdu Sejmu istnieje tendencja załatwienia pilnych spraw państwowych terminowych w odpowiednim terminie. Do 1 kwietnia musi się załatwić sprawę kredytów dodatkowych na bieżący rok budżetowy, by nie stwarzać stanu ex lex. Wszelako te argumenty wobec względów oportunistycznych, dominujących w taktyce B. B., nie mają uznania. Tamte są decydujące.

Dlatego też nadchodzący tydzień w życiu parlamentarnym, ostatni tydzień sesji budżetowej będzie tygodniem ważnych wydarzeń politycznych.

H. W.

30-lecie Zw. Tow. Kat. Robotn. Polskich

Dalsze obrady i uroczystości

Sobotnie obrady 26 zjazdu delegatów Towarzystw Katolickich Robotników Polskich odbywały się również po południu pod przewodnictwem ks. prałata Stychla, jako prezesa Związku.

Nad sprawozdaniem, wygłoszonym przez ks. redaktora Michałowicza, wyłoniła się ożywiona dyskusja. Przyjęto rezolucje m. i. mianującą dotychczasowego wiceprezesa związku ks. biskupa Dymka prezesem honorowym, a z licznych życzeń należy jeszcze wspomnieć o piśmie ks. biskupa Łukomskiego z Łomży i z Zarządu Ligi Katolickiej, oraz przemówieniu generalnego sekretarza Polskiej Ligi Przeciwalkoholowej ks. Gałdyńskiego.

W wyborach uzupełniających, weszli do zarządu Związku w miejsce ks. biskupa Dymka jako wiceprezes ks. regens dr. Rolewski, a ponownie wybrano pp. Jackowiaka ze Środy i Dopierałę z Borku. W skład komisji rewizyjnej weszli ks. radca Jesiek, Rynk i Rozwadow-

rozwinął kaznodzieja myśli Chrystusową, zawartą w tych głębokich i pełnych treści słowach Boskiego Mistrza. Podczas nabożeństwa członkowie Tow. Kat. Robotn. Polskich przystąpili do Stołu Pańskiego. Olbrzymią świątynię Farną wypełniły rzesze robotnicze ze sztandarami swoich stowarzyszeń.

Imponujący pochód przez miasto

Krótko po godzinie 11-tej z Nowego Rynku, gdzie nastąpiła zbiórka, wyszedł imponujący pochód rzesz robotniczych katolickich przy dźwiękach orkiestry fabryki Cegielskiego, Gazowni Miejskiej i orkiestry robotniczej Towarzystwa Rob. Kat. w Główniej. Niesiono około stu sztandarów, a pochód zgrupował przeszło 3 tys. uczestników. — Przeszedł on ulicami Jezuicką, Starym Rynkiem, Szkolną, Św. Marcinem, Fr. Ratajczaka do Domu Rzemieślniczego, gdzie odbyła się akademja, imponującą swą postawą i liczebnością. O rozmianach pochodu świadczy najlepiej, że gdy czoło pochodu dochodziło do Placu S-to Krzyskiego, koniec pochodu był jeszcze na Nowym Rynku.

Uroczysta akademja

Wielka sala Domu Rzemieślniczego i przyległe balkony wypełniły się po brzegi przeszło 2 tysięczną rzeszą robotniczą. Przybyli m. i. J. Em. ks. Kardynał Prymas i ks. biskup Dymek, zajmując miejsca na estradzie. Na wstępie chór robotniczy pod batutą p. Rynka, odśpiewał pieśń „My chcemy Boga“, poczem uroczystość zagał ks. prałat Stychel, jako prezes Związku. Nawiązując do słów codopiero odśpiewanego hymnu „My chcemy Boga“ wskazał mówca, iż słowa te są potężnym wołaniem rzeszy robotniczej katolickiej rozbrzmiewającym po szerokim świecie. W dalszym ciągu swego przemówienia streścił mówca powstanie Związku i wskazał na początki Katolickiego Ruchu Robotniczego, który tak pięknie rozwinął się w naszej diecezji gnieźnieńsko-poznańskiej krótko po encyklice wielkiego Papieża Leona XIII. przed 39 laty.

Witany burzliwymi oklaskami przemówił następnie J. E. ks. Kardynał Prymas. Przypominając, że jest rodem ze Śląska, tam, gdzie robotników katolickich są setki tysięcy, wspominał, iż jako chłopiec przypomina sobie, że przybył z Warszawy przed wielu laty pewien inteligent, by zakładać kółka socjalistyczne. Robotnik śląski głęboko przywiązany do wiary świętej dał ówczesnemu agitatorowi socjalistycznemu silną odprawę, tak, że z niczem odjechał agitator z Górnego Śląska. Obecnie człowiek ten, który był ministrem w Polsce, przeszedł wielką ewolucję wewnętrzną i rezultatem tej duchowej przemiany stała się głośna książka pod tytułem: „Rzym czy Moskwa“. Wspominając, że pochodzi z tych sfer robotniczych, wyraził ks. Kardynał-Prymas katolickiemu robotnikowi polskiemu uznanie, żeby trzymał i przetrwał niebezpieczne chwile rewolucji przenosząc myśl Chrystusową w najnowsze czasy.

Moji kochani robotnicy, mówił ks. Kardynał - Prymas, jesteście świadkami tego co się dzieje przez granicę w Rosji. To jest teoria bez Chrystusa. Ta teoria przeprowadziła tam wszystko co mogła i stworzyła z robotnika niewolnika najgorszego gatunku. To są konsekwencje tej teorii komunistycznej, której się przeciwstawiaćie mężnie przeciwstawiając jej niemierną i boską myśl Chrystusową, która oby opanowała wszystkich tych, którzy żyją w błędzie.

Referat z historii 30-lecia Związku wygłosił następnie ks. red. Michałowicz, proponując wysłanie telegramów holdowniczych do Ojca św., do Prezydenta Rzeczypospolitej i nuncjusza papieskiego w Polsce. Wzniesiony okrzyk na cześć Ojca św. i Prezydenta Rzeczypospolitej podjęła sala z niebывалым entuzjazmem.

Po odczytaniu uchwały walnego zjazdu nastąpiło wręczenie dyplomu prezesa honorowego Związku ks. biskupowi Dymkowi, który przemówił w treściwych słowach. Wskazał, iż przemówienie kilku słów na tej wielkiej uroczystości robotnika katolickiego było dla niego potrzebą serca. Nawiązując do swej pracy sekretarza Związku wyraził przekonanie, że w tej pracy doznał tak dużo pomocy, iż czuje się zobowiązany do złożenia publicznego podziękowania.

Na zakończenie przemówił w serdecznych słowach podziękowania ks. prałat Stychel solwując rodziną i krzepiącą serca uroczystość. Było to wspaniałe zakończenie Tygodnia Propagandy Katolickiej Akcji Robotniczej.

II. dzień uroczystości. — Nabożeństwo w kolegiacie farniej

Wczoraj rano o godz. 8 odprawił mszę św. prezes Związku ks. prałat Stychel, a kazanie wygłosił długoletni sekretarz Związku i doniedawna wiceprezes, ks. biskup Dymek, biorąc jako motto, słowa Chrystusa Pana: „Przyjdźcie do Mnie wszyscy, którzy obciążeni jesteście, a Ja was ochłodzę!“ Na tem tile

Marsz. Szymański zapowiada nowy gabinet na czwartek

Warszawa, 24. 3. (Tel. wł.) Dziś o godz. 2 po południu zakończyły się rozmowy marsz. Szymańskiego. W ciągu przedpołudnia p. marszałek przyjął nasamprzód przedstawicieli B. B. S. Smólikowskiego i Malinowskiego, potem Ciszaka i Waszkiewicza, następnie Stapińskiego a w końcu przedstawicieli Rusinów w imieniu B. B.

W godzinach popołudniowych uda się marsz. Szymański z raportem do Belwederu, poczem będzie omawiał skład personalny przyszłego gabinetu.

P. Szymański jest nastrojony optymistycznie, jakkolwiek koła polityczne traktują pesymistycznie jego zamiary.

Dzisiaj został wezwany do Warszawy p. Zygmunt Meysztowicz, syn b. ministra sprawiedliwości jako dom-

niemany kandydat na ministra reform rolnych.

P. Daszyński wystosował do marsz. Szymańskiego pismo z zapytaniem, do jakiego czasu sformuje gabinet, na co otrzymał pisemną odpowiedź, że do czwartku gabinet będzie już sformowany. W kołach sejmowych rozważany jest projekt zwrócenia się do p. Prezydenta jako do zwierzchnika sił zbrojnych i głowy państwa w związku z ostatnim wywiadem Piłsudskiego. (w)

Warszawa, 24. 3. (AW) Dziś marsz. Daszyński ma zamiar udać się na Zamek, celem przedstawienia p. Prezydentowi możliwości konfliktów, jakie wywołałaby akcja B. B. przeciwstawienia się obradom Sejmu przed zakończeniem przesilenia rządowego.

Polska w obronie swej produkcji hodowlanej

O właściwą interpretację konwencji w sprawie zakazów przywozu i wywozu

Berlin, 24. 3. (PAT) Prasa niemiecka donosi za „Ost Express“, iż w dniach najbliższych rozpoczyna się rokowania polsko - niemieckie w sprawie przystąpienia Polski do konwencji genewskiej o zniesienie zakazów wwozu i wywozu.

„Ost Express“ przypomina, że Polska, odmawiając przystąpienia do konwencji, motywuje to tem, że konwencja uznaje zastrzeżenia niemieckie co do utrzymania zakazów wwozu produktów hodowlanych. Przy tej sposobności „Ost Express“ podkreśla, że utrzymanie zakazu wwozu ze strony niemieckiej nastąpiło ze względu na weterynaryjno - policyjnych, które to względy właśnie uznane zostały przez konwencję za słuszne. Poza tem w toku polsko - niemieckich rokowań handlowych ze strony Polski jakoby wysunąć miano projekt, aby postanowienia konwencji genewskiej, w razie ratyfikowania jej przez Polskę, wyłączone zostały ze stosunków handlowych między obu temi krajami. Projekt ten miał rzekomo zostać przez delegację niemiecką odrzucony.

W związku z tem w kołach dobrze poinformowanych wyrażają zdziwienie, że strona niemiecka z takim naciskiem wysuwa argument o wzglę-

dach weterynaryjno - policyjnych. Twierdzenie, jakoby konwencja genewska do tego rodzaju polityki nie upoważniała, nie jest zgodne z jej sensem. Konwencja genewska wprawdzie pozwala na wprowadzenie zakazów celem ochrony stanu zakaźnego zwierząt, zastrzega jednak w art. 4, iż tego rodzaju przepisy nie mogą służyć dla celów protekcji celnej.

Tymczasem niemieckie zakazy przywozu zwierząt i mięsa wprowadzone są pozornie tylko ze względów weterynaryjno - policyjnych, w rzeczywistości zaś podyktowane są polityką protekcyjną, jaką Niemcy prowadzą dla ochrony swego rolnictwa. W dodatku zakazy te są bezwzględne i nieograniczone co do czasu trwania. Już z tego widać, że nie mają one nic wspólnego z faktem niebezpieczeństwa chorób zwierząt w kraju eksportacyjnym. Dopóki takie ogólne zakazy weterynaryjne w Niemczech istnieją, nie może przecież Polska uznać ich za zgodne z duchem i literą konwencji genewskiej i przeto zgodzić się na zasadniczą dyskwalifikację swoich produktów hodowlanych, bez względu na to, że istotny stan weterynaryjny w Polsce nie jest mniej dobry niż w Niemczech.

Mussolini do „czarnych koszul“

Rzym, 23. 3. (PAT). Opublikowane zostało orędzie Mussoliniego do „czarnych koszul“ całej Italji z okazji 11-lecia rozpoczęcia akcji faszystowskiej. W orędziu czytamy m. i.:

„Oczekujemy z zupełnym spokojem rozwoju wypadków. Zacfane elementy, zjednoczone w walce przeciwko młodej faszystowskiej Italji, nie przerażają nas. Każdy atak, każda napasć muszą się zalać wobec solidarnej woli 42 milionów ludności, ujętych w kadry systemu. Powiadamy wszystkim, że ożywił jesteście tym samym duchem i tą samą wolą, wyznajemy to samo hasło, które przed 11-stu laty czarne koszule wypisywały dumnie na bandażach, przewiązujących ich rany. Prócz tego mamy teraz doświadczenie, metodę, głębszą znajomość ludzi i rzeczy“.

Sprawa Jakubowskiego

Neustrelitz, 24. 3. (Tel. wł.). Rozpoczął się tu proces mający ostatecznie wyjaśnić sprawę niewinnie ścietego Jakubowskiego. Wezwano jako świadków braci Fritza i Augusta Nogensów, ich matkę i Koelerową.

Proces o przemysłnictwo

Starogard, 24. 3. (Tel. wł.). Nasz korespondent nadmorski telegrafuje nam: W tutejszym sądzie okręgowym rozpoczął się wielki proces przeciwko Bonnenbergowi i towarzyszą, którzy w roku ubiegłym przemycali przez Gdynię jedwab i koronki z zagranicy, przyczem narazili skarb państwa na stratę 447.000 zł. Rozprawa, którą prowadzi sędzia Skłodzicki, potrwa 2 dni.

Zabójstwo na tle erotycznym

Lwów, 24. 3. (AW). Lekarz dr. Knopf strzelił do żony elektromontera

Janiny Steiningerowej w jej mieszkaniu przy ul. Łyczakowskiej, gdzie mieszkał jako sublokator. Steiningerową przewieziono w stanie bezładnym do szpitala. Zabójstwo ma tło erotyczne.

Napasć na prof. uniwersytetu

Lwów, 24. 3. (AW). Lokal ukraińskiego T-wa naukowego im. Szewczenki był widownią zajścia, którego ofiarą padł wybitny działacz ukraiński profesor uniwersytetu lwowskiego i prezes T-wa naukowego im. Szewczenki Cyryl Studziński. Dwaj młodzi Ukraińcy zwrócili się do prof. S. i zażądali od niego podpisania odezwy anty bolszewickiej, wydanej w związku z procesem charkowskim. Prof. Studziński jako członek kijowskiej akademji naukowej — odmówił złożenia podpisu, wobec czego przybyli znieważyli go czynnie.

Wypadek Sieroszewskiego

Paryż, 24. 3. (PAT). Wacław Sieroszewski uległ tutaj wypadkowi samochodowemu. Samochód, którym jechał, zderzył się z innym samochodem z taką siłą, iż został całkowicie rozbity. Sieroszewski odniósł jednak tylko lekkie obrażenia ręki.

P. Hanau uciekła ze szpitala

Paryż, 24. 3. (Tel. wł.). Wczoraj p. Hanau zbiegła ze szpitala, gdzie ją pod strażą 2 policjantów poddawano przymusowemu odżywianiu. P. Hanau udała się do więzienia St. Lazare, oświadczając, że woli tę siedzibę od szpitala, gdzie ją męczą sondami i innymi zabiegami sztucznego odżywiania.

Epizod wczorajszych zajęć

Wśród ofiar wczorajszych zachowań się policji znajduje się też b. poseł Józef Kawecki, delegat zarząd-

du głównego Stronnictwa Narodowego na okręg poznański. Pan Kawecki wracał z przedstawienia „Artystów“ w Teatrze Nowym przez pl. Wolności, gdzie ujrzał tłum studentów, a następnie szarżę policji. Razem z grupą około 50 ludzi przyglądał się ze wzniesienia przed „Esplanadą“ szarży policji. Nagle konni policjanci wjechali na to wzniesienie, napierając na wspomnianą grupę ludzi. Przy tem p. Kawecki zepchnięty został z wywyższenia w dół, raniąc się w nogę. O własnych siłach udał się jednak spokojnie do swego mieszkania przy św. Marcynie.

Tu zauważył jednak, że rana przedstawia się bardzo poważnie, gdyż skóra na kości goleniowej oddarta była przy silnym krwawieniu. Zawiadomiony o wypadku lekarz główny Pogotowia Lekarskiego (tel. 55-55), p. dr. Matuszewski, zajął się rannym gorliwie, przewożąc go do Szpitala Miejskiego. Tu opatrzyli ranę lekarz asystent p. dr. Dębski i przybyli natychmiast lekarz naczelny p. prof. dr. Nowakowski, stwierdzając, że na szczęście nie ma złamania. P. Kawecki zostanie przez szereg dni w szpitalu.

Urzędowa ceduła Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 24 marca 1930.

Warunki: Handel hurtowy, parytet Poznań, ładunki wagonowo dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy: a) żyta 696 gr (118,5 f w h); b) pszenicy 753 gr (128,0 f w h); c) jęczmienia 673 gr (11,1 f w h); d) owsa 480,5 gr. (80,1 f w h).	
„Ceny orientacyjne“ parytet Poznań	
Zyto	19,25—19,75
Usposobienie spokojne	
Pszenica	35,00—36,00
Usposobienie spokojne	
Jęczmień przemiatowy	18,50—19,00
Jęczmień browarowy	21,00—23,00
Usposobienie spokojne	
Owies	15,50—16,50
Usposobienie spokojne	
Mąka żytnia w work według urzędowo ustalonego typu (70%)	32,50
Usposobienie spokojne	
Mąka pszenna 65% w work	54,75—58,75
Usposobienie stałe	
Otręby żytnie	13,50—14,50
Otręby pszenne	15,00—16,00
Wyka latowa	26,00—28,00
Peluszka	23,00—25,00
Groch polny	26,00—29,00
Groch Victoria	21,00—32,00
Groch Folgera	26,00—29,00
Lubin niebieski	21,00—22,00
Lubin żółty	23,00—25,10
Seradela	22,00—26,00
Koniczyna czerwona	120,00—140,00
Koniczyna biała	170,00—220,00
Koniczyna szwetzka	170,00—200,00
Koniczyna żółta odłuszczone	120,00—135,00
Koniczyna żółta w łuskach	55,00—60,00
Przełot	80,00—105,00
Inkarnatka	20,00—22,00
Tymoteusz	42,00—50,00
Rajgras angielski	90,00—110,00
Tatarka	25,00—27,00

Ogólne usposobienie spokojne.

Uwaga: Na rynku wewnętrznym i zewnętrzny sytuacja dla zbóż chlebowych naogół bez zmiany przy tendencji spokojnej.

Kurs złotego. Dziś rano notowano w obrotach nieoficjalnych kurs 100 zł w Warszawie zł 8,91, w Gdańsku na Warszawę zł 8,90.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski oddział w Poznaniu płacił dziś za 100 mkn. w dewizach zł 212,47—212,77, w gotówce zł 212,07; za 100 guld. gd. w dewizach zł 173,14—173,40, w gotówce zł 172,80.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 24 marca 1930.

Nastroj dzisiajszego zebrania giełdowego był więcej utrzymany, zauważono również większy brak materiału nieomal w wszystkich papierach.

Do notowania kursów doszło jednakże prawie tylko w papierach procentowych, w których większy popyt był na 5 proc. pożycz. konwers. po 54 proc., na 5 proc. premj. dol. 74,— i na 4 proc. listy konwert. ziem. 41,75—42 proc. 7 proc. obl. mieszk. m. Pozn. poszukiwano po 85,— i robiono transakcje 8 proc. listami dolarowymi po 94 proc. (przy dewizie 8,90). Dopytywano się o 6 proc. listy żytnie po 21,25, jednakże nie było oddawców.

Z akcji bankowych wzgl. przemysłowych notowano jedynie Bank Polski 166,— w placeniu. Z reszty akcji poszukiwano wzgl. handlowano mniejsze ilości bez kursu: Cegielskiego po 40,—, Goplanę po 9,—, R. Maya po 62,— i Unję po 77,—.

Mniejsze ilości Lubania oddawano po 40,—.

Komunikat: Z dniem dzisiajszym handluje się akcje II. em. Herzfeld-Victorius, które zostały dopuszczone do oficjalnego notowania.

Kino Metropolis

Dziś Premiera!

Wzruszająca i urocza

EWELINA HOLT

w dramacie miłości i intrygi

„Tancerka w wealach“

Wielki sukces ekranów europejskich

Seanse o 5, 7 i 9-tej.

Przedsprzedaż biletów od 11,30 — 13,30.

Przebieg 1929

Cedula urzędowa z dnia 24 marca 1930 r.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominalu)

5% Pożyczka konwersyjna 54% P.
7% oblig. mieszk. m. Poznania 85% P.
8% dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kred. 94% +
4% listy zastaw. konw. Pozn. Ziem. Kred. 41,75—42% P.

(Kurs w złotych)

5% Pożyczka premjowa serja II 74,— P.

Akcje bankowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Bank Polski I em. 166.— P.

Tendencja: Utrzymana.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 24. 3. 1930.

Waluty Gulówka

Dolary St. Zjed. tr.: 8,90 sp.: 8,92 kup.: 8,88

Dewizy:

	trans	sprzed.	kup.
Belgia	124,40	124,71	124,05
Gdańsk	173,53	173,96	173,10
Holandja	357,80	358,88	356,90
Kopenhaga	237,85	239,45	238,25
Londyn	43,40 1/2	43,51	43,29 1/2
Nowy Jork	8,90 1/2	8,92 1/2	8,88 1/2
Nowy Jork kabel	8,92	8,94	8,90
Pa. yż	34,94	35,03	34,85
Praga	26,43 1/4	26,46 1/2	26,37
Szwajcaria	172,73	173,16	172,30
Wiedeń	125,70	126,01	125,39
Włochy	46,73	46,85	46,61

Tendencja przeważnie słabsza.

Papiery państwowe i obligacje:

4% pożycz. inwest. 125,00 125,50
5% pożycz. premj. dol. 75,25 76,00
5% pożycz. konw. 55,00

Akcje w złotych:

Bank Polski . . . . . 167,75—168,00
W. T. Węzła . . . . . 0,00—53,00
Ostrowieckie Zakłady . . . . . 0,00—54,00
Starachowice . . . . . 0,00—21,00

Tendencja cokolwiek słabsza.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1000 kg.

reszta za 100 kg.

Berlin, 24 marca 1930.

Pszenica march od st. załad	76,77 kg przeciętnej jakości	247,00—248,00
	Tendencja słaba.	
Zyto march od stacji załad	72 kg przeciętnej jakości	144,00—148,00
	Tendencja słaba.	
Owies march do stacji załad		128,00—138,00
	Tendencja słaba.	
Jęczmień browarowy		162,00—172,00
	Tendencja stała.	
Jęczmień pastewny i przemysłowy		142,00—152,00
	Tendencja stała.	
Kukurudza loco Berlin		0,00—162,00
	Tendencja spokojna.	
Kukurudza loco Hamburg		0,00—146,00
	Tendencja spokojna.	
Mąka pszenna		27,25—35,00
	Tendencja utrzymana.	
Mąka żytnia		20,75—24,00
	Tendencja ledwo utrzymana.	
Ospa pszenna		08,25—08,75
	Tendencja spokojna.	
Ospa żytnia		08,50—09,00
	Tendencja spokojna.	
Groch Victoria		20,00—25,00
Groch dr. jadalny		18,00—20,00
Groch pastewny		16,00—17,00
Peluszka		16,50—19,00
Bób polny		16,00—17,50
Wyka		19,00—23,00
Lubin niebieski		13,50—15,00
Lubin żółty		17,50—18,50
Seradela rwa		30,00—34,00
Makuch rzep. kowy		13,00—14,00
Makuch lniany		17,40—18,00
Wytłoki suche		06,61—06,80
Srót Soja		14,40—15,20
Platki ziemniaczane		13,50—14,00
Ziemniaki jadalne białe		1,50—1,80
Ziemniaki jadalne czerwone		1,60—2,00
Ziemniaki jadalne 26lte		2,30—2,50

Ogólna tendencja słaba.

Notowania złotego w Berlinie

z dnia 24. 3. 1930.

Wyplaty na Warszawę . . . . . 46,85—47,05
Noty wielkie . . . . . 46,70—47,10

Lord Balfour a podział G. Śląska

Londyn, 24. 3. (PAT). Dzienniki londyńskie w związku z śmiercią Lorda Balfoura wypełnione są wspomnieniami o zmarłym. Nie od rzeczy będzie przytoczyć jeden szczegół z jego życia, który posiada bezpośredni związek ze sprawami polskimi. Balfour przybył do Waszyngtonu wkrótce po przeprowadzeniu w Lidze Narodów podziału Górnego Śląska. Balfour opowiadał wówczas jednemu z dziennikarzy, że przy decydowaniu granicy między Polską a Niemcami po plebiscycie górno-śląskim, postąpił wbrew wyraźnej instrukcji Lloyd George'a, która opiewała, aby Polsce przyznać jedynie powiaty Pszczyński

i Rybnicki, zaś resztę Górnego Śląska pozostawić Niemcom. Balfour nie wykonał instrukcji, zajmując w sprawie podziału Górnego Śląska stanowisko bardziej samodzielne i okazując dla uprawnień polskich większe zrozumienie, aniżeli Lloyd George. Po powrocie do Londynu Lloyd George czynił Balfourowi gwałtowne wymówki z tego powodu.

Opowiadając to Balfour zakończył opowiadanie charakterystycznymi słowami, uśmiechając się pobłażliwie: „ten młody człowiek chciał mnie uczyć, jak się robi politykę”. Lord Balfour miał wówczas lat 74, Lloyd George 58.

Wyrok w sprawie b. min. Miedzińskiego

„Jak donosiliśmy już krótko, „sąd obywatelski” wydał w tych dniach wyrok w sprawie b. ministra poczty i telegrafów p. Miedzińskiego. Sąd ten rozpatrywał zarzuty podniesione w prasie przeciw p. Miedzińskiemu, w związku z sprawozdaniem Najwyższej Izby Kontroli Państwa. Prasa „sanacyjna” ogłasza obecnie kilkostronny tekst wyroku.

Sedno wyroku zawarte jest w następującym zdaniu: „Rzeczą innych instytucyj aniżeli sąd obywatelski, jest ocena legalności wydatków ze stanowiska obowiązujących przepisów”.

Skoro sąd stanął na stanowisku, że nie jego rzeczą ocena legalności wydatków z funduszy publicznych, uczynionych przez p. Miedzińskiego — to wyrok ten w opinii społeczeństwa p. Miedzińskiego bynajmniej nie uratuje.

Tak też ocenia wyrok chrześcijański — demokratyczny „Głos Narodu”, pisząc:

„Orzeczenie więc „sądu obywatelskiego” ani nie rehabilituje p. Miedzińskiego, ani też rehabilitacji nie miało na celu. Pan Miedziński — pozostaje to faktem niezaprzeczonym — wydał kilkadziesiąt tysięcy złotych z budżetu Poczty na cele osobiste, traktując paragraf 8 budżetu z tytułu „Inne wydatki” po prostu jako dyspozycyjny. Z wydanej kwoty p. Miedziński na żądanie Izby Kontroli zwrócił już do skarbu 13 tysięcy złotych.”

Zaznaczyć jeszcze należy, że „sąd obywatelski” powołany został jednostronnie przez prezesa klubu, do którego p. Miedziński jako poseł należy, to też w wspomnianym artykule krakowski „Głos Narodu”, wymieniając członków „sądu obywatelskiego”, pisze między innymi:

„Pp. Rydz-Śmigły, Sosnkowski, Anusz, Bogucki, Zawadzki są przyjaciółmi politycznymi p. Miedzińskiego, a niektórzy z nich nawet jego współtowarzyszami z I. Brygady, na ich więc wyrok musiały mimo woli wpłynąć te uczucia sympatii i solidarności, które — jak wiemy z codziennych obserwacji — grają w obozie Piłsudskiego ogromną rolę”.

Demonstracje w Stęszewie i Rogoźnie

Wczorajszej niedzieli podczas „gałwki” w Stęszewie, gdy chór zaśpiewał „Pierwszą brygadę”, zebrani zaintonowali „Rotę” i zagłuszyli tamtych zupełnie. Wznoszono okrzyki na cześć gen. Hallera.

W Rogoźnie rzecz miała się podobnie z tem w dodatku, że wmixała się policja i dokonała aresztowań. Kilka osób podobno zostało poturbowanych.

Ze Związku Fabrykantów

Dnia 21. bm. odbyło się w salce Koła Towarzystwa ogólne zebranie Związku Fabrykantów w Poznaniu, które zagał prezes Związku p. Seweryn Samulski. Referat wygłosił dyrektor Związku p. Łyczywek, który obszernym materiałem statystycznym zobrazował ciężkie położenie gospodarcze przemysłu w Polsce. Referent wspominał o szkodliwości etatyizmu, oraz o nadmiernym obciążeniu przemysłu podatkami i świadczeniami socjalnymi. Dalej w streszczeniu określił położenie przemysłu polskiego wobec faktu podpisania traktatu handlowego z Niemcami.

Po wstępnym referacie p. dyr. Łyczywek wygłosił p. prezes Samulski bardzo obszerny i nadzwyczaj intere-

sujący referat o położeniu gospodarczym kraju. P. prezes Samulski poruszył wszelkie aktualne zagadnienia życia gospodarczego i wskazał, jakie stanowisko powinien zająć przemysł polski w tej ciężkiej sytuacji. Nawoływał do oszczędności i samoobrony, a przestrzegał przed inwestycjami oraz nadmiernym gromadzeniem zapasów.

W dyskusji nad referatami zabierali głos m. i. pp. Maciejewski, Zak, Mieczkowski, Pawłowski, Macher, Zdanowicz, Miądowicz, Kopczyński i Łyczywek. Ze względu na spóźnioną porę skreślono dalszy punkt porządku obrad. W zebraniu uczestniczyło przeszło 60 przedstawicieli przedsiębiorstw przemysłowych.

Z estrady

Koncert symfoniczny studentów praskich

Tak wspaniały objaw kultu muzycznego wśród młodzieży, jakiego byliśmy świadkami wczoraj w Auli, można spotkać jedynie chyba u naszych sąsiadów słowiańskich — Czechów. Jedynie chyba u nich młodzież obok swych studjów fachowych garnie się do muzyki tak rzetelnie, że jest w stanie zorganizować wielką orkiestrę symfoniczną niezawodną, której poziomu pozazdrościć może jednak niejedynemu gdzieindziej zawodowemu zespół.

Wrodzona, we krwi tkwiąca muzykalność oraz specyficzny zmysł instrumentalny czyni to, że każdy prawie Czech czuje nieodpartą potrzebę grania na jakimś instrumencie i zreszania się w zespoły muzyczne, lub śpiewacze. Te wrodzone zdolności pozwalają im dochodzić do poważnego stopnia doskonałości technicznej i organizowania zespołów amatorskich, które traktują jednak swe muzykowanie z głęboką powagą i wybitną fachowością.

Jakżeż im tego zadrześć musimy! Nasza młodzież studująca jest tak daleka od podobnego stosunku do muzyki, że marzyć nawet nie możemy, aby kiedykolwiek i gdziekolwiek w Polsce mogła powstać orkiestra studencka o jakim takim poziomie artystycznym.

Na to potrzeba zbyt wielkiego — jak na nas — wysiłku i entuzjazmu dla tak nieprodukcyjnego zajęcia jak rzetelne oddawanie się muzyce poza swymi studjami fachowymi. Niepopularną jest muzyka wśród szerszych warstw społeczeństwa naszego i narazie nie pozostaje nam nic innego, jak smutne skonstatowanie tego faktu.

Wracając do tematu stwierdzić musimy z niezwykłą przyjemnością, że wykonanie sobotniego koncertu — szczególnie w drugiej części, poświęconej muzyce czeskiej — było dla nas wielką niespodzianką. Aczkolwiek z całą sympatią i zaciekawieniem oczekiwaliśmy występu miłych gości, to jednak w ciągu koncertu musieliśmy przyznać, że tu sympatje nie wystarczają i że wykonawcy zasługują poza to na wybitne uznanie i podziw oraz, że winni być traktowani z całą powagą, należną wybitnym artystom.

Liczny ten zespół imponuje szczególnie dużą ilością smyczków i dobrą wśród nich dyscypliną. Dęte, aczkolwiek dostrajają się znakomicie do całości i mają dobrych niektórych wykonawców, nie dorównują smyczkom ani brzmieniem ani techniką. Dynamiką operuje cały zespół znakomicie i w wykonanym programie miał ją b. starannie i efektywnie opracowaną (piękne piana, równe sforzata i crescendo, oraz pełne forte).

Kapelmistrz, inżynier Otokar Kozel, włada doskonale całym zespołem, a chociaż jest — jak z tytułu wynika — również amatorem, zasługuje jednak na najwyższe — bynajmniej nie amatorskie, lecz wybitnie fachowe — uznanie.

Jest to muzyk bardzo solidny i znający dobrze rzemiosło dyrygenckie.

Jeśli wykonanie jego różniło się co do tempa od przyjętych u nas wzorów (Schubert, Beethoven, Noskowski), to jest to kwestja zapamiętania, upodobania i przyzwyczajenia, nie kwestjonuje jednak jego kwalifikacyj muzycznych, które są b. poważne.

W części poświęconej muzyce czeskiej usłyszeliśmy znany u nas poemat Smetany „Z czeskich gajów i pól” (wyjętek z „Mojej Ojczyzny”) oraz nieznaną u nas idyllę Fibicha „O zmroku” i Dvoraka „Karnawał”. Były to utwory w których orkiestra czuła się najlepiej i brzmiała znakomicie a interpretacja p. Kozela była wyrazistą i przekonującą. Dzieła Smetany, Fibicha i Dvoraka mają na sobie dziedziczne czeskie piętno wysokiej rzetelności w rzemiosle i odznaczają się szlachetną inwencją oraz prostotą.

Koncert cały przeszedł w atmosferze wielkiego zainteresowania ze strony niezbyt zresztą licznie zebranej publiczności, która dzielnych a tak sympatycznych wykonawców przyjmowała odcyjnię.

Słowo wstępne wygłosił profesor Ł. Kamiński, objaśniając pokrótce te wpływy i stosunki muzyczne, jakie od najwcześniejszych czasów pomiędzy dwoma narodami słowiańskimi zachodziły, podnosząc równocześnie piękny i naśladowania godny objaw kultu młodzieży czechosłowackiej dla muzyki, jaki mieliśmy okazję wczoraj obserwować. St. Wiechowicz.

Pierwszy biskup pochodzenia norweskiego

(KAP) Dnia 12 marca r. b. Ojciec św. mianował mgra Olafa Offerdhal'a wikariuszem apostołskim w Norwegji.

Urodzony w Norwegji w 1857 roku mgr. Olaf Offerdhal przeszedł z luteranizmu na katolicyzm i swoje studia duchowne odbył w kolegium Propagandy w Rzymie. W pierwszych latach po otrzymaniu święceń kapłańskich był profesorem w jednej ze szkół katolickich, a następnie kierownikiem różnych stacyj misyjnych na północy oraz proboszczem parafji św. Olafa w Oslo. Już jako prowikariusz generalny mgra Smita, wikariusza apostołskiego Norwegji i protonotarjusza apostołskiego, dnia 12 października 1928 r., po ustąpieniu swego bezpośredniego zwierzchnika, mianowany został administratorem apostołskim wikariatu norweskiego.

Norwegja na trzy miliony mieszkańców posiada około 3200 katolików, z tego 1000 w stolicy Oslo i 500 w Bergen. W roku bieżącym w kraju tym czynnych jest 36 misjonarzy katolickich, którym w pracy pomagają siostry zakonne, przedewszystkiem siostry od św. Józefa w Chambery. Liczba tych zakonnic w prowincji norweskiej wynosi niewiele ponad dwieście.

Od r. 1913 jurysdykcji wikariatu apostołskiego w Norwegji podlega archipelag Spitzbergu, który rozciąga się aż do 90 st. szerokości północnej i którego kopalnie węgla ściągają liczne rzesze ludności robotniczej.

Uśmiech wiosny w kreacjach wiosny

Mimo spóźnionego nawrotu zimy, czuło już w powietrzu zbliżającą się wiosnę, a pierwsi na jej spotkanie wyruszyli przedstawiciele „haute couture” paryskiej z mistrzem Patou na czele. Pojawiają się nowe linje, nowe, najmłodniejsze kolory, które dziś są przedmiotem zachwytu, a jutro już może opatrzą się aż do obrzydliwości. Niebezpieczeństwo to nie grozi w żadnym razie kombinacji czarno-białej, która w przyszłym sezonie wiosennym będzie hasłem dnia, wcielona netylko w obcisłe, krótkie kostjumy „tailleur” ale również w popołudniowe i wieczorowe suknie. Do kostjumów spacerowych obowiązują biała lub jasnoróżowa bluzka, kroju koszuli męskiej, z kołnierzykiem i mankietami. Jumper definitywnie skazany jest na wygnanie, a jego miejsce zajmuje krótka, kamizelka sportowa, bez rękawów. Zarówno suknie przedpołudniowe są zawsze jeszcze dość krótkie (około 35 cm. od ziemi). Strojne toalety popołudniowe, lansowane przez krawców paryskich, wszystkie prawie są czarno-białe i wymagają bardzo kosztownego uzupełnienia: jedwabnego płaszcza, obszytego białym lisem.

Suknia wieczorowa jest powłóczysta i bardzo dokładnie uwydatniająca linje, zrobiona z materiałów powiewnych, jak gaze imprimée, koronek i muszliny jedwabnego. Jeśli wydłuża się suknie, to zato skurczyły się płaszcze wieczorowe, które ledwie sięgają bioder i ozdobione są pelerynką. Jeden z płaszczy, którego twórcą jest Lanvin, zrobiony jest z lamy srebrnej i stebnowany, jak koldra.

Najpiękniejsze kapelusze obmyślił Patou. Reboux i Agnes. Pierwszy lansuje olbrzymie kapelusze okrągłe, inni klosze i berety, do których jako materiału użyto sztywnego płótna oraz tafty. Poza tem widzi się wiele kapeluszy z hispano, sizolu, bankoku i balibuntalu, które to tajemnicze nazwy wszystkie oznaczają poczciwą sło-

Przy zaziębieniu reumatyzmie bólach głowy
ASPIRIN
tabletki

Oryginalne opakowania z czerwoną banderolą i znakiem "BAYER" w kształcie krzyża są do nabycia we wszystkich aptekach.
aw 9070

mę. Pantofelki utrzymane są w tonie sukni, a więc czarno-białe, co daje bardzo ładny efekt. Nieoczekiwaną nowością są bardzo długie rękawiczki, nawet niebieskie i zielone, których wynalazcą jest przedewszystkiem Patou.

O wielu najnowszych kreacjach można powiedzieć, że są one zjawiskiem, powtarzającym się regularnie z początkiem każdego nowego sezonu: balonem próbnym. Większość ich nie utrzyma się i ustąpi miejsca spokojniejszym i mniej frapującym formom, które dopiero nadadzą właściwy ton i charakter modzie.

Złodziejska rycerskość

Tragikomiczna scena rozegrała się w tych dniach na jednej z głównych ulic Liwerpoolu. Z zewnętrznej wystawy wytwornego składu konfekcyj damskiej pewien osobnik porwał dwie damskie suknie i usiłował zbiec. Dwie ekspedjentki jednak zauważywszy kradzież, puściły się odważnie w pogoń za złodziejem. Opryszek usiłował ukryć się w bocznej uliczce, lecz ekspedjentki go dogoniły i zaraz potem niezwykła trójka spieszyła w stronę komisariatu policyjnego. Ekspedjentki trzymały opryszka mocno za kołnierzy i zaprowadziły go triumfalnie do aresztu. Przed komisarzem niefortunny złodziej tłumaczył się, że padł ofiarą swej „rycerskości”. — Kradzieży przedewszystkiem dokonał dla zaspokojenia zachcianek swej narzeczonej, następnie zaś widząc się przytrzymanym przez dwie kobiety, nie chciał stawiać oporu i pozwolił się spokojnie odprowadzić.

Komisarz policji, mimo uznania dla jego rycerskości, — zatrzymał go w więzieniu. S. F.

32 927 bezrobotnych w wojew. śląskim

Katowice, 24. 3. (AW) Bezrobocie na terenie województwa śląskiego wzrosło w ciągu ub. tygodnia o 801 osób i wynosi obecnie ogółem 32 927 bezrobotnych w tem 3 655 górników, 6 240 robotników budowlanych, 1 910 metalowców, 585 hutników, 1 033 pracowników umysłowych. Z zasiłków korzysta 20 636 bezrobotnych.

Budżet wojew. śląskiego

Katowice, 24. 3. (AW) Na posiedzeniu Rady Wojewódzkiej przyjęto preliminarz budżetowy województwa śląskiego na rok 1930/31 w wysokości 122½ miliona złotych, w czem 40 milionów zł na cele oświatowe, 25 milj. na inwestycje, jak budowa dróg, szkół, linij kolejowych itd. Przyznano w formie zasiłku 40 proc. dodatku emerytalnego dla funkcjonariuszy woj. śląskiego oraz zasiłek mieszkaniowy w wysokości stawek warszawskich.

Pamiętki po Asnyku

Warszawa, 24. 3. (AW) Wczoraj w muzeum pedagogicznym min. Czerwinski dokonał otwarcia wystawy pamiętek po Adamie Asnyku, które składają się z rękopisów, dzieł drukowanych, pamiętek rodzinnych itd.

Królewska Huta ma 89,000 mieszkańców

Królewska Huta, 24. 3. (AW) Według ostatnich danych statystycznych Królewska Huta liczy obecnie 89 000 mieszkańców, zamieszkujących obszar przeszło 629 ha. Jest to najgęściej zaludnione miasto Polski, bowiem na 1 ha przypada przeszło 141 osób.

Kawalerzyści polscy do Nicei

Grudziądz, 24. 3. (AW) Odbyły się tu ostateczne zawody eliminacyjne kawalerji polskiej na międzynarodowy konkurs hipiczny, który odbędzie się w Nicei w pierwszej połowie kwietnia. Skład drużyny polskiej stanowić będą pp.: rotm. Królikiewicz, rotm. Skupiński, rotm. Kapuściński, por. Szosland, por. Strzałkowski i por. Korytkowski.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Socjalistyczna recepta na kryzys gospodarczy

„W Polsce objęli władzę i sprawują rządy po dziś dzień ludzie, którzy za młodu przeszli szkołę czynnej pracy w socjaliźmie, a potem w legionach.

„Nastawienie polityczno - ekonomicznego myślenia wpływowe odłamu naszej opinii publicznej stworzyło grunt podatny do urzeczywistnienia programu, zalecającego wzmoczenie ingerencji państwa. Ludzie opowiadają się za wszechwładzą państwa, wierzą w możliwość pomyślnego wykonania wszystkich zamierzeń ustawodawców i władz...”

Takimi to słowami prof. Adam Krzyżanowski opisuje genezę psychiczną naszego domorosłego etatyzmu. — Zawsze, gdy zastanawiamy się nad posunięciami rządów pomajowych w dziedzinie gospodarczej, musimy uświadamiać sobie, co ukształtowało umysłowość bojowników z pod znaku 1-szej Brygady gospodarczej, musimy myśleć wracać do przedwojennych mrzonek pewnego odłamu t. zw. inteligencji polskiej, mrzonek socjalistycznych, które w umysłach obecnych kierowników resortów gospodarczych wyraźnie pozostawiły ślady, co zresztą nieraz mieliśmy sposobność odczuć na własnej skórze.

Warto też czasami zajrzeć na podwórko domu, w którym na świat przyszli nasi etatyści, — domu, w którym po dziś dzień mieszkają socjaliści, ojcowie sanacyjnych „ekonomistów”. Warto popatrzeć na grzechy ojców, aby zdać sobie sprawę z dziedzicznego obciążenia synów.

Jeżeli czytelnicy nie mają nic przeciw temu, urządzimy dziś małą wycieczkę na podwórko socjalistyczne. — Bierzymy do ręki niedzielne „Robotnika” i z zachwytem stwierdzamy, że wycieczka nasza warta była trudu, bo oto znajdujemy wspaniałą receptę na kryzys gospodarczy.

W wymienionym numerze pisma stołecznego ogłoszono treść wniosku klubu socjalistycznego, stanowiącego program gospodarczy na najbliższą przyszłość, celem złagodzenia i przezwyciężenia kryzysu. Socjaliści żądają:

- 1) podniesienia zarobków robotniczych w celu wzmocnienia siły nabywczej ludności;
  - 2) obniżenia cen artykułów przemysłowych i kontroli zysków handlu;
  - 3) podjęcia robót inwestycyjnych w postaci budowy domów robotniczych itd. celem zatrudnienia bezrobotnych;
  - 4) odroczenia płatności podatków i zaciągniętych pożyczek drobnemu rolnictwu;
  - 5) ścisłego przestrzegania 8-mio godzinowego dnia pracy;
  - 6) zmniejszenia wydatków na wojsko i przebudowy systemu podatkowego w celu zmniejszenia ciężarów ponoszonych przez klasę pracującą;
  - 7) podwyższenia zapomóg, bezpłatnego dostarczania żywności i opału bezrobotnym;
  - 8) powołania ankiety w celu zbadań, w jakich granicach możliwą jest do przeprowadzenia reforma ustroju pieniężnego, celem zmniejszenia głodu pieniężnego.
- Itd. itd. itd. U! Czempredziej opuszczamy dom socjalistów, aby zaczerpnąć świeżego powietrza. Ależ to typy, ci nasi socjaliści! „Zawsze oni”... — Zawsze te same mrzonki...

Tak, jakby zadekretować można wysokość realnych zarobków i stan bezrobocia! Chyba naszych socjalistów nigdy nie już nie nauczy...

Krótkie informacje gospodarcze

Na zaproszenie Akademii Rolniczej w Pradze wygłosił b. premier prof. Wł. Grabowski odczyt na temat kryzysu rolniczego w Polsce i sposobów jego zwalczania. Odczyt zgromadził licznych słuchaczy.

— Komisja Izby Gmin ukończyła czytanie rządowej ustawy węglowej, którą przyjęto w całości z nieznaczными poprawkami wśród oklasków na ławach laburzystów.

— Centralny Komitet Holenderskiej Spółki Włociańskiej uchwalił bojkot wszystkich towarów sowieckich. Kilka sowieckich okrętów ze zbożem, przeznaczonych dla portów holenderskich, musiało zawrócić z drogi.

— Reuter donosi, że senat amerykański odrzucił poraż czwartego podczas debaty taryfowej projekt podwyżki cel od skór i wyrobów skórzanych oraz obuwia.

Sztab generalny czeskiej ekspansji gospodarczej

Jeszcze o Pałacu Targowym — Rentowność Targów — Potrzeby przemysłu eksportowego — Korzyści stałej wystawy — Sylwetka czeskich businessmenów — Jak pracuje wydział eksportowy? — Miasto w miniaturowym — Duma narodu czeskiego

Praga, w marcu.

W poprzedniej korespondencji dałem pobieżny opis terenów i urzędzeń targowych. Chociaż poświęciłem w niej najwięcej uwagi Pałacowi Targowemu, muszę również w niniejszej korespondencji zająć się dalszemi szczegółami, dot. zadań i organizacji tego niezwyklego aparatu, mieszczącego się w Pałacu Targowym, który stanowi zresztą główny trzon Targów.

Wzniesiony kosztem około 100 milionów koron czeskich, Pałac Targowy byłby zbyt małym, gdyby służył tylko jako miejsce przejściowych wystaw targowych. Wspomniałem już, że jest on zajęty przez cały rok. Opiata całoroczna wynosi za normalne stoisko 10 000 koron.

Mimo to znaczenie praktyczne takiej trwałej wystawy byłoby stosunkowo niewielkie, gdyby tego ogromnego gmachu nie ożywiła doskonale przemyślana i sprężysta organizacja, dzięki której Pałac Targowy stał się widocznym centrum akcji eksportowej przemysłu czeskosłowackiego. Praktyczny umysł Czechów nie rzuciłby setki milionów koron na nierentowne przedsięwzięcie. Jakkolwiek Targi Praskie nie są instytucją obliczoną na zysk, odrzucają jednak pewną, niewysoką dywidendę, jak mnie informowano w zarządzie Targów. Że myśl budowy Pałacu Targowego, jako centrum eksportowego była szczęśliwa, że wytrzymała próbę czasu i przyniosła przemysłowi czeskosłowackiemu pożytek, świadczy fakt, że dotychczasowe doświadczenia skłaniają kierownictwo Targów do budowy drugiego podobnego gmachu, mającego służyć tym samym celom.

W Pałacu Targowym skoncentrowane są głównie ekspozycje tych branż przemysłu czeskiego, które zainteresowane są wybitnie w eksporcie. Należy uwzględnić, że przemysł czeski jest terytorjalnie dość rozproszony, często położony w miejscowościach odległych i komunikacyjnie trudno dostępnych (okolice górskie). Kontakt między znaczną częścią firm przemysłowych a ich odbiorcami musiał się zatem odbywać przeważnie tylko drogą korespondencji i wysyłania zastępców, którzy jedn. k z natury rzeczy nie mogli wozić ze sobą dość obfitego asortymentu próbek i wzorów.

Otóż tym brakiem ma zaradzić Pałac Targowy z około tysiącem swych stoisk stałe zajętych, stanowiących podstawę rozległych operacji sprzedażnych. Wynikają stąd podwójne korzyści: dla wystawcy i dla kupującego. Tutaj przez cały rok przecinają się tysiące linii poppytu i podaży. Oczywiście rzeczą kierownictwa Targów jest stałe budzenie zainteresowania tą trwałą wystawą możliwie jaknajwiększej ilości zagranicznych interesentów; zresztą nietylko zagranicznych, bo i kupcy krajowi korzystają w dużej mierze z dogodności skoncentrowania tych dziesiątków tysięcy wzorów produkcji przemysłu czeskiego.

KRONIKA GOSPODARCZA

(k) **Ze Związku Fabrykantów w Bydgoszczy.** Rada Związku wyłoniła na ostatnim zebraniu zarząd i prezydium rady w składzie następującym: inż. Wdziękoński — prezes, dyr. Namysłowski, dr. Kasperowicz, dyr. Jankowski i Hechliński — wiceprezesa, inż. Mieczkowski — sekretarz, dyr. Tombiński — zast. sekretarza, dyr. Sokołowski — skarbnik. Do Naczelnej Rady Zrzeszenia Związków Przemysłowych Zachodniej i Poł. Polski wybrano pp. inż. Wdziękońskiego, dyr. Namysłowskiego, dr. Kasperowicza, dyr. Tombińskiego i inż. Mieczkowskiego.

(k) **Zmiany w radzie nadzorczej „Silesji”.** Donoszą nam, że dotychczasowy członek zarządu firmy Silesia, Hurtownia artykułów opalowych, budowlanych i sztucznych nawozów T. z o. p. w Poznaniu, p. dr. Józef Laudowicz został kooptowany do rady nadzorczej tej spółki.

(k) **Pierwsze wiosenne targi katowickie.** Śląskie Towarzystwo Wystaw i Propagandy Gospodarczej zamierza urządzić w połowie maja b. r. pierwsze wiosenne targi katowickie, chcąc zapoczątkować w ten sposób zorganizowanie w niedalekiej przy-

Pewna, zresztą prawdopodobnie nieznaczna, część wystawców utrzymuje stale (poza okresem Targów) personel w gmachu dla udzielania informacji interesentom i przyjmowania zamówień. — Ponieważ jest to zbyt kosztowne, zatem większość firm zleca swoje tymczasowe przedstawicielstwo wydziałowi eksportowemu Targów, na którego czele stoi dyrektor inż. Munk, człowiek o szerokich horyzontach, bystry i sprężysty organizator. Wogóle warto podkreślić przy tej sposobności, że osoby zajmujące kierownicze stanowiska w życiu gospodarczym czy różnych instytucjach gospodarczych Czechosłowacji, to ludzie poważnego formatu zachodnio - europejskiego, pozbawieni cienia blagi czy fantastyczności, ludzie patrzący trzeźwo na rzeczywistość, jakkolwiek pełni optymizmu i zapału. Typów romantycznych Don Kiszotów gospodarczych nie znajdziemy w Czechach. Romantyzm zastępuje duch postępu, którym owładnięte jest całe społeczeństwo czeskie.

Po tej małej dygresji powracam do omówienia czynności wydziału eksportowego Targów. Otóż w większości wypadków personel firm zastępuje funkcjonariusze targowi, udzielając interesentom informacji, pokazując ekspozycje, cenniki, katalogi i t. p. poszczególnych firm, wynajmujących stoiska, komunikując się w razie potrzeby z kierownictwem firm, chroniąc je przed możliwością narażenia na szpiegostwo przemysłowe i t. d. Wydział eksportowy ułatwia interesentom zagranicznym nawiązanie kontaktu z przemysłem czeskim, dostarcza im tłumaczy, umożliwia sprawne i szybkie załatwienie wszelkich czynności związanych z dokonywaniem transakcji handlowych. Biuro wymiany pieniędzy, osobny bank, poczta, biuro podróży, biura informacyjne wszelkiego rodzaju, zakład ubezpieczeniowy, transportowy i t. d. — wszystko to jest na miejscu i służy zarówno obcom przybyłym, jak i wystawcom.

Pałac Targowy stanowi zresztą całe miasto w miniaturowym, bo można tam się pożywić w obszernej restauracji czy kawiarni, czy wreszcie w licznych, na każdym piętrze umieszczonych bufetach stałych lub ruchomych, można się rozrywać w kinie, jednym z największych w Pradze, które znajduje się w podziemiach gmachu, można potańczyć w dancingu obok restauracji i rozkoszować się rozległym widokiem na Pragę z tarasu szóstego piętra, gdzie mieści się kawiarnia.

Pałac Targowy jest tak urządzony, by każdego uczestnika mógł zadowolić, by zaoszczędzić mu maximum czasu i dostarczyć maximum wygody i rozrywki. Jest on świetnym przykładem czeskiego zmysłu organizacyjnego.

Nie dziwnego, że stanowi on dumę nietylko Pragi, ale całej Czechosłowacji. Zainstalowany w nim aparat jest jakgdyby sztabem generalnym czeskiej ekspansji gospodarczej.

Dr. Marjan Chelmiński.

szłości targów śląskich, odbywających się corocznie na wiosnę. (Od redakcji: Pomyśl tworzenia nowych targów periodycznych w Polsce uważamy za zupełnie chybioną. Akcja targowa winna iść wzorem zagranicy w kierunku koncentracji).

(k) **Hutnictwo żelazne w styczniu.** Górnośląskie huty żelaza (łącznie z kopalniami rudy żelaznej) wyprodukowały w miesiącu styczniu r. b.: brunatnych żelazników — 1 166 ton, surówki — 30 014 t., wyrobów lanych II stopu — 2 187 t., rur żelaznych — 52 ton, odlewów metalowych wszelkiego rodzaju — 57 t., stali surowej włącznie z odlewami stalowymi — 76 060 t., półwytworów walcowanych na sprzedaż — 10 016 t., wytworów walcowanych gotowych — 53 326 t., wyrobów gotowych działów dalszej obróbki — 14 820 t. W miesiącu sprawozdawczym załoga robotnicza w hutach żelaznych oraz w kopalniach rudy żelaznej na Górnym Śląsku wynosiła ogółem 32 662 osób.

(k) **Ulgi przy przewozach na P. K. P.** Ministerjum komunikacji wydało IV Dozatek do taryfy towarowej P. K. P., obowiązującej od dnia 1 października r. z. Dozatek ten zawiera szereg zmian i uzupełnień, mających na celu w związku z obec-

na sytuacją gospodarczą ułatwienie naszego eksportu oraz obrotu wewnętrznego — Do ważniejszych zmian i uzupełnień w eksporcie zaliczyć należy: Rozszerzenie ulgi na wywóz węgla w składach pociągów równie do portu rzeczno-god w Drawskim Młynie, co ma na celu ożywienie tego portu, tudzież dalszy rozwój wywozu węgla. Taryfę wyjątkową na wywóz cukru rozszerzono również na relację rumuńską. Przyznano specjalną taryfę portową dla dowozu spirytusu eksportowego do rafinerji. Obniżono klasę taryfową dla wywozu tkanin i worków jutowych oraz wyrobów powoźniczych. Przedłużono ważność przepisów o przekartacji przesyłek drzewa, wywożonego do Niemiec i Czechosłowacji. Obniżono taryfę portową na wywóz soli potasowej. Rozszerzenia i ułatwień doznała też żtaryfa na eksport mięsa i żywych zwierząt. W zakresie przewozów krajowych zasługują na uwagę: Obniżenie klasy drobniczej dla prostych mebli. Rozszerzenie taryfy dla przewozu surowców przemysłu szklanego i garncańskiego także na spat wapienny. Równocześnie złagodzone postanowienia taryfy dla przewozu naczyń, rur kamionkowych i wyrobów z kamienia sztucznego, przyjmując jako minimum 5 tonn.

(k) **Zebrań kupiectwa cukrów i czekolady w Toruniu.** W Toruniu zebranie zgromadziło onegdaj kupiectwo branży cukrów i czekolady celem omówienia sytuacji w tej gałęzi handlu, a przedewszystkiem w sprawie ustosunkowania się do tych fabryk, które prowadzą własne składy detalicznej sprzedaży. Po referacie i dyskusji zebrani uchwalili rezolucję, protestującą przeciwko nielojalnej akcji pewnych fabryk w stosunku do kupiectwa, co uwiłdocznia się otwieraniem własnych fabrycznych składów sprzedaży. Postanowili powstrzymać się od zakupów w tych fabrykach do czasu aż utworzone składy fabryczne detalicznej sprzedaży w zachodniej Polsce nie zostaną zlikwidowane. — Prowadzenie całej dalszej akcji, a szczególnie pertraktacji z fabrykami powierzone komitetowi poznańskiemu. Dla przeprowadzenia całokształtu prac, związanych z akcją miejscową, wybrano komitet, złożony z kupców handlujących cukrami, przedstawicieli cechu cukrowniczego, właścicieli kawiarni pod przewodnictwem p. Lewandowskiego.

Z ZAGRANICY

(z) **400 okrętów bez ładunku.** Według najnowszych danych w portach europejskich i niektórych zamorskich stoi z braku ładunku około 400 okrętów o pojemności 2,3 mil. tonn. Cyfry te nie zawierają ponadto okrętów United States Shipping Board, stojących w portach amerykańskich. Nawet w okresie poprzedniej depresji nie notowano tak wielkiego zastój.

(z) **Przemysł samochodowy w W. Brytanji.** W ciągu ostatnich 8 lat, liczba samochodów, produkowanych w W. Brytanji wzrosła przeszło pięciokrotnie. W 1922 r. liczba wyprodukowanych samochodów osiągnęła liczbę 38 000, zaś wartość — 20 500 tysięcy f. st. W 1929 r. wyprodukowano 180 426 samochodów wartości 44 945 918 f. st. Przemysł samochodowy jest obecnie jednym z pięciu jej naczelnych przemysłów.

(z) **Obniżenie cła przywozowego w Italji na owies, jaja i miód pszczelny.** Italja przyznała Rumunji w traktacie rumuńsko-italijskim, obniżenie cła wywozowego na owies do 300 lei za wagon, zwolnienie od cła przywozowego jaja na okres 3 lat oraz znaczne obniżenie cła przywozowego na miód pszczelny. Ponieważ traktat handlowy polsko-italijski zawarty jest na podstawie największego uprzywilejowania, z błą celnych przyznanych Rumunji korzysta także Polska za przedłożeniem w italskich urzędach celnych świadectw pochodzenia, które wystawiają Izby przemysłowo-handlowe.

(z) **Walka z przesileniem gospodarczym w Stanach Zjednoczonych.** Jeden z najbliższych współpracowników Hoovera, — prof. Clayton Lane wygłosił niedawno sensacyjny odczyt o walce z przesileniem gospodarczym w Stanach Zjednoczonych. — Zdaniem prelegenta, fakt, że październikowy krach giełdy nowojorskiej nie spowodował większej ilości upadłości, a przedewszystkiem nie zachwał żadnym poważniejszym bankiem amerykańskim. — przypisać należy nietylko dużej odporności finansowej i gospodarczej Stanów, lecz przedewszystkiem środkom, które zostały zawczasu przedsięwzięte. Już na trzy lata przed kryzysem, gdy Stany były u szczytu swego rozwoju koniunkturalnego, Hoover, ówczesny kierownik departamentu of Commerce przygotował plan akcji na wypadek załamania się konjunktury. W tym celu zwolano do Waszyngtonu konferencję najwybitniejszych przemysłowców i bankierów amerykańskich, którzy dokładnie ustalili program walki z ewentualnym kryzysem, polegający na tem aby utrzymać dotychczasowy poziom produkcji przez wykonanie szeroko zakreślonego planu inwestycyjnego. Plan ten zastosowane w całej rozciągłości, gdy zaszła tego potrzeba. Jak widzimy, bogate Stany postępują wprost odwrotnie, niż nasz rząd, który w okresie dobrej konjunktury zupełnie nie kłopotal się o przyszłość. (j)

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Z tajemnic Kol. Kasy Emerytalnej

Badanie świadka b. prezesa P. K. P. w Poznaniu p. inżyniera B. Dobrzyckiego

Dziś jako świadek wystąpił b. prezes P. K. P. Poznań p. inż. B. Dobrzycki, obecny dyrektor K. P. w Gdańsku. Na wstępie podał w krótkim zarysie, kiedy i w jakich warunkach objął swe urzędowanie w dyrekcji poznańskiej, dokąd przybył w 1919 r., organizując całe kolejnictwo. Oficjalnego przejęcia Kasy Emerytalnej nie było, gdyż jako istniejąca już przy dziale humanitarnym przeszła ona automatycznie. Z Kasą Emerytalną świadka ściśle nie łączyło, gdyż podlegała ona bezpośrednio ministerstwu. Prez. Dobrzycki tylko ogólnie był informowany o wszelkich przejawach w K. E.

Tu trybunał przeczytał ustępy z statutu K. E., wedle których władza kolejowa miała czuwać nad K. E.

Świadek wyjaśnia, że statut zna tylko powierzchownie, a decydującą władzą było tu ministerstwo, p. prezes Dobrzycki twierdzi, że nie sprawował głównego nadzoru nad K. E. Że udzielała ona pożyczki na budowę, o tem świadek wiedział, uważał nawet za wskazane, by to robiono celem wybudowania jak największej ilości mieszkań. Niski procent od pożyczek tłumaczy się tem, że kolej nie miała tu zarabiać. Bliżej jednak świadek nie wie, ile komu i na jakich warunkach udzielono.

Dalej zeznaje, że K. E. jak się dowiedział, obracała 3 i pół milionami złotych rocznie. Tu przewodniczący zapytuje, czy może świadek podać ilość urzędników pracujących wówczas w K. E. P. prez. Dobrzycki nie przypomina sobie. Z Fillingerem rzadko rozmawiał i zdaje się, że ten kierował wszystkim. Powracając do po-

życzek, mówi świadek, że nie wie, czy były one zgodne ze statutem, ale rzucił się poważnych prawników, którzy w tem nic nie widzieli złego. Sam nigdy żadnego zlecenia nie dawał, a jedynie wyrażał zgodę. Protokół z posiedzeń zarządu K. E. otrzymywał tylko do wiadomości.

Również oskarżony Szymański poprzednio zeznał, że św. Dobrzycki dał zlecenie na zaciągnięcie pożyczki. Gdy K. E. była w kłopotach finansowych. Świadek wyjaśnia, że takiego zlecenia nie dawał, tylko na prośbę Fillingera i innych przyrzekł postarać się dla K. E. o potrzebne pieniądze, co dzięki swemu autorytetowi łatwo uzyskał. Później dopiero, gdy się dowiedział, że pożyczka ta udzielona była na podstawie funta ang., robił zarządowi banku poważne wyrzuty, na skutek których pożyczkę zamieniono na złote.

Przew.: A czy świadek również otrzymał pożyczkę?

Św.: Owszem — 90 tys. zł. Widząc jednak różne nieporozumienia w K. E., oddałem natychmiast gotówkę, którą przyjąłem, radząc się przedtem wojewody i prezydenta miasta.

Przew.: Kiedy doszły świadka wieści niekorzystne dla K. E.?

Św.: W 1925 r. Mówiono o pijaństwie itd.

Przew.: Powiadano, że pan był inicjatorem przyjęcia Prezydenta R. P. w Chodzieży.

Św.: Owszem byłem lubiany u Prezydenta i chciałem mu pokazać Chodzież.

Gdy to piszemy, badanie świadka trwa. (z)

Doniosły kurs Sokolic

Bilans dwóch dni — Ciekawe wykłady
Ogromne zainteresowanie

W dalszym ciągu kursu (sprawozdanie z otwarcia podaliśmy w sobotę) urzędzonego przez Dzielnicowy Wydział Sokolic, po referacie prof. Kostrzewskiego, zawierającym szereg cennych uwag, — nastąpiła świetna prelekcja nacechowana głębią myśli, oraz swadą oratorską ks. prał. Prądzyńskiego p. t. „Religia w wychowaniu narodowym”; wykład ten wywarł na zebranych duże wrażenie.

Po przerwie obiadowej wygłosiła dhna Bożena Domańska interesujący referat p. t. „Higijena w sporcie”, zawierający doniosłe wskazówki z zakresu racjonalnego pojmowania gimnastyki i treningu do zawodów. Z kolei dh. prezes Wolski barwnie i wyczerpująco omówił historię Sokolstwa oraz jego organizację, a na zakończenie przew. Dzielnicowego Wydziału dhna Rozmiarkowa udzieliła kursistkom praktycznych wskazówek i rad.

O godz. 20 odbył się pokaz lekcji gimnastycznej, w sali na Zielonych Ogródkach, gdzie naczelniczka okręgowa dhna Korachówna przeprowadziła sprężystość według swego pomysłu, a probowanego przez dhnę naczelniczkę Dzielnicową Fazanowiczową lekcję ćwiczeń wolnych i na sprzętach, która wywołała ogólny poklask. Po tej lcekcji trzy drużyny z gniazda żeńskiego Poznań—Śródka, a mianowicie: naczelniczka Pelagja Prymowiczówna oraz Kabimiera i Joanna Michalakówna odtańczyły z werwą taniec marynarzy, a jedna drużna z gniazda Poznań—Śródmięście kozaka.

W niedzielę o godz. 9 w kolegiacie farnej ks. prał. Prądzyński odprawił mszę św., podczas której dużo druchen przystępowało do komunji św., poczem w pochodzie przy dźwiękach orkiestry sokolej udano się na boisko.

Po śniadaniu nastąpiły dwa wykłady p. dr. Słowińskiej-Zarzeckiej (dyr. Szkoły Społecznej w Warszawie) „Naród i państwo” oraz „Polska współczesna”. Referatów tych słuchano z zapartym oddechem i ogromnym zainteresowaniem, bowiem prelegentka umiała trafić do serc słuchaczy, mówiąc ponadto z porywającym zapałem i swadą, przedstawiając w plastyczny sposób znaczenie narodu oraz państwa. Żywiołowe oklaski były wraz z serdeczną podzięką za te prelekcje.

Następnie ks. prał. Prądzyński gruntownie omówił dzieje kościoła ka-

tolickiego w Polsce.

Po południu b. posłanka na Sejm p. Irena Puzynianka miała bardzo ciekawy i obszerny referat n. t. „Prawa i obowiązki obywatelskie”. W końcu p. pułk. Sikorski wygłosił interesujący odczyt p. t. „Etyka w sporcie”.

O godz. 18 odbyła się herbatka w sali Domu Amarantowego, urządzona przez Dzielnicowy Wydział Sokolic. W pięknie przybranej sali dzięki staraniom pp.: profesorowej Kostrzewskiej, prezesowej Hedingerowej i Siuchnińskiej zgromadziły się wszystkie drużyny i zaproszeni goście. P. in. zauważyliśmy pp.: dr. Słowińską-Zarzecką z Warszawy, Rzepecką, przew. Kat. Związku Polek, p. Smoluchowską z organizacji studentek, Sosnowską z Młodzieży Wszepolskiej, oddział żeński, prezesa Wolskiego, wiceprezeskę okręgu Jarocińskiego Oleksową i wiceprezeskę okręgu Leszczyńskiego i in.

Honory domu robiły członkinie Dzielnicowego Wydz. Sokolic z pp. Hedingerową, Herniczkową, Kostrzewską, Rozmiarkową i Siuchnińską na czele.

W niezwykle miłym oraz pogodnym i nacechowanym serdecznością nastroju spędzili sokolice te kilka godzin, które niewątpliwie pozostaną im na długo w pamięci. Wieczorem 90 druchen pod opieką starszych udało się do teatru.

Oszust w potrzasku

Wielu ludzi padło ofiarą jego machinacyj

Ujęto Franciszka Józefa Szulca z Poznania, który prowadząc biuro prowizyjne przy ul. Kościelnej 20 pod nazwą „Polski Dom Handlowy”, przyjmował członków dla pewnej Spółdzielni Kredytowej „Behaka” wzgl. „Hacege” w Gdańsku.

Od członków pobierał on wstępne i wpłatę na udział w wysokości 80 zł. oraz więcej, obiecując udzielenie pożyczek przez wymienioną spółdzielnię; jednak żaden z reflektantów nic nie otrzymał. Poza tem wyłudzał od różnych pozamiejscowych osób większe wpłaty na koszty w celu wyjednania pożyczek, których również jeszcze nikt nie otrzymał.

Ponieważ zachodzi przypuszczenie że Szulc w ten sposób wyrządził szkodę większej ilości osób, uprasza się o zgłoszenie poszkodowanych w wydziale śledczym, brygada III, przy ul. Skłodowej nr. 3. p. I. wzgl. na najbliższym posterunku pol. państwowej. (n)

KALENDARZYK

Poniedziałek, 24 marca 1930.

Słońce: wschód 5,48 — zachód 18,11 — długość dnia 12 godzin 23 min.

Księżyc: wschód 4,21 — zachód 11,20 — po ostatniej kwadrze.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Poniedziałek, godz. 7 rano: Temperatura powietrza wysoka + 4 st. C, pochmurno, ciśnienie atmosferyczne umiarkowane 753 mm. — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa + 10 st. C., najniższa + 3 st. C.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Drog Wodnych w Poznaniu: Wczoraj + 0,90 m; dziś + 1,00 m.

Kal. rz.-kat.: Marek i Tymoteusz — jutro Zwiast N. M. P.

Kal. słow.: Zbislaw — jutro Ludomir.

Nocna służba aptek

Śródmieście: Apteka Czerwona, St. Rynek nr. 37. — Apteka Zielona, ul. Wrocławska 31. — Apteka 27 Grudnia, ul. 27 Grudnia 18.

Jeżyce: Apteka pod Gwiazdą, ul. Kraszewskiego 12.

Łazarz: Apteka Łazarska, ul. Strusia 9.

Wilda: Apteka pod Koroną, G. Wilda 61.

W innych dzielnicach miasta apteki tam tejsze.

Pogotowie Ratunkowe Związku Lekarzy, ulica Pocztowa 30, dyżuruje we dnie i w nocy. — Telefon 55-55.

KRONIKA KOŚCIELNA

— * J. Em. Ks. Kardynał-Prymas zamianował ks. proboszcza Mieczysława Chudzińskiego w Opalenicy dziekanem dekanatu grodziskiego.

— * Pozn. Okręg Stowarzyszeń Młodzieży Polskiej donosi, że rekolekcje, wyznaczone na 2, 3 i 4 kwietnia rb., odbywać się będą w kościele św. Wojciecha, a nie, jak poprzednio podano, w kościele św. Marcina. Będą się one odbywały każdorazowo o godz. 19.30 Nauki wygłaszać będzie ks. kapelan Dymarski.

OSOBISTE

— * Dyplom magistra filozofii uzyskali pp.: Anna Pawlińska z Gorlic, w woj. krakowskim, z zakresu botaniki; Romuald Wilkowski z Łodzi, z zakresu matematyki; Marjan Kalkhoff z Rygi, z zakresu chemii. — Dyplom nauk prawnych z tytułem magistra praw pp.: Tadeusz Wolski z Tuchna, w woj. poznańskim; Kazimierz Wódkowski z Gostynina, w woj. warszawskim.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * Z Tow. Kupców Samodz. branży delikatesów. Roczne walne zebranie odbędzie się w wtorek, 25 bm. o godz. 20 w sali posiedzeń w Domu Kupiectwa Polskiego przy ul. Zwierzynieckiej 12.

— * Ze Zw. Kapłanów „Unitas” — Okr. Pozn. Zebranie miesięczne odbędzie się w środę, dnia 26 bm. o godz. 20 w Bazarze. Wykład ks. dr. Baranowskiego pt. „O kościołach poznańskich”. Po zebraniu herbatka. O liczny udział P. T. Konfratrów prosi Zarząd.

— * Z Narodowej Organizacji Kobiet (Kolo Jeżyce). Zebranie odbędzie się w środę, dnia 26 bm. o godz. 20 w sali p. Tomikowskiego, ul. Szamarzewskiego 18. Wykład wygłosi p. red. Powidzki.

WYKŁADY

— * „Wielkopolskie zabytki sztuki w historycznym rozwoju”. Znajomość spuścizny artystycznej minionych wieków jest obowiązkiem każdego kulturalnego obywatela. Ona też w wielkiej mierze może się przyczynić do wydatniejszej opieki nad zabytkami przeszłości. Zarząd Powszecznych Wykładów Uniwersyteckich uznając ważność tejże dziedziny kultury narodowej, umieścił w serji wielkopostnej swych wykładów w Poznaniu dwa odczyty konserwatora dr. Nikodema Pajderskiego. Wykłady te, z pokazem przezroczny, dotyczących najważniejszych zabytków architektury, rzeźby, malarstwa oraz przemysłu artystycznego epoki romańskiej, gotyku i baroku, odbędą się w wtorek, dnia 25 bm. oraz w czwartek, dnia 27 bm. w sali 17 Collegium Minus o godz. 20.

— * Praca kulturalno - oświatowa na terenie wojska polskiego. Pod tym tytułem wygłosi odczyt w poniedziałek, dnia 24 bm. o godz. 20 w sali 17 Collegium Minus, naczelna instruktorka Polskiego Bielaego Krzyża w Poznaniu, p. Stefania Moszczyńska. — P. dr. Nikodem Pajderski wygłosi we wtorek, dnia 25 bm. odczyt p. t. „Wielkopolskie zabytki sztuki w historycznym rozwoju” (ilustrowane przezrociami).

— * O czeskich bankach handlowych. Staraniem Kółka Czeskosłowackiego przy Wyższej Szkole Handlowej w Poznaniu p. prof. Ignacy Hanus wygłosi w dn. 25 bm. o godz. 20,15 w auli W. S. H. przy Alejach Marcinkowskiego 3 odczyt p. t. „Czeskie banki handlowe”. Wstęp wolny.

— * Z polskich terenów misyjnych w Brazylii. Na powyższy temat wygłosi ks. prof. Posadzki wykład na zebraniu sekcji misyjnej przy Sodalicji Pań Miejskich.

Przy obstrukcji, zaburzeniach trawienia, zgadze, uderzeniach do głowy, bólach głowy i ogólnym niedomoganiu zażywa się rano naczeczko szklanke naturalnej wody gorzkiej Franciszka Józefa. Na podstawie doświadczeń, dokonanych w klinikach chorób wewnętrznych, woda Franciszka Józefa jest jedynym i najskuteczniejszym środkiem przeczyszczającym. Zadać w aptekach i drogerjach. nw 9671

Zebranie odbędzie się dnia 25 bm. o godz. 17 w salce szkoły społecznej przy ul. Podgórznej 12b. Uprasza się o jaknajliczniejszy udział członków i gości.

— * O gruźlicy. Czyż jest wogóle osoba na świecie, któraby sobie nie zdawała sprawy z grozy tej choroby? Corocznie ginie na nią kilkadziesiąt tysięcy osób w silie wieku, każda siódma trumna w swem wnętrzu tuli ofiarę gruźlicy. A jednak tak mało w społeczeństwie zrozumienia tej choroby. Temu stara się choć w części zapobiec „Kolo Medyków” U. P., któremu udało się uprosić p. prof. dr. K. Jonschera, dyrektora kliniki dziecięcej, który wygłosi w dniu 25 bm. (we wtorek) wykład popularny n. t. „Co każdy o gruźlicy wiedzieć powinien”, obfitujący w liczne przezrocza.

— * W Tow. Miłośników Języka Polskiego odbędzie się we wtorek, dnia 25-go bm. o godz. 20 w sali 19 Coll. Minus odczyt p. dr. Tomaszewskiego: „Język poety wielkopolskiego Jana Kasprzowicza”. — Wstęp wolny. Goście mile widziani.

— * Wykłady religijne odbywają się codziennie aż do soboty po czwartej niedzielę postu w archiwum diecezjalnym na sali parterowej, ul. Lubrańskich 1.

W poniedziałki mówi ks. Warmiński: „Nadprzyrodzony charakter Starożytności Testamentu”; w wtorki ks. dr. Hozakowski: „Mojżesz i jego epoka”; w srody ks. Bajerowicz: „Nasze obowiązki wobec misyj katolickich”; w czwartki ks. dr. Janicki: „Emigracja polska w Ameryce”; w piątki ks. dr. Słomkowski: „Wiera a rozum”; w soboty ks. Majkowski: „Apostołowie Słowian”. Wstęp bezpłatny.

ZYGIE SOKOLE

— * „Sokół” Poznań III. zwołuje w myśl zarządzenia Okręgu Poznańskiego całą drużynę ćwiczącą jak i niećwiczącą do apelu, który odbędzie się dnia 25 bm. o godz. 20 na ćwicznicy przy ul. Gen. Prądzyńskiego.

KOMUNIKATY RÓZNE

— * Szczepienia przeciwko błonicy. Z Wydziału Zdrowia Publicznego Magistratu miasta Poznania donoszą nam: Wobec większego niż zwykle nasilenia błonicy (dyfterji) w naszym mieście, uruchomiono świeżo trzy zapobiegawcze stacje szczepienia i to 1) w Zakładzie Mikrobiologii Lekarskiej — Wały Wazów 25 (obok Uniwersytetu Poznańskiego); 2) w Klinice chorób dziecięcych Uniwersytetu Poznańskiego — ul. Marji Magdaleny 3 oraz 3) w szpitalu św. Józefa — ul. św. Józefa 7-8. Szczepienia są bezpłatne i odbywają się: w Zakładzie Mikrobiologii Lekarskiej, Wały Wazów 25 — w poniedziałki i piątki od 13—14,30; w szpitalu św. Józefa, ul. św. Józefa 7-8 — codziennie od 16—17; od 1 kwietnia w Klinice chorób dziecięcych Uniw. Poznańskiego, ul. Marji Magdaleny 3 — w srody i piątki od 12—16. Podaje się szczepieniu tylko te dzieci, które dotąd błonicy (dyfterji) nie przechodziły. Uodpornienie jest dożywotne. W pierwszym rzędzie gorąco zaleca się szczepić dzieci, w których otoczeniu błonica się świeżo ukazała. Szczepienia chronią równocześnie od plicnicy (szkarlatyny). Leży w interesie zarówno ogółu jak poszczegól-

Sprzedaż
Kurjera Poznańskiego
na

Riwierze Francuskiej

uskuteczna

Polskie Biuro Podróży „Francopol”
Nice, 14 rue Halévy

Biuro to zaopatruje w pismo nasze następujące miejscowości:

Nicea

Kioski gazetowe głównych ulic miasta

Cannes

Księgarnia Perrier, 4 rue d'Antibes

Juan-les-Pins

Księgarnia Gracias, Av. de la Gare

Monaco

Księgarnia 1 bis rue Grimaldi

Menton

Główny kiosk gazetowy.

gólnych rodzin i dzieci, by szczepieniu poddawano jaknajliczniejsze rzesze dzieci.

KRONIKA MIEJSCOWA

— * **Pogrzeb śp. Tadeusza Dobroczyńskiego**, cenionego pracownika Banku Cukrownictwa, syna znanej działaczki na polu Sokolstwa, odbył się w niedzielę z domu żałoby na cmentarz Jeżycki. Wzięły w tym pogrzebie udział tłumy publiczności, a trumna tonęła w powodzi kwiecia. P. in. Dzielnicy Wydział Sokolice reprezentowały pp. Herniczka, Gładyszowa oraz Sobczyńska; z Banku Cukrownictwa byli dyrektorzy pp.: Lypaczewski, Martonek, Mikulski, Pluciński i Ziemiakowski. Kondukt poprzedzały Sokolice z sztandarem, pod przewodnictwem naczelniczek Kasprzakówny i Korachówny; u wejścia na cmentarz oraz nad grobem Sokolice utworzyły łańcuch. Kondukt prowadził ks. Joachimowski.

— * **W związku z runięciem pomnika Kościuszki**, o czym donosiliśmy, zebrał się w ratuszu komitet budowy pomnika pod przewodnictwem prezydenta miasta Cyryla Ratajskiego. W wyniku obrad postanowiono polecić wykonanie rzeźby warszawskiej artystce - rzeźbiarce Trzciskiej - Kamińskiej. Koszt pomnika odlanego w brązie obliczono na 200 000 zł.

— * **Z Stow. Samopomocy Doróżnej** (Poznań, ul. Długa 3). Dnia 17 bm. odbyło się plenarne zebranie. Rozwój Stowarzyszenia jest nadal stale pomyślny, dotąd zarejestrowano 2 373 członków, zaś kasa zapomóg pośmiertnych obecnie wypłaca zapomogi: w oddziale I „A” w wysokości 833 zł, w oddziale II „B” 380 zł. Oddział III „C” przeznaczony dla osób liczących ponad 75 lat, wzbudza zainteresowanie. Kasa zapomóg pośmiertnych Stow. Sam. Dor. w okresie swego istnienia wypłaciła dotąd zapomóg 52 084 zł. W miesiącu lutym zapisało się 132 nowych członków, a do 15 bm. 62. Po wyczerpaniu komunikatów przewodniczący wygłosił referat na temat: „Stosunki obecne”. W dyskusji zabierali głos pp. Bartkowiak, Żelazny, Zbiński, Kręcówna, Cieplich i inni.

— * **Z Pozn. Klubu Hodowców Kanarków**. Walsnemu zebraniu przewodniczył p. Maciński, sekretarzem był p. Kaczmarek. P. Daranowski wygłosił obszernie sprawozdanie z działalności Klubu, skarbnik Grochovina sprawozdanie kasowe. — Zarząd na rb. wybrano następujący: Grzegorzewski Ignacy — prezes, Daranowski Feliks — sekretarz, Grochovina Czesław — skarbnik. Na każdym zebraniu plenarnym odbywają się wykłady z dziedziny kanarzarstwa. Uchwalono również urządzić na początku grudnia rb. wystawę lokalną.

— * **Z targu**. Dnia 24. b. m. na pl. Sapińskiego płacono za nabiał: 1 kg masła wiejskiego 5,80—6,00 zł; masła mleczarskiego 6,00—6,20 zł; twarogu 1,00—1,40 zł; mendel jaj 1,80 zł; litr śmietany 2,00—2,40 zł; litr mleka pełn. 34—36 gr; za mięso: 1 kg. słoniny świeżej 3,00 do 3,20 zł; słoniny wędzonej 3,80—4,00 zł; wieprzowiny 3,20—4,00 zł; wołowiny 2,80 do 4,00 zł; cielęciny 2,60—3,20 zł; skopowiny 2,80—3,20 zł; koziny 2,00—2,20 zł; smalcu 4—4,20 zł; za drób: kura 4—5 zł; perlica 5,00—6,00 zł; kaczka 5,00—6,00 zł; 1 kg. tuczej gęsi 4,00 zł; para gołębi 2,00 do 3,00 zł; indyk 10,00—16,00 zł; królik 3,00—4,00 zł; ryby: 1 kilogram szczy-paka 4,40—5,00 zł; karpia 5,00—5,20 zł; łina 5,00—5,60 zł; karasa 1,60—2,00 zł; leszcza 2,60—3,20 zł; okonia 2,60—3,60 zł; suma 4,00—5,00 zł; białych ryb 0,80—1,50 zł; 1 kilogram sandacza 7,00—8,00 złotych; za jarzyny: 1 kg. ziemniaków 8—10 gr; 1 kg. marchwi 20 gr; buraków 10—15 gr; cebuli 20—40 gr; szpinaku 3,00—3,60 zł; jarmużu 60—80 gr; pietruszki 50—60 gr; seleru 1 zł; brukselei 2,00—2,60 zł; 1 kg. białej kapusty 60—80 gr; modrej i włoskiej kapusty 0,80—1,00 zł; 1 kg. kalarepy 40 gr; 1 kalafior 1,00—3,00 zł; 1 kg. bobu 1,20 zł; 1 kilogram jabłek 1,00—3,00 zł; 1 kg. chleba 40 gr; 1 kg. śledzi zielonych 0,80—1,00 zł; olej jadalny 2,40—3,00 zł. Sałatka zielona (inspektowa) główka 40 gr. — 1 kg. rabarberu 2,20 zł; pęczek rzodkiewek 50 gr. — Targ mało ożywiony, ceny bez zmian. (hu.)

KRONIKA POLICYJNA

— * **Kradzieże i włamania**. P. Nunnweilerowi Wład., G. Wilda 73, skradziono z mieszkania radioaparatu wart. 200 zł. — Adwokatowi Cohnowi, zam. przy ul. Zamkowej 7, skradziono w czasie nieszcześliwego wypadku portfel, zawierający 1 600 zł. — Ujęto na ul. Zamkowej Feliksa Jaśniaka, lat 22, zam. przy ul. Strumykowej nr. 5, ponieważ wydarł wracającej z kościoła p. Nowackiej Mariji torebkę z drobniejszą kwotą pieniędzy. — P. Kudlińska Joanna, zam. przy ul. Młyńskiej 4, dała węglarzowi, który dnia 22 bm. o godz. 8 przyniósł do jej mieszkania kosz węgla, banknot 100 zł celem wymiany. Węglarz ułotnił się w niewiadomym kierunku. (k.)

KRONIKA SĄDOWA

— * **Epilog oszukańczych manipulacji**. Edmund Janicki, 26-letni młodzieniec, tak się uparł, że konieczność chciał zostać „dyrektorem”. Ponieważ zaś nigdzie takiego stanowiska osiągnąć nie mógł, przeto postanowił założyć własne przedsiębiorstwo. Największe kłopoty były z gotówką. Ale i na to znalazła się rada. Janicki założył firmę pod nazwą „Agropol”, drugą p. t. „Dom Rolniczo-Handlowy” a gotówkę dostarczyli ludzie naiwni, których w Poznaniu nie brak. Pieniądże ścigał w

ten sposób od ludzi, że angażował ich do swych rzekomych firm, brał od nich kaucje dochodzące nawet do 1000 zł i na tem się kończyło. Poszkodowani zawiadomili więc o tem władzę i w piątek Janicki zasiadł na ławie oskarżonych. Wymierzono mu karę więzienia przez 8 miesięcy. (z)

Z OSTATNIEJ CHWILI

— * **Jeszcze w sprawie „awantury” w Obornikach**. W nr. 97 naszego pisma ukazała się notatka p. t. „O żyda paskudnego”, dotycząca zatargu pomiędzy pp. naczelnikiem sądu grodzkiego Łączewskim w Obornikach (obecnie w Kępnie) a dr. Ciecierskim w Obornikach. Sprawa znalazła epilog swój w sądzie, o czym doniesiono w nr. 100 naszego pisma. Jak nam donosi p. Łączewski, notatki te nie były ściśle. Mianowicie 1) nie było bójki, a jedynie obrona p. Ł. przed napaścią; 2) przeniesienie do Kępna p. Ł. nie było wynikiem „awantury” w lutym 1929 r., lecz przyznaniem w sierpniu 1929 r. równorzędnego stanowiska na podanie w drodze konkursu. Poza tem należy podkreślić, że p. Łączewski jest chrześcijaninem i pochodzi z rodziny zupełnie chrześcijańskiej.

— * **Postrzelony przez nieznanego leśnika**. W lesie nadleśnictwa Mosina postrzelony został w tych dniach przez nieznanego leśnika, mieszkańiec Puszczykowa Starego, p. Szczepan Ginter, mianowicie odniósł rany od strzału śrutowego w obie nogi. Stan jego jednak nie jest niebezpieczny. Za nieznanym leśnikiem wszczęto dochodzenia. (k.)

— * **Pożar w Dobieżynie Starym**. W dniu 21 bm. wybuchł pożar w zabudowaniach rolnika p. Ignacego Maćkowiaka. Spalił się chlew i mieszkanie, ubezpieczone łącznie na 56 tys. złotych. Ogień powstał na strychu chlewu, w którym był parnik do gotowania ziemniaków. Przypuszczalnie powodem była nieszczelność komina. Inwentarz żywy i ruchomości zdołano uratować. Na ratunek przybyły strażę z okolicznych wsi pow. grodzkiego z czterema sikawkami. (k.)

— * **Kradzież cukru**. Od dłuższego już czasu zauważono na dworcu w Rawiczu kradzież cukru, przesyłanego z cukrowni w Miejskiej Górze do Anglii. Ostatniej nocy przychwycono na gorącym uczynku kilku funkcjonariuszy kolejowych. Kradziony cukier odbierał pomiędzy innymi jeden z tutejszych restauratorów. Dalsze dochodzenia w toku. (or.)

JARMARKI

— * **Oborniki**. We wtorek dnia 1-go kwietnia rb. odbędzie się jarmark na konie, artykuły rolnicze i towary kramarskie. Spęd słoń i bydła niedozwolony.

— * **Trzemeszno**. Jarmark ogólny, tj. kramny i na konie i bydło, z wyłączeniem jednak trzody chlewnej, odbędzie się we wtorek dnia 1 kwietnia.

— * **Jaraczew, pow. Jarocin**. W wtorek, dnia 1 kwietnia odbędzie się jarmark ogólny, a więc na konie, bydło i towary kramne.

— * **Ostroróg**. W środę 2 kwietnia odbędzie się jarmark na konie i towary kramarskie. Spęd bydła, słoń, kóz i drobiu zakazany.

— * **Dobrzyca**. Jarmark w Dobrzycu w powiecie krotoszyńskim na konie i bydło odbędzie się w środę 2 kwietnia.

— * **Miłosław**. Dnia 2 kwietnia odbędzie się jarmark ogólny.

— * **Nowe Miasto n. Wartą**. Dnia 3-go kwietnia odbędzie się jarmark ogólny.

Rekolekcje uniwersyteckie

Serja X.

rozpoczną się dziś w poniedziałek 24 marca br. punktualnie: dla pań o godz. 7,15 wieczorem, dla panów o godz. 8,15 wieczorem

I. dla panów w kościele XX. Jezuitów — kieruje ks. dr. Stanisław Kolipiński, ze Zgromadzenia Ducha św. z Bydgoszczy;

II. dla pań w kaplicy Sodalicyjnej XX. Jezuitów przy ul. Dominikańskiej nr. 8 I. p. (ogrzana) kieruje ks. prof. Michał Kozal, rektor arcyb. Seminarjum duchownego w Gnieźnie.

Porządek nauk: co wieczór do piątku włącznie jedna nauka dla pań o godz. 7,15 wiecz., dla panów o godz. 8,15 wiecz., zakończona Błogosławieństwem Najw. Sakramentu.

W piątek 28 marca od godz. 5—7^{1/2} wieczorem słuchanie spowiedzi św. w kościele kolegiaty poznańskiej św. Marii Magdaleny (Farze).

Nazajutrz w sobotę 29 marca rb. o godz. 8 rano w kościele XX. Jezuitów na zakończenie rekolekcji odprawi J. Em. X. Kardynał - Prymas nabożeństwo z kazaniem i rozda Komunię św. wielkanocną.

Wycieczka studentów czeskosłowack. w Poznaniu

W piątek 21. bm. przybyła do Poznania wycieczka studentów czeskosłowackich w liczbie 70 osób (w tem

4 panie). Większość wycieczki stanowi zespół akademickiej orkiestry symfonicznej studentów uniwersytetu i politechniki praskiej.

Na dworcu powitali wycieczkę p. konsul inż. Matousek, kol. Roman Gierszewski, który z ramienia Poznańskiego Komitetu Akademickiego opiekuje się przybyłymi oraz prezes Tow. Polsko-Czechosłowackiego. Uczestnicy po obiedzie, wydanym przez P. K. A. w nowym domu akademickim, byli w kinie „Słońcu”, a wieczorem na operze „Szwandzie Dudziarzu” (część wycieczki była na sobótcę korporacji akademickiej „Baltia”).

W sobotę przed południem uczestnicy wycieczki złożyli wizytę J. M. p. Rektorowi dr. St. Kasznicy, prezydentowi miasta p. Ratajskiemu i in.

Zespół „wygadanek akademickich” poświęcił sobotnią audycję radiową drogim gościom. Na jej program złożyły się przemówienia: p. inż. Matousek, kol. kol. Romana Gierszewskiego i Józefa Nowaka, oraz produkcja akademickiej orkiestry czeskosłowackiej pod batutą p. Kozela.

Strajk czeladzi rzeźniczej w Poznaniu

Od dzisiaj zastrajkowała w Poznaniu część czeladzi rzeźniczej. Powodem strajku ma być tło zarobkowe. Z strajkujących jedna czwarta wróciła jednak i podjęła pracę.

Jak nam donoszą, strajk został wywołany bardzo niefortunnie choćby dla tego, że Poznań posiada dużo czeladzi bezrobotnej.

Wieczorem odbędzie się w sprawie strajku zebranie mistrzów cechowych, o czym nie omieszkamy czytelników poinformować.

Strajkiem kieruje Związek klasowy w Warszawie.

TEATRY

— * **Z Teatru Wielkiego**. Dziś „Frasquita”. We wtorek pod kierunkiem dyr. Wojciechowskiego „Straszny dwór” z pp. Fedyczkowską, Majchrzakówną, dr. Roesslerówną, Drabikiem, Karpackim, Romanowiczem, Wawrzynieckim i Zatheyem. W środę „Frasquita” z pp. Fontanówną, Grabowską, Bratkiewiczem, Raczkowskim i Sendekim, kapelmistrz p. Latoszewski. — W czwartek „Hrabina Marica”.

„Pan Twardowski”, wspaniale wystawiony balet, na który można przyprowadzić także dzieci, ukaże się w niedzielę, 30 bm. na przedstawieniu popołudniowym po cenach znizowanych.

— * **Z Teatru Polskiego**. Dziś doskonała komedia M. Jewreinowa „Teatr wieczystej wojny”, która zdobyła pełny sukces artystyczny. Jutro wraca na afisz stylowa komedia Scribe'a i Leguovego „Walka kobiet”. W środę propagandowa komedia Józefa Raczkowskiego „Nad polskim morzem”, która stale wypełnia teatr do ostatnich miejsc, a publiczność bawi się wybornie.

W niedzielę popołudniowo przedstawienie po cenach znizowanych wypełni komedia z wielkiego repertuaru W. Szekspira „Kupiec wenecki” w koncertowym wykonaniu całego zespołu.

— * **Z Teatru Nowego**. Dziś świetna sztuka „Artyści”, osnuta na tle zakulisowego życia amerykańskich artystów rewiowych. Sztuka ta zdobyła sobie wstępnym bojem ogromne powodzenie i zapowiada się jako największa atrakcja bieżącego sezonu w Poznaniu. Na tle barwnych ewolucji girlsów, pomysłowych skeczów, ślicznych tańców i piosenek, rozgrywają się przeżycia dwojga artystów rewiowych w mistrzowskim wykonaniu pp. Cieszkowskiej i Chmurkowskiego. W dalszych rolach głównych pp. Czarnecka,

Przez szybkę

Signum temporis

Życie ludzkie jest przykre i pełne różnego rodzaju trudności, przeszkód i wstrętów. To też każdy człowiek, chcąc przejść przez nie zwycięsko, powinien od lat najmłodszych hartować ducha i ciało. Dobrze jest kazać dzieciom kłaść palce między drzwi i w płomień świecy, zamykać je w ciemnym pokoju i kazać im jeść to, do czego czują wstręt nieprzewyciężony.

Wymagania bowiem życiowe rosną i coraz trudniej dostać jakiejś przyzwoite stanowisko i posadę. Dawniej bywało ministrem mógł zostać każdy, kto posiadał potrzebne kwalifikacje. Dzisiaj premier musi przejść ciężką próbę, polegającą na zjedzeniu talerzyka ekskrementów. Nie zje doczyta — kwita z gabinetu i foteli.

Hartujmy ciało i ducha — to hasło idących czasów.

Ze swej strony polecam bardzo poważną próbę. Przyda się ona zarówno wszystkim mężom stanu, którzy zaw-

Fischerówna, Mazanek, Smoczyński, Tylczyński. Zawistowski oraz cały zespół Teatru Nowego.

ADA SARI

Przyjeżdża do Poznania na jedyny koncert
Z okazji krótkiego pobytu w Polsce wszechświatowej sławy śpiewaczki A D Y S A R I — Dyrekcja Koncertów Nowomiejskiego — pozyskała genialną śpiewaczkę na jedyny koncert. Słynna nasza śpiewaczka wystąpi jedyny raz w nadchodzącą niedzielę, dnia 30 marca r. b., w Auli Uniwersyteckiej. Znakomita artystka, która po niebывалych triumfach zagranicą — przypomni się znowu publiczności poznańskiej — wykona wspaniały program złożony z szeregu popisowych aryj i pieśni swego bogatego repertuaru, między innymi szereg kompozycji w Poznaniu dotychczas nie wykonywanych. ADA SARI nie potrzebuje reklamy. ADA SARI na estradzie to zgóry przewidywany komplet na sali, oszałamiający sukces artystyczny i niebывалы entuzjazm słuchaczy. Bilety są już do nabycia w składzie cygar p. Szejbrowskiego. zw 22 486

JAZZ-KONCERT NA DWA FORTEPIANY.

Do Poznania zjeżdżają sławni francuscy jazzpianisci Jean WIENER i Clement DOUCET i wystąpią w poniedziałek, 31 b. m., i wtorek, dnia 1 kwietnia, o godz. 20-ej w Auli Uniwersyteckiej. Artyści, którzy koncertowali w październiku ub. w większych centrach Polski, odnieśli tak olbrzymi sukces, że ilość występów w Warszawie wzrosła do sześciu wyprzedanych wieczorów.

Słynny krytyk Roland Manuel pisze o występach artystów: „Wiener i Doucet byli pierwsi, którzy w Paryżu zaaklimatyzowali amerykańskie Bluesy i Charleston. Artyści ci przystosowali te tańce do smaku europejskiego w ten sposób, że nie naruszając oryginalnego rytmu i melodii, podają je w swoisty sposób, który — można tak powiedzieć — w najwyższy sposób uszlachetnia muzykę amerykańską. Wiener i Doucet to dwie krańcowo różne indywidualności artystyczne, co tak szczególnie ciekawie odbija się w ich grze. Jest to jakby ciężki pojedynek, w którym zwyciężona jest publiczność. Różnice między obu artystami zaznaczają się mniej więcej tak: Wiener wydobywa wszelkie barwy ze swego instrumentu, wszystkie nuanse dźwiękowe orkiestry jazzowej. Jego właściwością — to świat tajemniczych sil jakiegos „Ariela” czy „Coppeliusa”, to domena zaciekłości i nieokiełzanego temperamentu: orgja rytmu. W przeciwieństwie do tych spontanicznych popisów techniki, Doucet zdaje się igrać z klawiszami, ozdabiając pięknymi i delikatnymi arabeskami burzliwe melodie swego kolegi. Doucet imituje śpiew ptaków, maluje ogień sztuczny, daje złudzenie plusku fontanny, i tak wraz z Wienerem upiększają amerykańskie tańce, nadając im szale nieżyłkie pociągająca”.

Sprzedaj biletów na ten wielce interesujący koncert — w składzie cygar A. Szejbrowskiego, ul. Gwarna 20, telefon 56-38. zw 22 418

Teatr Wielki

DZIŚ — „Frasquita”, operetka Lehara. Wtorek, 25. 3. „Straszny dwór”, opera Mo-nuszki.

Środa, 26. 3. „Frasquita”, operetka Lehara. Czwartek, 27. 3. „Hrabina Marica”, operetka Kalmana.

Piątek, 28. 3. „Kryslia Leńniczanka”, operetka J. Jarno. Sobota, 29. 3. „Szwanda dudziarz”, opera Weinbergera.

Niedziela, 30. 3. po pol. „Pan Twardowski”, balet Różyckiego.

Niedziela, 30. 3. wieczorem „Frasquita”, operetka Lehara.

Teatr Polski

DZIŚ — „Teatr wieczystej wojny”. Wtorek, 25. 3. „Walka kobiet”.

Środa, 26. 3. „Nad polskim morzem”.

Czwartek, 27. 3. „Walka kobiet”.

Piątek, 28. 3. „Nad polskim morzem”.

Sobota, 29. 3. „Teatr wieczystej wojny”.

Niedziela, 30. 3. po pol. „Kupiec wenecki”,

Niedziela, 30. 3. wiecz. „Walka kobiet”.

Poniedziałek, 31. 3. „Teatr wieczystej wojny”.

Początek o godzinie 8 wieczorem.

Teatr Nowy

DZIŚ — „Artyści”. Wtorek, 25. 3. „Artyści”.

Środa, 26. 3. „Artyści”.

Czwartek, 27. 3. „Artyści”.

Początek o godzinie 8 wieczorem.

Bilety poprzednio do nabycia w składzie cygar p. Zygarłowskiego, narożnik ul. Gwarnej i 27 Grudnia

szę znajdują ludzi, gotowych con amore zgładzić ich z tego świata, jak i cywilnym obywatelom, którzy z racji trudności podatkowych powinni przywyknąć do najgorszych ewentualności.

Polecana przeze mnie próba polega na używaniu trumny, jako sprzętu codziennego użytku, jako mebla niezbędnego w każdym gospodarstwie. Wymyśliłem to zresztą nie sam; pomysł nasunęło mi ogłoszenie pewnej firmy trumniarskiej, które tu w do-s.ownem brzmieniu przytaczam.

„Celem udostępnienia szerszym sferom społeczeństwa poznańskiego nabycia naszych wyrobów, przystąpiliśmy do ostatecznej sprzedaży na raty i za gotówkę trumien metalowych po cenach fabrycznych. Dla dorosłych itd. Dzieci płać połowę. Urzędnicy korzystają z kredytu!!

A więc — szalona okazja! Hartujmy swego ducha i używajmy trumien metalowych zamiast łóżek, szaf i kredensów.

Ogłoszenie bardzo na czasie.

X. A w e r y.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ZYCIE KULTURALNE „ISTITUTO DI CULTURA POLACCA ATTILIO BEGEY” PRZED ŚWIĘTEM POEZJI

NAUKA

Język Kasprowicza. W Towarzystwie Miłośników języka polskiego odbędzie się we wtorek, dnia 25 marca b. r., o godz. 20 w sali 19 Coll. Minus odczyt Dr. Tomaszewskiego: „Język poety wielkopolskiego Jana Kasprowicza”. Wstęp wolny. Goście mile widziani.

Renansans, Polska i Węgry. Bardzo interesujący odczyt o stosunkach polsko-węgierskich na polu kultury plastycznej wygłosił w sali XVII Collegium Minus prof. dr. Adorjan Diveky z Warszawy. Stwierdził on między innymi, że pierwszy zabytek renesansu w Polsce, mianowicie grobowiec Jana Olbrachta, powstał dzięki temu, że Zygmunt Stary, bawiąc jako król w Budziszynie, poznał pracującego tam rzeźbiarza Franciscusa Italusa i wróciwszy do Krakowa w r. 1501, grobowiec ten u niego zamówił. Franciscus Italus wykonał w Krakowie szereg dalszych prac. Mają one motywy podobne do fragmentów renesansowych na zamku budziszynskim w Ostrzyhomiu. Zarówno krakowskie jak i węgierskie zabytki wczesnego renesansu mają wspólne cechy z pracami Ambrogio da Milano w Urbino w pałacu książęcym, gdyż Italus był prawdopodobnie uczniem Ambrogio. — W Wielkopolsce jest ślad tych polsko-włosko-węgierskich stosunków w katedrze gnieźnieńskiej. Znajdują się w niej cztery nagrobki roboty Jana z Florencji, Włocha, który pracował w Ostrzyhomiu u prymasa Węgier, Tomasza Bakocza. Arcybiskup Łaski odwiedził był prymasa węgierskiego w r. 1515 i wówczas te nagrobki zamówił. (z)

Z Polskiego Tow. Matematycznego. Oddział lwowski odbył posiedzenie naukowe z komunikatami doc. J. Schandera n. t. „Potencjał warstwy podwójnej i jego pochodne”, „O jednoznaczności rozwiązań równań cząstkowych typu eliptycznego” i „Operacje równościowe w zastosowaniu do równania Laplace'a”. (nl)

KRAJOZNAWSTWO

Szlakiem Żeromskiego po Polsce. Poznańskie Towarzystwo Krajoznawcze urządziło pod tym tytułem odczyt, który wygłosił kurator Bernard Chrzanowski. Już na długo przed rozpoczęciem sala im. Nienckiego w Collegium Medicum była szczególnie zapelniona młodzieżą szkół średnich. Prelegent omówił wszystkie zakątki naszej ziemi, w których różnymi czasami przebywał Stefan Żeromski; orientację w ich wynalezieniu utrudniał nieco fakt, iż poeta nazywał je często tylko przez siebie dobraną nazwą, i to w każdej powieści innej. Do ilustracji ciekawego odczytu posłużyło mnóstwo doskonale dobranych przezczyty. Większość z nich przedstawiała uroczyste okolice Kielc, Karczówki, Bodzentyna i Puszczy Jodłowej, upamiętnionych w „Wiernej Rzece”, w „Popiołach” i „Ludziach Bezdolnych”. Te zdjęcia, wykonane zostały przeważnie przez prof. Wł. Massalskiego z Kielc. Widzieliśmy też wile „z trzema oknami” w Nałęczowie; w niej pisał Żeromski „Popioły”. Na baczniejszą uwagę zasługuje pobyt Żeromskiego pod Tatrami. Z powodu słabego zdrowia nie uprawiał on forsownych wycieczek wysokogórskich; stosunkowo największą była wyprawa do Morskiego Oka przez Zawrat. Jest natomiast w pobliżu Kuźnicy uroczona dolina Jaworzynki, która kończy się urwistą i pełną upławów ścianą Kopy Magury. Ten niepozorny szczyt ukochał Żeromski specjalnie i nieraz nań wchodził, co wiemy z jego listów. Z polskiem wybrzeżem morskiem zetknął się po raz pierwszy w 1920 roku; mieszkał wtedy w Radłowie i urządził sobie liczne spacerki po wzgórzach Kępy Radłowskiej, bodaj że najpiękniejszego miejsca na całym naszym wybrzeżu. Prześliczne przezczytanie i umiejętne dobrane cytaty z dzieł Żeromskiego zastąpiły młodym słuchaczom niezatarte wrażenie. (J. M.)

LITERATURA

Ku czci Asnyka. Z Warszawy piszą nam: Muzeum Pedagogiczne organizuje wystawę pamiątek po Adamie Asnyku. — Obejmuje ona znaczną ilość fotografii, listów, autografów oraz przedmiotów, stanowiących niegdyś własność poety, a użytych na wystawie przez jego przyjaciół. Na wystawie znajdzie się też model tablicy pamiątkowej z popiersiem Asnyka, która w dniu 2 sierpnia będzie uroczystie odsłonięta na Hali Gąsienicowej. (lw)

VARIA

Pogrzeb magnata w XVIII wieku. W „Tęczy” znajdujemy dokończenie ciekawego artykułu dr. S. Truchima pt. „Śmierć i pogrzeb magnata wielkopolskiego w 18 wieku”. Opisuje autor ceremonie pogrzebowe i kondukt żałobny, ciągnący ze zwłokami Augusta ks. Sułkowskiego z Warszawy do rodzinnej Rydzyny, a dalej przysięgę składaną nowemu ordynatowi księciu Aleksandrowi przez deputowanych wszystkich wsi i miasteczek ordynacji rydzyskiej. Podaje też autor koszty pogrzebu, niezbyt wielkie w stosunku do wydatków w takiej okazji innych magnatów polskich. (tk)

(Nowa placówka kultury polskiej we Włoszech)

Kilka dni temu odbyła się w Turynie niezwykle uroczystość.

Dzięki wieloletniej działalności włoskich Towiańczyków takich jak Tankred Canonico a zwłaszcza A. Begey — stał się Turyn poważnym ośrodkiem polonofilstwa. Opiera się tam ono o tradycje sięgające połowy zeszłego wieku, tradycje nieprzerwane i przez to właśnie wyjątkowe w odróżnieniu od innych miast włoskich. W Turynie widać wciąż żywą tradycję polonofilską, nie jednostki tylko ale grono całe osób zajmujące się tu Polską szczerze, bezinteresownie, instytucje takie jak Uniwersytet turyński, jak Societa pro cultura femminile z całą gotowością udzielają swej protekcji polskim imprezom, kursom naszego języka, odczytom Polsce poświęconym.

Attilio Begey starczył za całą osobną instytucję, która w Turynie i we Włoszech wogóle przez wiele lat dla Polski pracowała, broniła jej sprawy, szerzyła znajomość jej kultury i posługiwała się przytem słowem żywym i pisanem, książką, broszurą, ulotką, artykułami w dziennikach, obfitą korespondencją, odczytami i przemówieniami, święceniem polskich narodowych obchodów. Wielostronną działalność propolską A. Begeya można porównać tylko z działalnością osobnej instytucji złożonej z wielu osób.

Skoro zabrakło tego wyjątkowego Człowieka z końcem października 1928 r., należało jakoś tę strażkę powetować. Podpisany opracował projekt instytucji, która w dalszym ciągu prowadziłaby pracę zmarłego i przedstawił ten projekt naszemu Ministerstwu Oświaty i ambasadorowi Przedzideckiemu. Projekt spotkał się z gorącą aprobatą i poparciem czynnym. Organizacja instytutu na miejscu, w Turynie zajął się żarliwie członek rodziny śp. Begeya prof. Arturo Bersano. Chodziło przedewszystkiem o to, żeby podstawy instytutu były jaknajsolidniejsze, żeby zapewnić mu byt trwały i autonomiczny. Uniwersytet turyński przyrzekł roztoczyć nad nim swą opiekę. Z jego ramienia weszli w skład zarządu instytutu dwaj delegaci wydziału literackiego uniwersyteu a mianowicie prof. Arturo Farinelli, członek Akademii włoskiej, wybitny historyk literatury porównawczej jako prezes instytutu i prof. Bartoli, znany lingwista. Istituto fascista di cultura wydelegował do zarządu romanistę prof. Neri (wiceprezes); z ramienia turyńskiego Societa pro cultura wchodzi w skład zarządu prof. Mei i dr. Agosti (bibliotekarka); rodzinę A. Begeya reprezentuje w zarządzie jego córka p. Rosina Begey (skarbniczka) i prof. Bersano (sekretarz instytutu).

Budowa trwałych podstaw instytutu, zebranie kapitału zakładowego, trudności organizacyjne, autoryzacja władz itd. — wszystko to wymagało i niemałego wysiłku energii i wielomiesięcznych prac przygotowawczych. Z początkiem r. 1930 usunięto ostatnie przeszkody, ukonstytuował się zarząd i „Istituto di cultura polacca Attilio Begey” przy uniwersytecie turyńskim de facto rozpoczął swoje istnienie. Z pomocą popiepszyło nasze M. S. Z. Departament Sztuki przesłał szereg cennych wydawnictw, Wydział Nauki ofiarował zawiązek biblioteki i zobowiązał się opłacać kursa języka polskiego.

Uroczysta inauguracja odbyła się dnia 12-go marca. Podpisany wziął w niej udział jako delegat Min. W. R. i O. P. Mimo, że równocześnie prawie cały Turyn brał udział w zebraniu poświęconem propagandzie przeciw depopulacji Piemontu, na które zjechało kilku członków domu królewskiego, wielu wybitnych polityków — mimo to w sali amfiteatralnej uniwersytetu zebrano się blisko 200 osób. Świat naukowy prócz wymienionych członków zarządu reprezentował akademik Vallauri; prof. Stampini, Donati, Vicarelli. Przed otwarciem zebrania zbliżył się do mnie poważny i sympatyczny pan i przedstawił się jako były komendant pułków polskich formujących się we Włoszech — generał Rho. Był też obecny serdeczny przyjaciel A. Begeya, Towiańczyk gen. Rostagni, uczestnicy kursów jęz. polskiego itd. Słowem — znaczna większość obecnych — to byli niewątpliwie szcze-

rzy sympatycy Polski. Ponieważ oficjalni reprezentanci władz musieli wziąć udział w zebraniu wyżej omówionem, przysłali więc tylko zastępców lub pisemne usprawiedliwienia. Zebranie więc całe miało charakter nieoficjalnego, niewymuszonego, spontanicznego. To podniosło jego atmosferę o wiele stopni, to sprawiło, że tem gorętsze, tem bardziej żywiołowe były oklaski, któremi witano przemówienia i nadesłane telegramy.

Otworzył zebranie sekretarz instytutu i reprezentant rodziny A. Begeya prof. Bersano i odczytał potem szereg telegramów (włoskiego min. oświaty Giuliano, ambasadora Przedzideckiego, rektorów kilku polskich uniwersytetów, prof. Mavera, od polskich kół Tow. Dante Alighieri, od warsz. koła Leonardo da Vinci, które złożyło 1.000 lir na cele instytutu, od wielu włoskich osobistości itd.) Telegramy nadesłane z różnych stron Włoch były dowodem sympatii, z jaką powitano powstanie tego instytutu, depesze z Polski podkreślały wielką współpracę obu narodów. Z głosów tych wyczuwało się, że instytut nie jest tworem sztucznym, powołanym do życia przez kombinację polityczno-dyplomatyczną, ale że wyrasta on spontanicznie z przeszłości, z istotnej potrzeby, że skupia w sobie i konkretyzuje pragnienia wielu jednostek nie tylko w samym Turynie ale i w różnych stronach Włoch. Podkreślił to w swem przemówieniu między innymi delegat polski.

Następnie prezes Eksc. A. Farinelli wygłosił przeszło godzinne przemówienie, poświęcone charakterystyce naszej kultury i literatury. Mówca świetny, wielki uczyony, głęboki znawca kultur zachodnioeuropejskich a zwłaszcza epoki romantycznej — interesował się dotąd Polską tylko przygodnie raczej, systematycznie dzieł naszej literatury nie studiował, choć znał i konferencje paryskie Mickiewicza i listy Lelewela i twórczość Chopina, Matejki, Grotgera. Nie chciał też zrazu podjąć się tego przenośnienia, ale „z wieku i z urzędu” prezesa instytutu czuł się do tego zniewolonym. Z ust jego własnych wiem o tych zmaganiach się w poczuciu wielkiej odpowiedzialności. Zabrał się intensywnie do lektury przekładów naszych romantyków. Jeszcze w przeddzień inauguracji zawzięcie w bibliotece uniwersytetu wczytywał się w „Przedświt”. Wyczuwałem z rozmową z nim, że go nasz romantyzm porwał, że go oczarował. Ale to, co Farinelli powiedział w swoim przemówieniu w dniu inauguracji — przejęło mnie wprost zdumieniem. Porwany widocznie wichrem entuzjazmu bijącego z dzieł naszego romantyzmu, wstrząśnięty do głębi tytanicznym zmaganiem się wieszczów z dantejskim piekłem niewoli — Farinelli mówił Włochom o naszej kulturze i o naszym romantyzmie z entuzjazmem człowieka, który dopiero odkrył nowy, nieznanym mu dotąd a wspaniały, tragiczny i heroiczny świat. Wyrzucił swój żal głęboki, że dopiero pod koniec życia danem mu było zbliżyć się do tego świata, że przez lat tyle był pozbawiony tego cudotwórczego światła, jakie płynie z dzieł polskiej poezji romantycznej. Z przenikliwością pierwszorzędnej znawcy, z intuicją wielkiego uczonego uchwycił samą jej istotę, jej odrębne a najcenniejsze wartości.

Przemówienie Farinelliego przyjęte burzą oklasków miało charakter spontanicznego wybuchu entuzjazmu, zachwytu, ukorzenia się wielkiego uczonego a przytem żywego człowieka przed wielkimi duchami naszej kultury. Biło z tych słów głębokie przekonanie, przykuwała słuchaczy siła nieprzewidywanej sugestji.

Zainteresowanie się Farinelliego tak żywe i tak głębokie polskim romantyzmem jest jednym z pierwszych cennych sukcesów Instytutu A. Begeya. Skład zarządu, tradycje turyńskie, oparcie o uniwersytet, wszystko to razem budzi w nas najpiękniejsze nadzieje na przyszłość.

Dnia 12-go marca powstała na ziemi włoskiej nowa żywotna i wysokowartościowa placówka, poświęcona studjom nad kulturą polską.

Roman Pollak.

PRZYGOTOWANIA DO JUBILEUSZU URODZIN JANA KOCHANOWSKIEGO

Na rok bieżący przypada jak wiadomo, czterechsetna rocznica urodzin największego poety Polski przedrozbiorowej, Jana Kochanowskiego. Polski świat naukowy i literacki czyni już przygotowania, aby uczcić tę ważną dla literatury polskiej datę.

W roku 1834 obchodziliśmy trzechsetletcie śmierci Jana Kochanowskiego i wtedy Polska Akademia Umiejętności zorganizowała Zjazd naukowy. Zjazd ten miał duże znaczenie w rozwoju badań nad historią naszej kultury w epoce Odrodzenia, literatury i oświaty w XVI wieku.

Nawiązując do tradycji Zjazdu z 1834 roku, Akademia w podobny sposób zamierza uczcić tegoroczny jubileusz. Centralnym więc punktem uroczystości ku czci Jana Kochanowskiego w czterechsetną rocznicę jego urodzin będzie Zjazd naukowy zwołany przez Polską Akademię Umiejętności w dniach od 8 do 10 czerwca rb. do Krakowa.

W ramach zjazdu odbędzie się szereg uroczystości, które zilustrują kulturę polskiego odrodzenia. Otwarta będzie wystawa zabytków sztuki i kultury z epoki polskiego renesansu, oraz wystawa książki, która obejmie: wszystkie wydania dzieł Jana Kochanowskiego aż do naszych czasów, wybór druków polskich XVI wieku z dziedziny literatury pięknej i filologii, ilustrację książki polskiej XVI wieku oraz wybór książek ze znaczniejszych bibliotek prywatnych i publicznych XVI wieku z uwzględnieniem cenniejszych oprac.

W czasie Zjazdu zostanie na dziedzińcu krakowskim wystawiona Jana Kochanowskiego: „Odprawa posłów greckich”.

Ciekawym przyczynkiem do kultury muzycznej w Polsce XVI wieku będzie koncert, który obejmie utwory religijne i świeckie, wokalne i instrumentalne wybitnych kompozytorów polskich tej epoki oraz obcych, z których dziełami stykał się Kochanowski.

Program naukowy Zjazdu przewiduje pracę na plenum i w sekcjach. Osobna sekcja poświęcona będzie twórczości Jana Kochanowskiego, zgłosiło już w niej referaty kilku wybitnych historyków literatury. W innych sekcjach oraz na plenum wygłoszone będą referaty i odbędą się dyskusje na następujące tematy: „Poezja staropolska”, „Poetyka staropolska”, „Artyzm języka polskiego w wieku XVI”, „Staropolska literatura prozaiczna”, „Literatura łacińska w Polsce”, „Humanizm i renesans w Polsce”, „Stosunek Polski do kultury Zachodu w XVI wieku”, „Rozwój i upadek Akademii krakowskiej”, „Szkolnictwo i wychowanie”, „Książka w Polsce XV i XVI wieku”, „Twórczość naukowa”, „Kultura muzyczna”, „Sztuki plastyczne”, „Cześć Boża i życie religijne”, „Reformacja”, „Obyczaj staropolski”, „Kultura życia politycznego”, „Kultura prawnicza”, „Kultura życia społecznego”, „Oddziaływanie kultury polskiej na kraje ościenne”.

Sekretarjat generalny Polskiej Akademii Umiejętności przyjmując zapisy na uczestników Zjazdu. Wkładka członkowska wynosi 30 złotych.

Poza Akademią Umiejętności przygotowawcą na czterechsetną rocznicę czynią również inne organizacje. Sekcja Polonistów Krakowskiego Koła T. N. S. W. przygotowuje na Zjazd zbiorowy referat o nauczaniu literatury polskiej w VI—VIII klasach gimnazjalnych, zaś Lubelskie Tow. Przyjaciół Nauk przygotowuje na rok jubileuszowy księgę pamiątkową, poświęconą Janowi Kochanowskiemu oraz wydanie „Żalów nadgrobnych na śmierć Jana Kochanowskiego”. Sebastjana Klonowicza. Towarzystwo zainicjowało też budowę pomnika Jana Kochanowskiego w Lublinie. Został już zorganizowany komitet budowy pomnika. Jak wiadomo Jan Kochanowski zmarł w roku 1584 w Lublinie, tam miasto więc będzie bardzo stosownym miejscem dla pomnika poety.

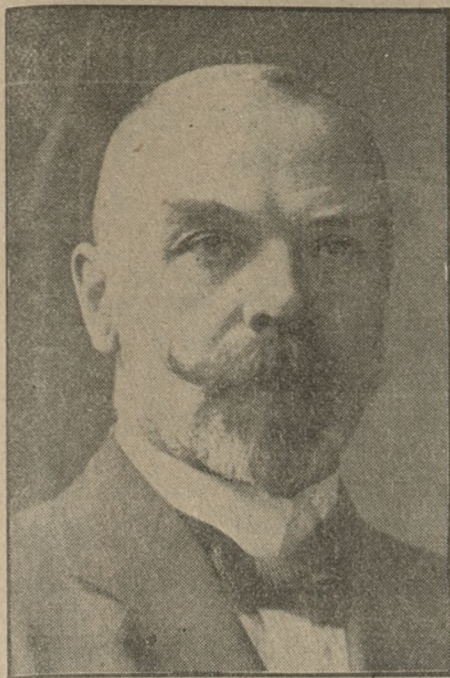
T. K.

Książki nadesłane

Feliks Przyjemski: „O polski system wychowawczy”. Kraków 1930. Skł główny w Księgarni Tow. Szkoły Ludowej.

Ś. p. dr. Tadeusz Dembiński

Wczoraj, w porannych godzinach rozeszła się po mieście naszym żalobna wieść, że nagle zakończył życie znany obywatel i lekarz poznański, ś. p. dr. Tadeusz Dembiński. Związany z miastem i działalnością z dziejami Wielkopolski i Poznania zajmował Zmarły ważne pozycje pracy obywatelskiej i intelektualnej zarówno w okresie niewoli, jakoteż we wolnej, zjednoczonej Polsce. I tak przed wojną brał ś. p. dr. Dembiński zawsze udział w usiłowaniach wyodrębnienia polskiego stanu lekarskiego i tem samem do osiągnięcia jednolitego frontu ekonomicznego i naukowego w polskim zreszczeniu lekarzy, następnie wiele sił swoich i pracy oddał przedwojennej działalności Tow. Czyt. Lud., uznając oświatę za cenną broń przeciw germanizacji.

Przez lat kilka piastował Zmarły godność prezesa Wydziału Lekarskiego Tow. Przyj. Nauk już po uzyskaniu naszej wolności, a gdy ustawodawstwo polskie zorganizowało i do życia powołało Izby Lekarskie, a mianowicie Izbę Lekarską Poznańsko-Pomorską, został ś. p. dr. Tadeusz Dembiński wolą całego stanu lekarskiego jej pierwszym naczelnikiem i piastował tę najwyższą w świecie lekarskim godność przez dłuższy czas aż do chwili, gdy objawy choroby sercowej zmusiły Go do ustąpienia z tego stanowiska. Z tego też powodu przerwał ś. p. Zmarły piękną i błogosławioną pięcioletnią działalność w zaszczytnej u nas znanem Towarzystwie kolonij wakacyjnych „Stelli”, której aż do ostatnich nieomal chwil Swego życia był wielbicielem i serdecznym doradcą, bo kochał dzieci polskie i pragnął dla nich zdrowia i odporności. Śmierć ś. p. Tadeusza Dembińskiego przerwała pasmo pracowitego życia, które zaznaczyło się z wielkim pożytkiem na różnych polach pracy społeczno-oświatowej i pozostał po sobie nie tylko wspomnienie, lecz znaczny, społeczny dorobek. Cześć pamięci zasłużonego Obywatela!

SPORT

Gry sportowe

Siatkówka. Drugi wewnętrzny turniej „Warty” dał wyniki następujące: drużyny pań: I i II 28:21; I i III 30:7; I i IV 30:4; II i III 26:24; II i IV 30:12; II i IV 30:10; III i IV 30:6; z kolei drużyna chłopców uzyskała następujące wyniki: z drużyna I pań 20:29; II pań 24:26; III pań 30:5; IV pań 30:0. (w-o). Tabela turnieju ma wygląd następujący: 1) dr. pań I (4 gry; 8 pkt., 117:52); (Takwodowna, Frydrychówna, Kazkówna, Kwiatkowska, J. Kryżanka, Czarna); 2) dr. pań II (4; 6, 107:74); 3) dr. chłopców (4; 4, 104:60); 4) dr. III pań (4; 2, 54:96); 5) dr. IV pań (4; 0,20:120). (sz)

Hazena. Mecz drużyn chłopców Warta II — Sokół wygrała Warta w stosunku 7:3 (4:3). (sz)

Lekka atletyka

W okręgowym drużynowym biegu na przełaj K. S. „Warta” zwyciężyła drużyna „Sokoła” 25 pkt., 2) Warta I 28 pkt., 3) S. M. P. 50 pkt., 4) Warta II, 5) Warta III. Indywidualnie zwyciężył Kluge S. M. P. 14:12,4, 2) Bartkowiak (S.), 3) Jakubowski (S.), 4) Nogaj (W.), 5) Janowski (S.), 6) Robiński (W.), 7) Tomczak (W.), 8) Rutkowski (W.) 9) Wiśniewski (W.) 10) Kędzia (W). (sz)

W wewnętrznym biegu na przełaj juniorów K. S. „Warta” na dystansie około 1500 m. zwyciężył Zoński (3:27), 2) Morzki, 3) Czapracki. (sz)

W biegu na przełaj we Lwowie na dyst. 4000 m. zwyciężył Jawaryn 16:14, 2) Gańkosz 16:48,4.

Sekcja lekko-atletyczna „Sokoła”, zawiadania swych członków, że w związku z przyjazdem p. Klumberga trenera P. Z. L. A., treningi odbywać się będą nadal w niedzielanki dla druhow, czwartki druhen i druhow lecz już o godzinę wcześniej (t. j. od 19 do 21), oraz we wtorki od 19 do tylko dla druhen, w hali Osrodk, wejście z ul. Marcelesińskiej.

Pięściarstwo

Mistrzostwa okręgu poznańskiego dowiodły, że nasze pięściarstwo posiada obok „asów” również godnych i pełnowartościowych ich zastępców, jedynie potrzebna jest opieka trenera, a nawet wprost już konieczna, bowiem znać pewien ogólny spadek formy; narazie nie przedstawia się on zbyt groźnie ale gdyby miało tak trwać jeszcze przez jakiś czas, wówczas nastąpiłby niewątpliwie już poważniejszy kryzys, znacznie trudniejszy do odrobienia. Na szczęście od dziś te obawy znikają, bowiem powraca do nas na stałe p. F. Stamm, którego pierwszorzędne kwalifikacje w zakresie kierowania zaprawą pięściarzy znany wszystkim doskonale; nasi zawodnicy będą znowu pod dobrą opieką i skończą się takie anormalne objawy, jak „ściągnięcie” 5 lub 6 punktów wagi w ciągu jednego dnia, nieracjonalny trening i t. p. Również i „H. C. P.” pertraktuje, aby pozyskać trenera.

Powracając do samych mistrzostw należy podkreślić, że walka Wareckiego z Tassarkiem była niezwykle emocyjną: obaj zawodnicy mają jeszcze poważne braki techniczne, oraz nie są wytrzymali; Warecki góruje wybitnie inteligencją, natomiast Tassarek — różnorodnością cięśców, przy za mało wyrobionej prawej ręce; obaj nie potrafią zupełnie walczyć w zwarciu (zresztą nie oni tylko!) i gra nóg jest prymitywna. Pod opieką umiejętnego trenera wyrobią się na doskonałych pięściarzy. — Bardziej zaciekłe było jeszcze (nawet wręcz niesmaczne i brutalne!) spotkanie Tomaszewskiego z Wiśniewskim, wykazując zdecydowaną przewagę tego ostatniego nad niedotrenowanym przeciwnikiem; Wiśniewski robi wciąż postępy, posiada zaciętość, oraz ambicję i może służyć pod tym względem za wzór; Tomaszewski musi wziąć się energicznie i systematycznie do roboty, jeżeli chce odzyskać dawną pozycję w polskim pięściarstwie t. j. wysunąć się na czołowe miejsce swej kategorii. — Z innych zawodników (pomijając Anioła, Arskiego, Forlańskiego, Majchrzyckiego i Stępiaka, którzy o klasę oraz więcej górowali nad przeciwnikami) należy wspomnieć pochlebnie o już teraz obiecującym Kucharzewskim, natomiast obaj finaliści z wagi ciężkiej są słabi; Tilgner może mieć przyszłość pod lepszym kierownictwem, natomiast Nowicki ponad przeciętność nigdy się nie wysunie.

Mistrzostwa Polski odbędą się w dniach 5 i 6 kwietnia w t. zw. westibulu reprezentacyjnym, który będzie odpowiednio uprzątnięty i przygotowany; ring stanie na środku, a wokół ustawi się kilka tysięcy krzeseł tak, że wszyscy miłośnicy pięściarstwa będą mogli wygodnie obserwować te faktycznie niezwykle atrakcyjne spotkania. Zapowiadają się one jako pierwszorzędna pod każdym względem sensacja sportowa, nie więc dziwnego, że wzbudziły ogromne zainteresowanie w naszym mieście; w ringu ujrzymy ogółem około 50 najlepszych pięściarzy polskich, a walki odbywać się będą w czterech kolejkach: w sobotę — dwie serie eliminacyjnej; w niedzielę przed południem półfinały, wieczorem spotkania finałowe.

„Gedania” — „H. C. P.” Ciekawe to spotkanie międzyklubowe odbędzie się w niedzielę o godz. 12 w sali kina „Metropolis”. Niewątpliwie wszyscy zwolennicy pięściarstwa pośpieszą na ten mecz, by zobaczyć zespół „Gedanii”, o którego postępkach dochodzą nas bardzo pochlebne opinie, a ich dowodem może służyć fakt, że zdobył niemal połowę mistrzostw okręgu pomorskiego.

Mistrzostwa armij. Finały rozegrane w niedzielę w południe w sali kina „Słońce” w dwóch klasach przyniosły następujące wyniki: klasa druga: w. lekka: st. marynarz Alojzy Kamiński bije jednoznacznie na pkt. bomb. Wł. Laskowskiego; w. średnia: st. szer. Albin Anioła zwycięża przez poddanie się w drugim starciu st. szer. Gryca; w. półśrednia: ułan Dominik Studnicki zwycięża przez poddanie się kapr. Fogta; w. średnia: szer. Zeidel bije kapr. podch. Reutta na pkt.; w. półciężka: kan. Stahl zwycięża szer. Wł. Gruszkę w dodatkowym starciu przez k. o.; w. ciężka: kan. Zyg. Heljasz zwycięża przez k. o. w pierwszym starciu bomb. Kaz. Włodarczyka.

Polska—Austria. P. Z. B. postanowił rozegrać mecz z Austrią w dniu 11 kwietnia w Wiedniu. Reprezentacja Polski składać się będzie z zawodników, którzy w Poznaniu zdobyli tytuły mistrzostw swych wag. Również wyraził P. Z. B. swą ostateczną zgodę na udział w zwórmeczu w Budapeszcie, w którym obok reprezentacji Polski wystąpi Czechosłowacja, Bawaria i Węgry. (Tel. wł.) F. G.

Sekcja pięściarstwa „Sokoła” komunikuje, że treningi odbywają się we wtorki i soboty od 19 do 21, oraz w niedzielę od 10 do 12.

Piłka nożna

Niedzielne spotkania ligowe Poznań. „Warta” — „Ruch” 3:0 (2:0). Wynik cyfrowy niepełnie odpowiada przebiegowi zawodów, gdyż goście zasłużyli tylko na niezbyt dużą przegraną z różnicą bramki. „Ruch” obecnie prezentuje się znacznie lepiej, kombinuje niezłe ale tylko w polu, pod bramką natomiast gubią się. Obrona — dobra, bramkarz — pewny. Całość jednolita, brak jednak umiejętności technicznych. „Warta” posiada je zwłaszcza w ataku, który na początku jak zwykle, gra zanadto kombinacyjnie. Słabo przedstawia się u „zielonych” obrona, ich pięta achillesowa od dawnych czasów; pomoc jest wyrównana chociaż szwankuje jeszcze nieco, a uderza zwłaszcza brak wytrzymałości. Gra w pierwszej części wykazała techniczną i kombinacyjną przewagę gospodarzy zwłaszcza w polu; poza tem pracowali celowiej, z większą precyzją i przewyższali gości pod względem strzałowym. Obie bramki do paury uzyskuje Kniola. Po przerwie „Warta” spoczywa na laurach, a goście z każdą chwilą biorą inicjatywę w swoje ręce i chwilami nawet mają poważną przewagę; nieudolny jednak atak psuje wszystkie pozycje podbramkowe wypracowane zwłaszcza przez prawą stronę i „Ruch” nie może zdobyć zasłużonego honorowego punktu. W ostatniej minucie Radojewski z podania Szerfkego strzela piękną bramkę z dalekiej pozycji. Sędziował dobrze p. Hanke.

Kraków. „Warszawianka” — „Garbarnia” 3:1 (3:1). Obie drużyny w pełnych składach, tylko gospodarze bez Smoczka. Po kilku atakach gospodarze oddają piłkę „Warszawiance”, która, po przeprowadzeniu szeregu kombinacji, zdobywa już w 8 min. pierwszy punkt. „Garbarnia” czyni heroiczne wysiłki, aby wyrównać, lecz jej się to nie udaje; natomiast w 25 min. Zwierz strzela drugą bramkę. „Warszawianka” przechodzi teraz do defensywy i „Garbarnia” lekko góruje. W 30 min. Joks strzela honorowy punkt dla gospodarzy, lecz w trzy minuty później Konkiewicz przynosi nad wybiegającym bramkarzem i uzyskuje samobójczą trzecią bramkę dla „Warszawianki”. Po przerwie obie drużyny są zmęczone i ograniczają się do wypadów, które aczkolwiek groźne są jednakże bezskuteczne. Zwyciężył zasłużenie lepszy zespół w którym wyróżnili się Zwierz i Szenajch w pomocy, oraz bramkarz. Sędziował dobrze p. Niedźwierski. Publiczność — około 4000 osób. (tel. wł.) K. S.

Warszawa. „Polonia” — „LTSG” 2:2 (0:2). Mecz na niskim poziomie, lecz ponieważ drużyny były równe gra trzymała widzów w napięciu, gdyż wywarzały się liczne niebezpieczne sytuacje. Bramki dla gości uzyskali: Herbsteich i Franzmann, dla „Polonii” po przerwie obie Kaczanowski. Sędzie p. Arczyński, widzów 2500 osób. (tel. wł.) T. S.

O mistrzostwo kl. A POZPN. „Posnania” — „Sokół” 4:4 (3:1). W pierwszej połowie „Posnania” góruje w każdej fazie gry, a goście ograniczają się do defensywy. Atak „Posnania” gra spokojnie i zdecydowanie, strzelając dużo, lecz przytomny bramkarz „Sokoła” broni doskonale. Po pauzie goście opanowują boisko, narzucając zwiększone tempo i podciągając często oraz niebezpiecznie pod bramkę przeciwnika. „Posnania” traci głowę, a „Sokół” w krótkich odstępach czasu strzela trzy bramki; w ostatnich minutach gry jednak gospodarze wyrównują po strzale z rogu. Wyróżnili się z „Sokoła”: Perek, Grzesiński i bramkarz Babkiewicz; w Posnaniu jedynie Kryszkiewicz i bramkarz. Punkty uzyskali dla niej: Walenciak, Redziński, Gabrysiak i Olejnik; dla „Sokoła” Meissner dwa, Markiewicz i jedna samobójcza. Sędziował dobrze p. Tomaszewski.

„Warta” — „Sparta” 4:1 (0:0). Rezerwy „zielonych” mimo przewagi nie potrafiły wykorzystać dogodnych sytuacji, przestreliwając często; goście grają również słabo, zwłaszcza w obronie. Po przerwie gra się wyrównuje, tempo wzrasta i uwidacznia się przewaga „Warty”, która uzyskuje cztery bramki ze strzałów Smigłaka i Schuhmachera z jedenastki. Jedyny punkt dla „Sparty” strzelił Dymek. Sędziował p. Turkiewicz.

„Legia” — „Wiktoria” 3:1 (2:0). Zasłużone zwycięstwo odniosła „Legia”, która większą część meczu walczyła w dziesiątkę a później nawet w dziesiątkę, sędzia bowiem usunął w pierwszej połowie z boiska Kwintkiewicza za ostrą grę, Nowicki odniósł kontuzję nogi po kilkuminutowej przerwie statystował na boisku. „Wiktoria” nie wybija się ponad poziom klasy B. Bramki zdobyli dla „Legji”: Sroczyński dwie i Zaremba, dla „Wiktorii” — Ratajczak. W drugiej części sędzia wyrzucił z boiska za ostrą grę Baszczyńskiego z „Wiktorii”. „Legja” przestrelila karny. Sędziował p. Adamski.

„Stella” — „HCP” 5:0 (2:0). W pierwszej części gra była naogół wyrównana, natomiast w drugiej „Stella” opanowuje zupełnie boisko. Bramki uzyskali dla niej: Zamiar i Fudziński po dwie, oraz jedną Zgórecki. „Stella” wyróżniała się ambicją i tempem, oraz dobrą dyspozycją strzała-wa. Sędziował p. Niziński.

„Ostrowja” — „OKS” 5:3 (1:2). Mecz odbył się w Ostrowie. Zasłużone zwycięstwo odniosła wytrzymalsza „Ostrowja”, w której wyróżniła się pomoc i obrona. Zwycięzcy uzyskują przewagę w drugiej części gry, strzelając z kolei cztery bramki przez Spojdę, który górował techniką i jeśli pozbędzie się tuszy będzie filarem „Ostrowji”. Dzięki umiejętnemu prowadzeniu zawodów przez p. Nawrockiego, nie doszło do ostrej gry. Piątą bramkę dla Ostrowji uzyskał Beren-

stein. Dla „OKS” zdobyli punkty: prawy i lewy łącznik, w tem jeden z — karnego.

Tabela przedstawia się następująco (w nawiasach podajemy ilość gier i stosunek bramek): 1. „Stella” 6 p. (4, 13:11); 2. „HC P” 6 p. (4, 10:9); 3. „Sparta” 4 p. (3, 10:6); 4. „Legja” 4 p. (3, 9:7); 5. „Warta” 4 p. (4, 15:7); 6. „Ostrowja” 4 p. (4, 14:13); 7. „Sokół” 3 p. (4, 11:13); 8. „Posnania” 3 p. (4, 7:14); 9. „OKS” 2 p. (4, 9:14); 10. „Wiktoria” 2 p. (4, 8:12);

Pływanie

Zwyczajne zebranie delegatów PZP, które odbyło się w Warszawie pod przewodnictwem p. Winiewicz z Poznania zgromadziło przedstawicieli z 44 towarzystw. Nieobeszły zjazdu okręgi: pomorski i wileński. Przyjęto wniosek zarządu, mocą którego ustanowiono dwie komisje sportowe: jedną, składającą się z delegatów okręgow, której zadaniem będzie rozpatrywanie spornych orzeczeń sędziowskich; druga techniczna ma przygotowywać zawody itd. Nowe władze wybrano w składzie następującym pp.: prezes — dr. Polakiewicz, wicepr. — Semadeni i kpt. Szubert, sekr. — Piotrowicz, skarbnik — Paszkowski, członkowie — Mayzner, Giliewicz, por. Guertler, Medref, dr. Raskin, Kotkowski, kpt. Kuncewicz. Komisja sportowa — przew. Faechner, czł. Domsławski, Tad. Kuchar, por. Jankowski i kpt. Kawalec. Kpt. związkowy — Semadeni. (tel. wł.) T. S.

Zawody „Cracovii” zgromadziły ponad 80 startujących; osiągnięto b. dobre wyniki. W sztafecie 5x50 mtr. st. dow. próba pobicia rekordu Polski się nie powiodła, uzyskano wszakże czas tylko o 1/10 sek. garszy od tego rekordu; zwyciężyła „Cracovia” w składzie: Kot, Sienkowski, Roupert, Rosiewicz i Pawelek w czasie 2:40.1; 100 mtr. st. dow. Kot i Roupert po 1:11.8; 200 mtr. st. klas. Pauly (C.) 3:21.3 rekord okr.). W biegach junj. 3x30 st. dow.: 1. „Cracovia” 1:56; 200 mtr. st. dow.: 1. Litwin (Cr) 3:20.5; 200 mtr. st. plec.: 1. Zakrzewski (Cr) 3:24.8; 100 mtr. st. klas.: 1. Bisztyga (Cr) 1:52; 50 mtr. st. dow.: 1. Stypiński 38 sek. (tel. wł.) K. S.

Szermierka

W turnieju szermierczym AZS I. (członkowie Koła Wychowawców Fizycznych) — AZS II, który odbył się w niedzielę na wszystkich trzech broniach wygrał AZS II: szabla 8:1, floret 7:2, szpadę 5:4, ogółem 20:7. Indywidualnie pierwsze miejsce zajmują w szpadzie — Szczygiel, w szabli — Mniejziński, we florecie — Węclawski. Najlepszymi w drużynie AZS okazali się pp.: Węclawski i Mniejziński, a wśród studentów wych. fiz. p. Szczygiel. Sędziował bardzo dobrze fechtmistrz p. Zagacki.

Włochy we walce o zdrowe mleko

Mleko jest, jak wiadomo, rozsądnym i rozmaitych chorób, głównie zaś gruźlicy. Walkę o zdrowe mleko wszczęły rozmaite państwa a ostatnio i Włochy. Cały przemysł mleczny podlega obecnie kontroli lekarskiej bardzo ścisłej. Sprzedaż mleka odbywa się obecnie tylko we flaszkach — to z bezbarwnego szkła na wzór amerykański kształtu cylindrycznego o zamknięciu zaś naszych flaszek z wodą mineralną. Flaszki te po użyciu poddaje się dokładnej dezynfekcji. Sprzedaż mleka w innych naczyniach jest zakazana.

Ś. p. Józef Staśkiewicz

Dnia 28 stycznia rb. spoczął na cmentarzu w Gostyniu po dokonaniu pracowitego żywota swego znany na miejscu i powszechnie ceniony obywatel kupiec ś. p. Józef Staśkiewicz. Nader liczny udział miejscowego obywatelstwa w pogrzebie był najlepszym dowodem uznania, jakim się cieszył ś. p. Zmarły.

Pracowity i zapobiegliwy, a o byt rodziny b. troskliwy ojciec i mąż ś. p. Józef Staśkiewicz nie szczędził czasu i sił również dla pracy społecznej i obywatelskiej, którą pojmował poprostu jako swój obowiązek nieodzowny, żołnierski. Nasamprzód więc będąc wiernym synem Kościoła, służył mu gorliwie na każdym kroku czy to jako Sodalis Marianus czy jako wiolelni członek miejscowego dozoru kościelnego. Po Bogu zaś pierwszą w jego myślach i czynach była Ojczyzna, którą kochał szczerze i z głębokim oddaniem.

Po zrzuconiu jarzma niewoli, na stanowisku zastępcy prezesa Rady Ludowej, w miarę swoich najlepszych sił i zdolności starał się służyć sprawie narodowej. Za tę pracę też jak również później za zasługi, oddane w czasie plebiscytu na G. Śląsku, doznał specjalnych dowodów uznania w postaci odznaczenia i dyplomu.

Wreszcie miastu swemu jako członek rady miejskiej i następnie magistratu, oraz współobywatelom swoim jako tyloletni prezes Towarzystwa Kupców Samodzielnych służył ś. p. Staśkiewicz jak umiał najlepiej, z wyłączeniem wszystkich sił swoich i nieomal aż do ostatnich dni swojego żywota.

W zamian za to też obywatelstwo gostyńskie darzyło go oprócz sympatii swej szczerem i głębokim uczuciem, szcunkiem, uznając jego cichą, bezinteresowną współpracę na niwie obywatelskiej, społecznej i narodowej Ziemia gostyńska, ta ziemia polska, którą tak bardzo ukochał, niechaj mu lekką będzie. Cześć Jego pamięci!

MEBLE wszelkiego rodzaju

J. KADLER

dawniej O. Dümke
Fabryka mebli

POZNAŃ
ul. Fr. Ratajczaka 36
wejście przez podwórze

wykonanie wszelkich prac
wycielanych i dekoracji.

RADJO

Programy radjofoniczne

Wtorek, dnia 25 marca 1930 r.
Poznań (335 m) godz. 13.00 sygnał czasu; godz. 13.05 koncert gramofonowy; godzina 14.00 notowania giełdy pien. i cen targ. Rzeźni Miejskiej; godz. 14.15 komunikaty gosp., roln., PAT, sprawozdanie o ruchu statków itd.; godz. 17.05 X. konkurs rozrywek umysłowych i rozstrzygnięcie VIII. (Organiz. p. St. Nowak); godz. 17.25 kurs średni języka francuskiego Bernard de St. Pierre „Paul et Virginie” — lecture et explication (Mr. Omer Neveux); godz. 17.45 koncert popularny (transmisja z Warszawy); godz. 18.45 nadprogram; godzina 18.55 „Świat książek” (wygl. J. E. Skiński); godz. 19.05 „Kwestja małżeństwa w Polsce”; godz. 19.15 interludium muzyczne z płyt gramofonowych; godz. 19.30 pogadanka radiotechniczna (wygl. p. Zygmunt Bresiński); godz. 19.50 transmisja z Teatru Wielkiego w Poznaniu „Straszny dwór” (opera Moniuszki); godz. 22.30 sygnał czasu, komunikaty PAT i sportowe; godz. 22.45 muzyka taneczna z winiarni „Carlton”.

O wychodźstwie w Niemczech.

Niezwykle interesujący odczyt p. t. „Wychodźstwo polskie w Niemczech” wygłosi w poniedziałek, 24 bm. o godz. 20.10 do 20.30, prezydent miasta Gniezna p. Barciszewski, długoletni konsul R. P. w Essen, znakomity znawca warunków, w jakich żyją tam nasi rodacy, gorliwy i serdeczny ich opiekun. Odczyt powyższy jest ostatnim z pierwszego cyklu o „Wychodźstwie polskim”, zorganizowany dzięki życzliwości Dyrekcji Radja Poznańskiego przez Stowarzyszenie „Opieka Polska nad Rodakami na Obczyźnie”.

Składki i pokwitowania

Na pomnik **Serca Jezusowego**: B. C. na pewną intencję 20 zł. — M. N. 5 zł. — Gruszczyński 5,50 zł. — Dals, Mosina, 10 zł. — Helena Owczarszaka z synem, 10 zł. — P. B. z prośbą o wystuchanie 3 zł. — Sommer, Poznań, 25 zł. — B. i F. z podziękowaniem za uzdrowienie dziecka i drugą wielką łaskę, 10 zł. — L. Wolniewiczowa z dziećmi zamiast kwiatów na imieniny M. Porawskiej 10 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanymi 3 021,37 zł.

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Kółko Młodzieży Poznań - Wilda.** Zebranie plenarne odbędzie się w poniedziałek, 24 bm. o godz. 20 w salce p. Zielińskiego, ul. Rólna.
— **Tow. Przemysłowców - Łazarz.** Plenarne zebranie odbędzie się we wtorek, 25 bm. u p. Bohnowej przy ul. Marszałka Focha 85 o godzinie 20.
— **Tow. Muzyczne „Cecylja”, Św. Łazarz.** Próba orkiestry 26 bm. o godz. 19 w lokalu p. Siłskiego przy ul. Marsz. Focha 55. Po próbie o godz. 20,30 zebranie.

TEATRY ŚWIETLNE

Kino „Colosseum” wyświetla film p. t. „A kochanek miał sto”. Scenariusz filmu osnuty jest na tle życia marynarzy. Dwaj przyjaciele, Spike i Billy, razem wędrują po świecie i zabawiają się w każdym porcie, wspólnie szukając przygód miłosnych i sposobności do awantur. Wreszcie Spike zakochał się w pewnej jarmarcznej artystce i postanowił się z nią ożenić. Billy poznaje w narzeczonej przyjaciela dawną swą znajomą, o której ma nienajlepszą opinię. Perswazje nie pomagają do otrzeźwienia zakochanego marynarza, dopiero ucziwa bijatyka doprowadza go do rozsądku. Przyjaciele padają sobie w objęcia i przyrzekają, że od teraz żadna kobieta nie potrafi zamącić ich przyjaźni.
Nadprogram dwie wesołe farsy. Fer.

SKRZYŃKA DO LISTÓW

— **B. P. 100.** Niewielką tę opłatę radzimy płacić w interesie porządku w domu, lub też odnieść się do Urzędu Rozjemczego dla spraw najmu. (K)
— **W. Olbromski.** Słuszność ma, gdyż równowartość 100 mrk. przedwojennych w zlocie właściwie wynosi 212 zł. Inna rzecz, że rozp. waloryzacyjne z 14. 5. 1924 po załamaniu się waluty złotowej w r. 1925 nie zostało odpowiednio znowelizowane, tak iż owe 100 mk. przeliczają się prawnie nadal tylko na 123 zł. Prawo i słuszność są więc w tym wypadku rozbieżne. W razie sporu radzimy odnieść się do Urzędu Rozjemczego dla spraw najmu. (K)
— **1895. Sił.** Należy wypadek zgłosić w ubezpieczalni; przyznanie i wysokość renty zależy od wyniku badania lekarskiego, mianowicie od tego, czy i w jakim stosunku zostanie stwierdzone obniżenie wskutek wypadku zdolności zarobkowej. Sprawa ta nie zależy od pozostawania na obecnej posiadzie. Nie możemy osądzić, czy majątność odpowiada za wypadek materialnie; radzimy udać się do adwokata. Zakład Ubezpiecz. Prac. Um. mógłby na wniosek ewentl. przyznać pomoc leczniczą. (K)
— **P. Wl. Calkosińska.** Równowartość 1000 mk. p. z września 1921 wynosi 2,40 zł. (K)

IDEALNE W UŻYCIU SA H.ŻAKA.

PRZEMYSŁAWKA WODA KOLONSKA MYDŁO

— **Marjan Poznań.** Wymieniona choroba nie jest jeszcze dokładnie zbadana. Imienia owego nie znajdujemy w kalendarzach, więc nie możemy określić jego daty. (K)

Ilustracja Poznańska i Nowiny Sportowe

tygodnik 8-stronny

bezpłatny

dodatek dla naszych abonentów.

20-ta Loteria Państwowa

Ciągnięcie od 6 marca do 10 kwietnia. (Bez gwarancji.)

W piętnastym dniu ciągnięcia 5-tej klasy główniejsze wygrane padły na numery następujące:

- 50,000 zł na nr. 31082.
- 25,000 zł na nr. 3501.
- 15,000 zł na nr. 74554.
- Po 5,000 zł na nr. 23127 28227 111739 145315 159551 205808.
- Po 3,000 zł na nr. 128667 177565.
- Po 2,000 zł na nr. 14365 34572 112931 140129 197774.

- Po 1,000 zł na nr. 2635 12072 12360 18039 57196 58691 63034 63392 76987 78049 84905 88113 111762 121909 121664 127901 129340 133549 137842 139420 141486 142611 143998 154640 181177 184545 188603 190376 193880 199284 207823 209538.
- Po 600 zł na nr. 2678 6052 8300 10251 16059 16359 28963 36662 39158 44765 48650 49408 57137 62293 67854 77135 78065 93344 96584 98500 102921 103490 107474 109919 126420 138213 144826 146659 154031 154669 156582 161691 167348 171840 177394 182608 185632 186313 192485 201848 209524.

- Po 500 zł na nr. 557 1583 6249 7905 10553 16879 17349 17492 18651 19348 20533 26361 26398 28334 42036 32517 34542 36999 38142 38950 43387 44993 48537 50623 53408 54628 58012 58100 61938 65277 65412 65945 69662 71386 72578 73734 73738 74668 75147 75567 77715 78119 83211 84169 85637 85905 86004 87503 88639 89673 90988 92217 94375 96168 97730 97856 98179 99426 99687 101564 103825 106294 106940 107078 107261 109030 109413 110134 112490 115546 116334 117635 119375 119393 120742 121072 121308 121321 121628 122852 122923 123360 127112 127521 128514 131825 132107 133908 134952 136337 137533 137626 138144 138209 139024 139406 140109 143680 146814 147108 148842 149283 149904 150683 150716 154823 154920 155810 157018 158159 158223 159452 160777 160957 161371 162417 162514 163673 163738 164598 165027 165853 168391 169093 170411 172814 176391 177097 177151 178063 178355 180641 182373 183495 185343 190521 191285 191603 193293 196098 196575 196796 198636 199096 199513 201496 201701 205248 205994 206092 206300 206929 207837 209406 209975.

- Po 250 zł wygrały numery następujące: 74 348 844 905 11 1086 153 225 45 433 610 744 832 39 921 2230 403 559 63 812 23 923 41 3041 56 284 357 476 94 546 71 95 688 741 833 4021 164 86 380 83 426 58 633 44 94 865 915 5058 70 147 250 526 602 3 86 732 850 6049 97 326 36 610 12 781 854 917 38 7139 347 97 561 615 733 55 71 78 867 940 59 74 8057 90 424 823 927 9017 43 197 225 84 483 525 958 10241 325 79 81 404 96 735 854 57 949 11011 29 79 144 54 68 276 302 431 550 608 81 740 852 987 12093 112 17 392 421 80 930 70 92 13017 38 159 253 364 476 661 97 896 14328 79 555 90 612 41 72 752 939 98 15048 81 287 335 51 75 475 507 664 771 881 977 96 99 16041 75 138 44 56 219 50 74 413 41 76 559 611 921 47142 237 70 18011 33 141 50 82 242 426 68 891 902 88 19220 374 579 94 808 84 905 20036 156 251 8082 317 47 49 53 429 699 884 931 37 48 58 80 21104 46 80 82 258 327 635 721 837 61 68 22007 52 63 194 260 73 76 77 338 407 17 32 660 66 971 76 23 238 71 471 74 587 713 50 896 24173 412 24 609 74 840 49 977.

- 25173 242 71 401 56 66 512 76 612 29 41 703 9 21 22 31 26061 526 80 691 737 803 18 49 65 27010 72 168 97 325 97 545 741 893 28242 84 451 75 673 827 29043 79 121 272 496 630 50 714 55 851 79 30142 206 95 316 432 548 50 89 639 839 990 31048 226 37 46 48 62 400 75 525 55 89 32144 94 211 418 530 31 620 730 34 851 79 33033 85 107 42 219 96 315 420 531 42 630 87 708 827 34013 24 131 248 360 448 92 605 60 948 35076 148 332 43 427 72 706 88 801 36113 354 436 672 751 835 85 37020 71 194 207 77 346 77 523 25 48 94 723 39 69 80 852 38031 56 85 173 83 360 76 86 39069 88 154 335 405 504 41 75 656 980 40188 91 369 473 808 928 61 86 41075 85 473 703 10 62 818 918 42062 104 23 43 73 87 315 65 70 433 73 81 543 50 79 651 813 914 16 39 87 43002 9 47 457 578 44013 17 117 18 554

- 58 625 30 777 804 922 45070 109 14 33 95 295 312 576 645 857 58 46018 222 424 40 626 45 50 54 880 47027 50 169 92 331 53 551 716 895 971 48047 149 324 447 65 553 55 93 721 812 50 88 914 49274 412 82 521 73 618 91 715 61 880.

- 50021 105 213 50 304 43 515 89 633 52 872 86 952 51070 114 96 236 75 442 99 568 652 773 813 35 52021 452 519 64 652 817 49 75 53016 88 129 310 400 530 633 97 748 822 67 910 52 54015 93 119 226 327 71 549 74 90 690 742 890 277 55082 179 250 345 502 45 98 786 89 817 57 969 56052 141 48 61 66 84 204 76 355 495 513 647 807 61 57085 111 290 93 459 564 66 624 771 95 875 922 65 58084 383 505 69 87 92 99 678 733 50 882 998 99008 15 80 203 31 32 348 78 435 48 591 627 84 87 748 62 886 937 60054 264 314 430 586 725 29 99 947 63 61036 108 67 78 235 434 622 881 916 62015 91 100 20 236 390 768 800 70 63102 25 63 335 86 452 599 792 832 88 64042 162 219 73 93 397 557 694 733 50 904 57 65022 53 98 192 267 76 369 506 680 911 98 66056 205 328 423 809 69 67029 257 371 411 559 611 795 980 68199 327 56 488 569 696 705 19 49 92 69026 60 139 75 390 452 563 661 719 848 929 79000 20 120 261 83 334 47 699 875 71001 89 146 88 200 54 77 308 18 66 457 546 53 65 783 919 88 72018 30 132 33 92 210 83 92 352 497 584 99 734 52 98 801 50 66 962 73040 317 33 48 732 83 94 874 75 74070 143 256 67 444 523 38 80 828 55 920 36 66.

- 75077 80 253 484 629 55 734 917 76227 42 453 552 93 708 9 13 47 980 77076 113 40 56 82 303 31 47 630 82 805 8 98 927 49 78000 124 97 521 49 623 764 932 79205 23 96 313 419 45 770 882 906 80095 147 72 202 14 35 76 383 817 45 94 81063 144 99 261 87 326 454 689 749 89 812 931 47 82 82011 132 230 453 656 58 712 83011 29 87 160 92 275 322 89 505 604 12 28 52 54 62 68 883 911 84007 81 364 423 75 77 762 63 956 85011 94 209 23 65 85 86 455 530 53 69 623 914 63 86007 15 115 37 89 272 506 87048 77 107 52 241 55 73 338 52 407 573 659 710 32 38 841 917 92 88044 72 95 384 434 605 13 743 90 802 89041 338 512 628 759 94 869 90051 72 119 67 206 24 390 621 69 84 731 54 811 88 91055 244 94 301 14 654 731 81 661 911 92076 97 105 62 72 258 506 10 718 54 73 801 81 93024 192 93 431 52 515 88 654 69 727 60 863 94027 100 72 228 66 394 507 26 76 91 653 76 778 813 85028 133 250 413 98 96015 25 39 46 210 80 545 684 972 97186 260 346 50 79 87 89 99 420 530 610 30 41 761 875 98353 518 66 627 706 99121 75 262 68 509 658 752 78 924.

- 100055 71 76 150 204 60 305 547 69 95 635 39 101060 294 419 75 90 517 58 713 64 86 876 900 182094 145 229 50 356 491 98 544 76 612 44 45 724 42 916 103071 245 48 58 93 383 614 59 889 937 41 104027 221 329 418 42 602 5 14 36 63 776 930 74 93 105001 20 25 68 289 307 568 601 25 49 811 42 96 986 106058 179 264 334 45 557 93 85 502 39 67 615 869 107577 693 770 84 819 70 960 108064 141 43 259 84 94 407 525 693 815 77 907 109171 82 385 429 48 557 722 96 985 110119 92 211 54 57 59 313 401 65 701 809 900 9 16 94 111024 540 838 96 981 112008 11 241 499 562 618 68 719 77 806 985 113106 77 393 539 674 807 64 114140 77 248 83 393 415 563 671 761 831 901 29 75 115093 249 303 37 95 524 636 708 17 38 885 915 52 116099 286 372 478 96 629 39 70 89 863 117074 79 301 404 33 513 63 69 600 813 78 118344 413 93 726 84 828 119185 298 365 554 634 61 857 923 93 94 120090 136 258 69 320 73 87 463 544 624 707 821 68 71 79 915 32 121207 47 306 44 635 79 84 802 933 122030 47 125 337 43 493 564 70 97 706 82 934 71 123000 46 80 179 302 51 451 530 55 78 635 92 700 862 124078 250 98 432 38 55 86 500 42 93 760 95 811 27.

- 125007 77 87 385 533 53 66 709 24 961 126104 5 17 63 363 78 422 61 523 699 792 920 127045 166 88 222 306 480 550 58 87 737 897 946 82 97 128009 59 134 76 270 320 412 541 77 664 781 922 129260 63 622 56 761 62 802 919 130169 81 250 379 83 407 545 638 888 131045 229 344 415 41 47 591 826 51 64 991 98 132238 39 71 80 564 780 880 918 133006 102 30 373 410 31 567 622 77 720 876 90 920 71 134023 72 153 54 222 348 54 407 21 607 784 857 87 949 135091 327 428 96 556 60 84 85 609 747 136281 97 372 411 22 41 44 90 696 754 90 809 47 931 137037 140 86 98 245 570 856 62 64 968 138083 104 10 20 50 218 315 91 405 66 97 569 76 742 800 41 139025 229 385 468 97 525 69 677 92 809 67 140015 139 300 32 71 469 566 68 650 771 76 846 84 141150 83 231 65 83 434 54 513 81 922 54 142032 82 145 47 289 302 514 53 64 74 82 922 143045 198 211 57 79 334 39 542 43 749 909 33 48 50 99 144008 11 98 188 214 484 92 664 65 700 34 814 87 917 145091 95 125 40 95 235 326 65 89 409 545 617 37 95 703 911 146141 94 211 336 401 15 545 681 71 74 881 976 96 147288 324 53 76 77 83 446 61 80 664 77 96 719 20 814 67 915 148014 39 69 75 123 47 206 64 487 522 600 32 49 773 800 56 980 82 149023 310 22 446 60 62 73 509 15 79 690 831.

- 150004 218 300 13 458 566 631 55 709 823 976 151038 232 462 507 65 659 76 740 828 45 75 920 55 72 152169 222 40 390 497 508 641 67 68 739 41 856 914 88 153291 339 580 642 46 55 85 89 776 819 948 70 98 154004 17 41 147 74 312 78 405 524 681 726 35 36 897 982 155005 195 253 329 544 48 897 950 75 156009 44 47 216 94 330 452 94 757 805 966 68 157028 121 65 237 54 354 443 519 635 50 70 715 829 947 158042 43 63 100 85 221 56 70 391 426 74 81 93 514 39 48 91 639 88 712 27 159149 262 392 401 550 84 719 21 55 82 967 160120 216 396 446 567 97 604 96 885 98 921 161034 247 355 461 64 65 660 762 959 79 162115 93 254 57 506 43 99 605 47 83 738 62 74 75 830 936 93 163007

- 42 130 257 61 73 463 80 658 941 164061 96 122 77 232 302 45 671 721 41 93 165042 82 121 75 244 78 340 55 425 58 510 88 607 94

W niedzielę, dnia 23 marca 1930 r., zasnęła w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., w kwiecie wieku, nasza najukochańsza córka, siostra, kuzynka, siostrzenica, szwagierka i wnuczka, ś. p.

Kazimiera Grygierówna

przeżywszy lat 21. Pogrzeb odbędzie się w środę, 26 marca r. b., o godz. 5 po południu, z domu żałoby przy ulicy Poznańskiej 20.

W ciężkim smutku pogrążeni
rodzice, bracia, siostra i rodzina.

Szamotuły, Poznań, Buk, Dopiewiec, Stefanowo.

nw 9675

W dniu 23 marca 1930 r. rozstał się z tym światem, ś. p.

Dr. Tadeusz Dembiński

W Zmarłym straciliśmy jednego z najwybitniejszych lekarzy poznańskich, zasłużonego działacza na polu naukowym i społecznym, kolegę, który prawym charakterem i szlachetnym postępowaniem zjednał sobie miłość, uznanie i poważanie świata lekarskiego i społeczeństwa.

Związek Lekarzy Zach. Polski.

dw 4897

W sobotę, dnia 22 marca, o godz. 9.30 wieczorem, zasnął w Bogu, po krótkich lecz ciężkich cierpieniach, w kwiecie wieku, krótko przed ukończeniem 22 roku, mój pracownik, ś. p.

Konrad Boruszak

laureat Palmy Jub. w konkr. Cechu P. Damskich i T. Fryzjerów w Poznaniu.

W tak przedwczesnie Zmarłym straciliśmy pracownika o charakterze szlachetnym, niezwykłych zdolności, nieocenionych zaletach, którymi zdobył sobie powszechną sympatię i szacunek. Strata Jego jest ciężkim ciosem a pamięć po Nim pozostaje głęboko wryta na długie czasy. Pogrzeb odbędzie się we wtorek po południu, o godz. 15.30, z domu żałoby ul. Kolejowa 13.

zw 22 488

Nikodem Muszyński,
właśc. firmy „Salon de Coiffure“.

W niedzielę, dnia 23 marca 1930 r. zmarł w 70 roku życia, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., nasz najukochańszy ojciec i dziadek, ś. p.

Józef Dziegielowski

inżynier chemik.

Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 26 marca r. b., o godzinie 10-iej rano z kościoła w Niepruszewie. Na ten smutny obrządek zapraszają

w ciężkim smutku pogrążeni

córki, syn, zięciowie i wnuczki.

zw 22480

Konie oczekiwać będą na stacji Otusz w środę, o godzinie 8,20.

Za liczne dowody współczucia i udział w pogrzebie naszego najdroższego męża i ojca, ś. p.

Jana Sicińskiego

składamy wszystkim serdeczne

podziękowanie.

Żona z synem.

Modliszewo, Grzmysławice.

zw 22 485

W niedzielę, 23 marca 1930, o godz. 2 rano, zasnął w Bogu, po krótkich cierpieniach, opatrzony św. Sakramentami, nasz najdroższy mąż, ojciec, teść i dziadek, ś. p.

Antoni Markiewicz

przeżywszy lat 85. Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 26, o godz. 15, w Krotoszynie, z domu żałoby, Zdunowska 43.

dw 4594

W ciężkim smutku pogrążeni
żona i dzieci.

Osobnych zawiadomień nie wysyła się.

W sobotę, o godz. 11 wiecz., zasnął w Panu, po długich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój najukochańszy mąż, nasz brat, wuj, szwagier i zięć, ś. p.

Wacław Tycner

przeżywszy lat 34. Pogrzeb odbędzie się w środę, o godz. 5 po poł., z domu żałoby ul. Polna 4.

W smutku pogrążeni
żona i rodzina.

Kościan, dnia 22 marca 1930.

nw 9677

Osobnych zawiadomień nie wysyła się.

Podziękowanie.

Za oddanie ostatniej usługi, ś. p.

Andrzejowi Kubiakowi

i za okazane współczucie wszystkim Krewnym, Znajomym, Przyjaciółom, Duchowieństwu, Przełożonym i Kolegom Zmarłego oraz Radzie Miejskiej i Organizacjom, serdeczne

zw 22 474

Bóg zapłać!

składają

żona, syn i rodzina.

Pobiedziska, dnia 22. 3. 1930.

Za oddanie ostatniej przysługi, okazanie szczerego współczucia oraz złożenie wienców, drogiemu Zmarłemu, ś. p.

Józefowi Tefelskiemu

przez Kolo Śpiewackie Kolejarzy „Moniuszko“, Zw. Z. Z. K. państwu Lasikom oraz wszystkim Współpracownikom, Krewnym i Znajomym, składam najszczerze

zw 22 479

Bóg zapłać!

Żona z synkami.

W sobotę, 22 marca 1930 r., zmarł w kwiecie wieku, skończywszy lat 22, nasz najlepszy kolega o prawym charakterze, pozostawiając wieczną pamięć u koleżanek i kolegów bolejących szczerze nad Jego zgonem, ś. p.

Konrad Boruszak

laureat I. nagrody na konkursie 20-lecia Cechu T.ruk D. i T. Fryzj. w Poznaniu.

Cześć Jego pamięci!

zw 22 489

Pracownicy Firmy „Salon de Coiffure“.

Dnia 23 marca 1930 r. zasnął w Bogu, opatrzony Sakramentami św., po krótkich lecz ciężkich cierpieniach, mój najdroższy mąż, nasz najlepszy ojciec, ukochany brat i szwagier, ś. p.

Dr. med. Tadeusz Dembiński

przeżywszy lat 64. Msza św. żałobna odbędzie się w środę, dnia 26 b. m., o godzinie 11, pogrzeb o godz. 12 z kościoła św. Marcina na cmentarz parafjalny przy ul. Bukowskiej, o czym donoszą Krewnym i Znajomym, prosząc o modlitwę za duszę ś. p. Zmarłego

Poznań, dnia 23. 3. 1930 r.

w ciężkim smutku pogrążeni
żona, synowie i rodzina.

dw 4591

Dnia 22 marca 1930 r., zmarł w Bogu, opatrzony Sakramentami św., po krótkich lecz ciężkich z anielską cierpliwością znośzonych cierpieniach, w kwiecie wieku, przeżywszy lat 22, nasz najukochańszy i najdroższy syn, brat, szwagier i wujek, ś. p.

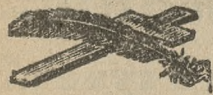
Konrad Boruszak

Pogrzeb odbędzie się we wtorek, dnia 25 marca r. b., o godzinie 3,30 po południu, z domu żałoby, ul. Kolejowa 13, na cmentarz w Górczynie. dw 4595

W ciężkim smutku pogrążona
rodzina.

Osobnych zawiadomień nie wysyła się.

Zakład Pogrzebowy „Ceremonjal” Poznań, ul. Towarowa 25 — Telefon 31-80.

Dnia 22 marca 1930 r. zasnęła w Bogu po długich i ciężkich cierpieniach opatrzona Sakramentami św. moja najdroższa córka, nasza najukochańsza siostra, szwagierka i ciocia ś. p.

Alojza Gazińska

przeżywszy lat 39. Pogrzeb odbędzie się we wtorek, dnia 25 b. m., o godz. 16.30 (4.30) z kaplicy cment. w Górczynie.

W ciężkim smutku pogrążeni

matka z rodziną.

Ul. Małeckiego 35.
zw 22 482

Akcje złote Drukarni Toruńskiej Sp. Akc.

są wykończone.

Zamianę

1000 markowych piaszczy i arkuszy kuponowych skutecznie także Sp. Akc. Drukarnia Polska w Poznaniu, św. Marcin 70.

Róże krzakowe

w tym roku jeszcze kwitnace, śliczne odmiany z nazwiskami 12 sztuk zł 13, włącznie portorji i opakowaniem wysyła za zaliczką wzgl poprzedniem uiszczeniem zw 9632

Szkółka Róż B. KAHL, Leszno (Wlkp.)

Nowo urządzona

fabryka wyrobów cementowych

w małym mieście (w Pozn.) z dobrą okolicą, z powodu szczególnych stosunków do wydzierżawienia ewtl. do sprzedania Zgłoszenia Kurjer Pozn. zw 22 487

Przeciw chudości

używać należy naszego wypróbowanego od lat proszku od żywego „PLENUSAN”. W krótkim czasie znaczny przyrost wagi, kwitnący wygląd i pełne kształty ciała Wzmacnia również krew i nerwy. Polecany przez lekarzy i profesorów: 1 pudełko 6,— zł; 3 pudełka 15,— zł. Przy zaplacie zgóry wysyłka franco. Pw 9661-10,200

Dr. GEBHARD & Sp. — GDAŃSK, Oddz. 153a.

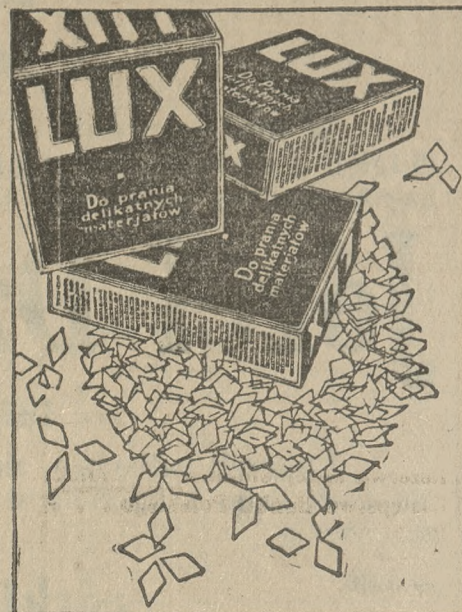
Książkowej

pierwszorządnej sity oraz

stenotypistki

władającej językiem polskim i niemieckim poszukuje więk za fabryka pod Poznaniem. Oferty z podaniem pensji przy wolnym mieszkaniu proszę nadesłać do Biura Ogłoszeń „PAR”, Al. Marcinkowskiego 11, pod nr 134 Pw 10172 13,4

Charakterystyczna paczka mówi wyraźnie: *„To jest Lux”*

ZAWSZE kupować Lux tylko w zaklepanych paczkach, na których „widnieje w całej okazałości” napis Lux. Otwierając własnoręcznie taką paczkę można mieć absolutną gwarancję, że się jest w posiadaniu autentycznego Lux'u, który wyłącznie w tej formie sprzedawany jest na całym świecie. Ta właśnie paczka jest zabezpieczeniem wszystkich przed naśladownictwami.

Kupujcie mało, kupujcie dużo ilości Lux'u, ale zawsze i wszędzie tylko w paczkach.

Do prania wełny—począwszy od delikatnych kaftaniczków małych dzieci, a skończywszy na grubych kocach, wspaniałym i niezawodnym środkiem jest Lux, który pozatem nie powoduje kurczenia się wełny Dalej: najbardziej cienkie i lekkie suknie, wszelkiego rodzaju bieliznę, bawełnę, jedwab i sztuczny jedwab, a także welwety do prania—do wszystkiego używa się Lux, w którym realizuje się ideał prania, ale należy zawsze ściśle trzymać się przepisu, który jest na każdym pudełku. Lux jest nadzwyczaj wydajnym i łatwym do dozowania, gdyż można wziąć szczyptę do uprania koronkowego kołnierzyka oraz odpowiednią ilość do większego prania.

LUX

niezawodny środek do prania.

PRÓBKA DARMO

KUPON. Do firmy „Sunjekt” Spółki Akcyjnej, Skrytka Poczтовая 479, Poczta Główna, Warszawa.

Upraszam o bezpłatne przesłanie mi próbnego pakietu Lux, wystarczającego na próbne pranie.

Imię i nazwisko .....

Adres .....

Lu 130-026 P (Uprasza się o wyraźne pisanie.)

Wina sprzedają inwenturowa przy sprzedaży od 5 but. pocz.

1/1 b. Tokaj krajowy	zł 3,—
3/4 „ Malaga „	„ 2,50
3/4 „ Ala Sauternes „	„ 3,—
3/4 „ De Val Clair blanc „	„ 3,75
3/4 „ Sauternes 1924 —	białe „ 5,20
3/4 „ Haut Sauternes —	1922 „ 5,50
3/4 „ L'Etang czerwone „	„ 4,—
3/4 „ Margaux „	„ 4,50
3/8 „ Rougemont „	„ 2,—
3/4 „ Pommard Girand & Fils	„ 7,50
3/4 „ Pommard Marceilly	„ 6,90
3/4 „ Old Portweine „	„ 5,75
3/4 „ Old Sherry „	„ 7,50
3/4 „ Vermuth Cinzano „	„ 5,50
1/1 „ Węgierskie wytr. I.	„ 11,—
1/1 „ Węgierskie wytr. II.	„ 13,15

dostawa za gotówkę lub zaliczeniem kolejowem — loko skadnica Poznań. Łaskawe zgłoszenia zainteresowanych uprasza się do Kurjera Poznańskiego zpw 22 471

Kupuję ziemniaki fabryczne zawierające przynajmniej 17% mączki, poza tem biały owies i jęczmień wagonowo po najwyższej cenie dziennej. Oferty uprasza

ERNST GEISER, Poznań, ul. Kantaka 5. Telefon 57-28. Adres telegr. „Geisernerst”.

Drukarską małą maszynę do perforowania kupię.

Proszę o oferty do Kurjera Poznańskiego pod zd 2 477

dw 9237

Do P. T. Odbiorców

Wobec nagłej śmierci naszego generalnego przedstawiciela nieodżałowanej pamięci

Karola Reissig'a

szefa Biura Sprzedaży Koncernu Böhler'a w Warszawie, zdecydowaliśmy sprzedaż naszych wyrobów na Wielkopolskę, Pomorze i Wolne Miasto Gdańsk wprost uskutecznić i prosimy naszą Szan. Klientelę wszelkie zlecenia nadsyłać do fabryki.

Po znacznym rozszerzeniu naszego przedsiębiorstwa wyrabiamy:

pilniki wszelkich typów, tarniki do drzewa, skóry i miękkich metali, raszpie kowalskie, pilniki do ostrzenia pił, obcegi ręczne, obcegi monterskie różnych typów, kleszcze, młotki ślusarskie i stolarskie, śrutaki, mejsle, skrobaki, rozwiertaki, oskardy młynskie, oprawki do oskardów, babki i młotki do klepania kos, klucze kute do nakrętek, klucze prasowane do rowerów i samochodów, znaczki itd.

Nacinamy ponownie stępione pilniki.

Oddział spec'alny dla cukrownictwa — wyrabia: pilniki do noży dyfuzyjnych, noże i gryzy do ostrzenia noży.

„GRAKONA“ Onufry Gertner i S-ka

Fabryka pilników i narzędzi T. z o. p.

BYDGOSZCZ, ul. Marcinkowskiego 7-8.

nw 9681

Bilans p. 31 grudnia 1929 r.

Aktywa		Pasywa
	Udziały	118 169 36
	Fundusz zasobowy 25 761.23	
	Rezerwa specjalna 9 110.43	
	Fundusz emerytalny . . . . . 4 000.—	
	Fundusz waloryzacyjny 4 074.38	
	Rezerwa specj. efektów 767.32	43 719 36
	Zastępstwo Banku Polskiego	9 145 62
26 930 65	Banki	5 177 36
12 724 32	Papiery wartościowe	
	Państwowy Bank Rolny	92 975 —
617 919 74	Weksle	
70 060 —	Weksle Państw. Banku Rolnego	
	Redyskont	284 949 68
379 149 24	Rachunek bieżący	
	Znaczki oszczędnościowe 515.60	
	Wkłady oszczędnościowe 459 951.78	
	Wkłady na rach. bież. 107 102.73	567 570 11
5 350 —	Nieruchomości	
11 920 —	Ruchomości	
81 399 34	Inkaso	
211 79 —	Zyrokonto	
11 069 97	Oddział w Zdunach	11 069 97
	Różni za inkaso	81 399 34
7 094 72	Rachunki przechodnie	10 095 55
18 341 24	Gotówka	
	Do dyspozycji Waln. Zgromadzenia	17 905 71
1 242 171 06		1 242 171 06
72 500 —	Udzielone gwar. (dłużn. i wierzyc.)	72 500 —
1 314 671 06		1 314 671 06

Z roku 1928 przeszło 1191 członków. W roku sprawozdawczym przybyło 258, ubyło 18 członków. Na rok 1930 przechodzi 1431 członków.

Krotoszyn, dnia 28 lutego 1930 r.

Bank Kupiecki Spółdzielczy Spółdz. z nieogr. por. w KROTOSZYNIE.

ZARZĄD:

Fr. Wieczorek. B. Zbierski. Ig. Mikołajczak.

30 czeladników rzeźnickich

przyjmie natychmiast.

Fabryka Wyrobów Mięsnych K. Przybyła,
Poznań, św. Marcin 24.

Pw 10173-13.12

Większa fabryka w Poznaniu poszukuje

inteligentnego biuralisty

który mógłby także załatwiać korespondencję handlową. Zdolni panowie, z dobrą wiadomością księgowości, w wieku 25 do 30 lat, zechcą nadesłać oferty z podaniem dokładnych referencji do Kurjera Pozn. pod aw 4583. Osoby z branży apteczno-drogerijnej, mają pierwszeństwo lecz nie warunkowo.

Na sprzedaż

parcele pod budowę

w okolicy Mosiny. Zgłoszenia przyjmuje

Majątek BUDZYŃ,
p. Mosina. zw 22472

Walne Zgromadzenie

członków

Spółki Mieszkaniowej Urzędników Skarbowych
Spółdzielnia z o. o. w Poznaniu

odbędzie się

dnia 6 kwietnia 1930, o godz. 11 przed południem, w gmachu Wielkop. Izby Skarbowej w Poznaniu, ul. Skarbowa 10, pokój 72, a w razie braku kompletu o godz. 11.30 przed południem, bez względu na ilość członków (art. 35 statutu).

Porządek obrad:

1. Zagajenie i odczytanie protokołu z ostatniego Walnego Zgromadzenia.
  2. Sprawozdanie Zarządu i przedłożenie bilansu p. 31. 12. 1929 r.
  3. Sprawozdanie Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej
  4. Przyjęcie bilansu i udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej.
  5. Podział zysku.
  6. Wybór 2 członków Rady Nadzorczej. zw 22 484
  7. Wolne wnioski bez uchwał.
- Sprawozdanie Kasowe jest wyłożone w lokalu Spółdzielni, ul. Marsz. Focha 43 (Bank Urzędniczy).
Poznań, dnia 15 marca 1930.

Rada Nadzorcza:

(—) Kołychanowski, prezes.

GEORG CASSEL

Berlin SW 19, Leipzigerstr. 73/74

BLUZKI i SUKNIE

artykuły średniego gatunku i na skład

TOWAR ŁATWY DO SPRZEDAŻY.

Tw 1100

Księgi wekslowe

do ewidencji weksli

poleca

Drukarnia Polska S. A., Poznań, św. Marcin 70.

Najnowsze materiały męskie

na płaszcze, palta, raglany, ubrania i spodnie

w niebywałym wyborze po cenach bezkonkurencyjnych

poleca

F. Lisiecki, Dom Konfekcyjny

Spółka Akcyjna w Poznaniu

Stary Rynek 98/100.

Pw 10173-13.12

Nawet przy patrzeniu ukośnym

przez brzożę Zeissa szkiele „Punktal” siatkówka otrzymuje zupełnie ostry obraz. Jest to wynikiem naukowego wyliczenia nowego kształtu Zeissa szkiele „Punktal” oraz ich ściśle dokładnego wykonania w Zakładach Zeissa w Jenie — Dalekie pole widzenia i przywrócenie swoboda patrzenia wokoło działają na oczy w sposób bardzo przyjemny. Posiadacz Zeissa szkiele „Punktal” czuje się tak samo gdyby miał wzrok normalny.

SZKŁA

ZEISS Punktal

doskonale szkło dla oczu.

Uważaj na słowo „PUNKTAL”. Zbliżona nazwa nie pochodzi od „ZEISSA”.

Jedynie specjalista optyk może dać rękojmię dobrego dopasowania szkiele. — Szczegółowe opisy i cennik „Punktal 475” nadsyłać bezpłatnie:

Carl Zeiss, Jena.

nw 9236

Lokale handlowe

wydzierżawimy za czynszem płatnym miesięcznie zgóry, większą ilość pokoi nadających się na lokale handlowe i biura przy Alejach Marcinkowskiego w pobliżu Banku Polskiego. Agenci wykluczeni. Łaskawe oferty uprasza się do Kurjera Poznańskiego pod zw 22 490

KTO MI WSKAZE!!

natychmiast w Poznaniu 2—3 pokoje z kuchnią, wprost od gospodarza, za kwartalną opłatą komornego, otrzyma posadę wojażera zł 200.— miesięcznie i 10 zł djet dziennie. przy obrocie większym nastąpi większe wynagrodzenie. Oferty do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zw 22 479

Poszukuję zaraz zdolnego i samodzielnego

sekretarza

władającego językiem polskim i niemieckim w słowie i piśmie.

Dr. Pietrowicz, adwokat
w Gnieźnie. zpw 22476

Dzielnej ksiązkowej

z kilkuletnią praktyką z branży zbożowej i sztucznych na wozów, władającej językiem polskim i niemieckim, poszukuje się zaraz lub później do przedsiębiorstwa zbożowego w większym mieście na prowincji. Łaskawe oferty z odpisami świadectw i wymaganą pensją należy skierować do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod dw 4561

PRYMUSOWA LICYTACJA

W środę, dnia 26 marca r. b., o godz. 3 po południu, w Psarskim sprzedawcą będą najwięcej dającym za gotówkę: **fortepian (skrzydło)**. d 4592
J U J A, komornik sąd. w Pniewach.

Rzeźnia Miejska w Kępnie (Wlkp.), posiada nowoczesne urządzenie wewnętrzne oraz nowo wybudowaną obszerne chłodnię wraz z fabryką lodu.
Dogodna komunikacja kolejowa umożliwia ubój na eksport na korzystnych warunkach. dw 4582
Blizszych wiadomości udziela
Magistrat m. Kępna.

OGŁOSZENIE

Następną licytację niewykupionych zastawów do nr. 100 000 i od nr. 1 do nr. 983 rozpoczynamy

w środę, dnia 9 kwietnia 1930 r.
w Lombardzie Miejskim przy ul. Sierociej narożnik ul. Nowej.

LOMBARD MIEJSKI.

nr 968-7

OGŁOSZENIE

W czwartek, dnia 27 marca 1930 r., o godz. 15, odbędzie się w Sremie na sali Magistratu **WYDZIERŻAWIENIE PRAWA RYBOŁÓWSTWA** na wodach miejskich włączając rzeki Warty. Wydzierżawienie nastąpi na przeciąg 12 lat, od dnia 1 kwietnia 1930, do 31 marca 1942. Magistrat zastrzega sobie prawo przybycia jednemu z trzech najwięcej dających. Kaucja jest pożądana. dw 4593
Warunki wydzierżawienia są wyłożone codziennie w Magistracie, pokój nr. 4, podczas godzin urzędowych.
Magistrat.

W sprawie zapobiegawczej nad firmą Brenk i Krygier, Poznań, ul. Kramarska 17, umarza się postępowanie zapobiegawcze z powodu uływu 9-miesięcznego terminu odroczenia wypłat na koszt wnioskującego (art. 27 i 29 rozp z 6 marca 1928). Poznań, dnia 6 marca 1930.
Sąd Grodzki 2a.
nw 9581

PRZETARG PRYMUSOWY.

We wtorek, 25 b. m., o godz. 12, przy Wielkich Garbarych 33, sprzedam publicznie najwięcej dającemu za gotówkę: **większą ilość płaszców**. nw 9689
Licytacja odbędzie się nieodwołalnie.
Pietruszewski, kom. sąd., Poznań, Wielkie Garbary 33
Telefon 26-10.

PRZETARG PRYMUSOWY.

We wtorek, 25 b. m., o godz. 9,30, przy Wielkich Garbarych 33, sprzedam publicznie najwięcej dającemu za gotówkę: **większą ilość obuwi**. nw 9688
Licytacja odbędzie się nieodwołalnie.
Pietruszewski, kom. sąd., Poznań, Wielkie Garbary 33
Telefon 26-10.

PRZETARG PRYMUSOWY.

W czwartek, dnia 27 marca 1930, o godz. 10, przy ul. Wilekiej 10, sprzedam najwięcej dającemu za natychmiastową zapłatą:
Pw 10 175-13,19
różne wyroby skórzane i rymarskie w dużej ilości jak: średnie i małe walizki (skórzane i płócienne), całą ilość torebek szkolnych płócienn., torby ręczne, teki skórzane, torebki, torebki damskie, kagańce, trzepaczki, dyscypliny, smyczki skórzane do psów, bąty, parasole damskie, łaski, nożyki, portmonetki, teczki płócienne, grzebienie, nożyki kieszonkowe, manicur i ponadto maszynę siodlarską, ławki rymarskie i urządzenie składowe z gablotką.
Obejrzeć można 30 minut przed przetargiem.
Sprzedaż odbędzie się napewno.
Krawczyk, kom. sądowy — Dąbrowki 14.

Napisowe słowo (tłusto) 30 groszy, każde dalsze słowo 20 groszy, 5 liczb = jedno słowo i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-linowy milimetr 60 groszy

Znak oferty (na przykład: z 18924, n 2735, d 1790 i t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10

1 SPRZEDAŻE

Gospodarstwo

60 mórg, ziemia pszenno buraczna, z żywym i martwym inwentarzem nowoczesne maszyny, sprzedam. Cena według umowy. Pośrednicy wykluczeni. Pałuka, Boduszewo, stacja Murwana Gosińska. zdw 36 737

Dobre gospodarstwo

rolne w powiecie czarnkowskim, nad niemiecką granicą, 140 mórg, duża, za 52.000 na sprzedaż. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 36 994

Łóżecko dziecięce

debowe w dobrym stanie sprzedam. Ogl. godz. 5-8. Górna Władza 19, III, lewo. zdw 37 145

Gabinet

mebli kompletny 1.200 sprzedam. Kurjer zdw 37 009

Bufet

stół, krzesła, zegar wiszący tania sprzedam. Wzickiego 1, parter, prawo. zdw 37 016

Parcele

na Sołacz, pięknie położona, 2.000 m² sprzedam. Zgłoszenia do Kurjera pod zdw 37 023

Sprzedam

pierwszorzędna, nadająca się na eukiernię, dobrze prosperująca piekarnia z mieszkaniem w Poznaniu. Adres wskaże Kurjer Stary Rynek nr 9 213

Wózek

dziecięcy, duży sprzedam tania. Szczepański, Klasztorna 2, rw 9 214

Fiat 503

4 cylindrowy, elegancka limuzyna, jak nowa. Bniek 6 cylindrowy, otwarty, w bardzo dobrym stanie sprzedam korzystnie. St. Kunz, Ostrów, Rynek 36, telefon 220. nw 9 684

Gdynia

Z powodu wyjazdu sprzedam lub wydzierżawie dom z zaprowadzonym składem rzeźniczym i przywlekiem mieszkaniem. Oferty do Biura Ogłoszeń Gdynia, skrytka pocztowa 5. nw 9 976

Łóżecko

dziecięce żelazne oraz stół na 24 osoby na sprzedaż. Pamiętka 1/3, parter, prawo. rw 9 222

Wózek

koszykowy, niklowy za bezcen. Mische, Szwańcarska 25. zdw 37 130

Kompletne

urządzenia składu kolonialnego na sprzedaż. Adres Kurjer zdw 37 134

Gospodarstwo

3 domy na sprzedaż. Wirt. Swarzędz, Piaski 2. zdw 37 152

Szkoło okienne, jutę, listwy

(powystawowe) w przetarcu sprzedam dnia 26 marca o godz. 10-11. Wiadomość: Grunwaldzka 14. zdw 36 742

Całkowite

urządzenie dentystyczne z powodu choroby właściciela pod bardzo korzystnymi warunkami zaraz do oddania. Przybylski, Chodzież, Rankowskiego 6. zdw 36 550

Wielki wybór

majątków ziemskich, folwarków, gospodarstw, kamienie, willi, młynów okazujących do sprzedania Rządowski, Toruń, Chelmińska Szosa 52. zdw 35 155

200 gospodarstw

od 5 do 300 mórg, warunki korzystne, poleca Rutkowski, Poznań, Grobla 29. zdw 36 636

Wyżel

angielski młody. Łukowska, ul. Kałataka 2. zdw 36 714

Sprzedam

skład tow. żelaznych i sprzętów kuchennych w ruchliwym mieście w rynku z wolnym mieszkaniem. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 36 281

Sztance

frycyjna, balansowa, ekscentryczna, rewolwerówki, rewolwery, różki uniwersalne, wiertarka 10 wrzecionowa (szpindler) rozwiertarka 4 wrzecion i różne inne maszyny sprzedam bardzo tania. Zegar, Srem. zdw 35 848

Restauracja

z pełnym wyposażeniem, w Poznaniu, ogród dla gości, latem i zimą koncert, własne budynki, dobrze zaprowadzona, z powodu przejęcia innego przedsiębiorstwa na sprzedaż. Do objęcia potrzeba 20 000 zł. Zgłoszenia pod zdw 36 358

Powóz

lando, wyrób zagraniczny, lekki i wygodny, tania na sprzedaż. Zobaczyć Piec Polski Komandoria Poznań. zdw 36 493

Majątek ziemski

w powiecie sremskim, obszaru ca 400 ha, z szosa w miejscu, z kompletnym żywym i martwym inwentarzem na sprzedaż. Obsiewy kompletne, również wszelkie zapasy do przyszłych zniw. Pośrednicy wykluczeni. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 35 770

Rzeźnictwo

z nowoczesnym urządzeniem elektrycznym, mieszkaniem dwupokojowym i kuchnią zaraz do sprzedania lub wydzierżawienia. Oferty do Kurjera Poznańskiego pod zdw 36 888

Zielononózek

biała wylegowa 60 gr sztuka, piskleta jednodniowa 1.60 zł oddaje Majątek Unisław - dwór dw 4172

Motor Diesel

65 km., 4 lata używany bardzo dobrym stanie oddam korzystnie na kilka lat odpłaty, przy wpłacie 4 tys. zł. Oferty Kurjer zdw 9 112

Dorożkę samochodową korzystnie sprzedam. Skarbowska 2, parter, lewo. zdw 36 979

Rower

tania w dobrym stanie sprzedam. Plac Wolności 6, portier. zdw 36 968

Skład

rzeźniczy z dużym mieszkaniem zaraz do nabycia. St. Dopierała, Miłosław p. Września. zdw 36 851

Skład

urządzeniem, piwnica, sprzedam. Długa 5, III, prawo. 10-12. 4-6 zdw 36 848

Sypialnia

marmur tania. Dąbrowski 14, parter, prawo. zdw 36 845

Skład

kolonialny i sprzętów domowych zaprowadzony od lat kilku w mieście powiatowym z mieszkaniem, cena 1.800 zł. Oferty Kurjer Poznański zdw 36 826

Drut kolczasty

ocynkowany, używany tania roz sprzedaje Przewodnik Centrala Towarów Żelaznych, św. Marcina 30. Pw 9 053-9.333

Skład bławatów

i towarów krótkich z towarem z powodu przejęcia innego przedsiębiorstwa natychmiast do sprzedania. Do przejęcia potrzeba około 5 000 zł. wtem jeden i pół roku dzierżawa zapłacona. Oferty Kurjer zdw 36 866

Drzewka

krzewy, owocowe, róże, bzy, wysadki rabarberu, szparagów poleca A. Piliński, szkółka róż i drzew Szosa okrężna obok warowni 9, Poznań-Górczyn. zdw 36 852

70 gospodarstw

różnej wielkości i ceny kamienic domy, składy (bez wpisowego) poleca Otreba Jarocin Kilińskiego 4. zdw 33 473/4

Czy Szanowna Pani

lubi kupić tania porcelanę, proszę udać się wprost do Hurtowni Porcelany, Wroneńska 24, w podwórzu, Serwis 8 1/2, Stołowe 39, Noże, widelce alpaka 28. zdw 36 898

Piekarnia

cukiernia, rynek, mieście, powiat, towem, dobrze prosperująca, z powodu choroby od odstąpienia. Zgłoszenia Kurjer zdw 36 882

Koń

robotniczy, mocny, zaraz na sprzedaż. Ed. Konieczny, skład wezli, Śródką 7. srw 99

Rower

mebli sprzedam. Antkowiak, Zielona 1. zdw 36 922

Fabrykę

wód mineralnych, Pl. Wolności, sprzedam lub współnika. Adres Kurjer zdw 36 912

Angielkę

przenośna sprzedam. Zagórze 13, gospodarz. zdw 36 921

Pianino

krzyżowe sprzedam. Handlarz wykluczeni. Woźna 10, podwórze, prawo, III. zdw 37 055

Jadalnię

elegancka, mało używana, tania sprzedam. Adres Kurjer zdw 37 059

Skład

2 pokoje kuchnia, kaucja 450, wskaże „Biuro Handlowe”, Romana Szymańskiego 1. zdw 37 100

Okazjal

Sypialnie debowo - fornierowana, nowa, tania sprzedam. Grobla 30, II, lewo. zdw 37 068

Skład

bławatów i garderoby meskiej, przyległy konfekcji damskiej, 40 lat dobrze prosperujący przy rynku handlowego miasta, bogatej okolicy, wolnym mieszkaniem, dla choroby właściciela, do odstąpienia. Czynsz niski, warunki korzystne, egzystencja zapewniona. Zgłoszenia Kurjer zdw 37 066

Nagrobek

nowy, wspaniały bardzo tania sprzedam. Konatowski, Poznań-Sródką, Bydgoska 2. zdw 36 906/7

75 zł

futra damskie, srebrce, nowe sprzedaje Bryllński, Kanalska 8 zdw 36 989/90

Sportówkę

F. N., gotowa do jazdy, za 1.200 spiesznie sprzedam. Telefon 21-94 zdw 37 113/14

Gospodarstwo

50 mórg, okolica Kostrzyn, cena 36.000, wpłaty 20.000. Zgłoszenia: Rutkowski, Grobla 29. zdw 36 637/8

Kuchnię

tania sprzedam. Grobla 18, stolarnia. zdw 37 060

Sprzedam

tania sypialnie, jadalnie, stolarnię. Wielkie Garbary 41. zdw 36 939

Motocykle

używane na korzystnych warunkach poleca Maik, Poznań, Wrocławska 14. Pw 10 095 12.270

Forda

otwartego nowszego sprzedam tania. Skarbowska 20, skład. zdw 36 884

Obuwniczy

warsztat składem sprzedam 2 000. Wskaże Kurjer zdw 37 101

Wypożyczam

nowoczesny 6 osobowy samochód 35 gr klim. Wiadomość tel. 2194. zdw 37 119

Dwie

oswojone sarny do sprzedania. Adres wskaże Kurjer zdw 37 126

Wózek

Brenabor sprzedam zaraz. Adres wskaże Kurjer Stary Rynek rw 9 223

5 KUPNA

Brylanty

złoto srebro itd kupuje F. Tarłowska Poznań Plac Wolności 11. Pw 9656-10.111

Kupię

elegancki amerykański (Sandschneider) na cztery osoby. Oferty proszę pod zdw 36 645

Destyle

wyszynek dobry w Poznaniu lub mieście pow. kupię. Oferty Kurjer zdw 36 689

Lokomobilę

i młocarnię parową, potrzebującą naprawy, kupię za gotówkę. Oferty Kurjer zdw 36 415

Pianino

kupię. Cena Kurjer zdw 36 859

Piekarni

dobrze zaprowadzonej poszukuje. Zgłoszenia Kurjer zdw 36 883

Kupię

urządzenie składu kolonialnego i magiel. Zgłoszenia Karszałak, Szamotyły, dworzec. zdw 36 903

Kupię

chodnik kokosowy i linoleum po 5 mtr. oraz dywan linoleum używane. Oferty Kurjer zdw 37 040

Rower

wyścigowy kupię. Dybizański, Gwarna 10. zdw 36 940/1

Kamienicę

przy wpłacie 80 000 zł kupię w Poznaniu. Oferty Kurjer zdw 36 951

6 KAMIENICE

Kamienicę

sprzedam lub skład z towarem. Środa, Kilińskiego 6. zdw 35 345

Dom

ogrodem, stajnią, wolnym mieszkaniem Górczyn za 18 000. Poznań, Tomczak, Wierzbice 31. zdw 37 043

Kamienicę

sprzedam. Cena 75 000 zł, wpłaty 20 000 zł, dochód roczny 8 500 zł. Rausch, ul. Grobla 27, 3-5 godz. zdw 37 088

7 PIENIĄDZ

Potrzebny zaraz współnik lub dzierżawca najchętniej z branży zbożowej do Młyna Parowego z kapitałem począwszy od 25 000 zł. Zgłoszenia do Kurjera zdw 36 544

Pożyczki

poszukuję od 3-4 tysięcy zł na pierwszą hipotekę gospodarstwa 50 morgowego. Procent dam według umowy. Zgłoszenia kierować do Kurjera zdw 36 542

150 000

wypożyczyć na lat 3-5, tylko na kamienicę, 1 miesiąc. Oferty z podaniem warunków i procentów do Kurjera zdw 36 865

10 - 12 tysięcy złotych

na I. hipotekę młyna z piekarnią wartości 150 tysięcy zł poszukuje. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera rw 9 205

15 000 zł

hist. hipoteczny, 15%, sprzedam. Oferty proszę do Kurjera Poznańskiego zdw 36 847

Poszukuje

zł 15 000 - na hipotekę na kamienicę, dobrze położoną, wartości 400 000 - bez zadłużenia. Zgłoszenia do Kurjera zdw 36 904

Dwie

ubikacje na pierwszym piętze oddam temu, kto mi 5 tysięcy pożyczki na hipotekę. Oferty do Kurjera zdw 37 061

5 tysięcy

złoty pożyczki poszukuje do spłaty rodzinnej na gospodarstwo własne 60 morgowe bez długu na przeciąg jednego roku. Procent podług umowy. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 37 120

Pożyczki

3 000 zł na dłuższy okres czasu za większym procentem poszukuje. Oferty Kurjer zdw 37 128

Wspólnika

potrzebuje do drukarni. Zgłoszenia Kurjer zdw 36 938

Poszukuje

pożyczki na pierwszą hipotekę 5 do 10 tysięcy Zgłoszenia do Kurjera zdw 36 976

Duży
pokój z kuchnią w blokach na Debcu zamienia ewentualnie na pokój. Adres Kurjer zdw 36 827

Mieszkanie
3 pokoje z komfortem, Łazarz, samienie na takie same lub większe z dopłatą w śródmieściu lub Wildzie. Oferty Kurjer zdw 37 151

11 POKOJE UMEBL.

Centrum
elegancki pokój inteligentowi wynajme. Mielżyńskiego 22. I. front zdw 35 889

Eleg. umeblowany pokój
czysty, 8 minut od dworca i placu Wolności, z całą opieką u samotnej osoby dla starszego solidnego pana do wynajęcia zaraz lub później. Zgłoszenia tylko w niedzielę od godziny 3 do 5. — Wierzbicice 15. I. piętro, dom osrodowy, prosto, drzwi środkowe. Oferty Kurjer zdw 36 473

Pokój
umeblowany, elektrycznym światłem, inteligentnemu panu wynajme. Kosńskiego 10, parter, prawo. zdw 36 794

Pokój
umeblowany, czysty do wynajęcia. Półwiejska 38. I. prawo, zdw 36 507

Pokój
umeblowany z osobnym wejściem Kanałowa 15. II. wchód od narożnika, III. piętro, na lewo, zdw 36 824

Pokój
dla pana. Wielkie Garbary 33. III. lewo. zdw 9 216

Niekrepujący
pokój telefonem. Stranż, Stolarska 2. II. zdw 36 862

Dla
średniczkę lub studentki pokój bez pościeli. Wiadomość 3-5 ul. Samarzewskiego 20/22. II. lewo, zdw 36 875

Podgórna
2a. III. prawo pokój jedna, dwie osoby utrzymaniem, zdw 36 892

Pokój
dla pana. Zupańskiego 21. III. prawo. zdw 36 885

Małżeństwu
jeden lub dwa z kuchnią, elektryczność, Zupańskiego 17. II. lewo, zdw 36 902

Pokój
frontowy, dwuosobowy utrzymaniem, bez wynajmu, Aleje Marcinkowskiego 17a. III. prawo, zdw 36 894

Pokój
od 1. IV. wynajme 2 panom. Sw. Marcin 64. II. podwórze, parter, lewo. zdw 36 893

Słoneczny
paniom, Woźna 13 b. II. prawo, zdw 36 900

Czysty
frontowy, słoneczny pokój wynajme solidnemu panu. Szawelska, Ratajczaka 33. II. zdw 36 935

Pokój
umeblowany 2 osobom lub małżeństwu od 1. 4. wynajme. Gwarna 17. III. prawo, zdw 36 905

Czysty
pokój dwom lub jednej osobie wynajme. Patrona Jackowskiego 29. II. lewo, zdw 36 913

Słoneczny
pokój wynajme panu. Łakowa 16 II. lewo, zdw 36 907

Kantaka 6
I piętro, telefon. Wynajme frontowy pokój dwom osobom z utrzymaniem, zdw 36 899

Pokój
frontowy dla pana wolny od 1-go kwietnia. Grunwaldzka 23. I. prawo, obejrzeć można od godz. 12-2 i 6-8.

Pokój
na biuro lub prywatnie, telefonem elektr. od 1 kwietnia wynajme Dudek, Wielkie Garbary 34. zdw 37 043

Pokoje
duży i wspólny wynajme. Gwarna 8. III. prawo, zdw 37 045

Pokój
umeblowany, ładny, słoneczny wynajme 1 lub 15 kwietnia. Ratajczaka 10. III. zdw 37 046

Pokój
wspólny lepszy panu. Bielawska, Łakowa 13. zdw 37 050

Eleganckie
dwa frontowe, gabinet, sypialnia wynajme. Pocztowa 21. I. prawo, zdw 37 052

Pokój
wynajme Winklerowa, Grobla 6. zdw 37 056

Pokój
do wynajęcia dla bezdzietnego małżeństwa zaraz. Żydowska 27. III piętro, lewo, zdw 37 076

Pokój
frontowy umeblowany dla pana od 1. 4. do wynajęcia. Sw. Marcin 2. III pr. zdw 37 036

Pokój
dobrze umeblowany, elektryczność, utrzymanie lub bez, inteligentnemu starszemu panu. Wielkie Garbary 38. I. lewo, zdw 36 936

Duży
frontowy, dwuosobowy pokój, elektryczność 1. 4. wolny. Skryta 1. I. prawo, zdw 36 868

Mały
pokój bez pościeli wynajme panu. Wolnica 3, parter, lewo, rw 9 217

Pokój
umeblowany frontowy. Wielkie Garbary 9. II., lewo, zdw 37 004

Pokoik
panu. Strzelecka 31. II., prawo, zdw 36 937

Pokoje umeblowane
poleca „Informator”, Ratajczaka nr. 15 (Pasaż), zdw 37 033

Słoneczny
pokój umeblowany wynajme. — Szwajcarska 26. III. prawo, zdw 37 030

Ładny
duży pokój. 3 Maja 5. III. lewo front, zdw 37 027

Pokój
frontowy dla dwóch panów lub paniątek do wynajęcia. Rybak 9, III lewo, zdw 37 081

Pokój
umebl. z urządzeniem kuchni wynajme. Napieralski, Małeckiego nr. 31/32, II. zdw 37 082

Pokoik
panu. Górna Wilda 67. III. lewo zdw 37 105

Pokój
dla 2 panów, Mickiewicza 15. III. prawo, zdw 37 108

Niekrepujący
używanym kuchni. Jeżyce, Polna 4. II., lewo, zdw 37 106

Pokój
utrzymaniem 1-2 (ewentualnie wspólny panience). Półwiejska 2. III. zdw 37 117

Próżne
umeblowane poleca „Fragut”, Półwiejska 31. zdw 37 122

Panu
wspólny 1. 4. Wierzbicice 39. IV., lewo, zdw 37 121

Kraszewskiego 19
I. lewo, pokój skromny bez pościeli od 1 kwietnia wolny, zdw 37 118

Pokój
duży frontowy, elektryczność, osobne wejście, Wierzbicice 10. I. piętro, zdw 37 125

Pokój
dla inteligentnego pana lub paniąki. Za Bramką 13. I. lewo, rw 9 220

Pokoju
umeblowanego w śródmieściu poszukuje paniąka. Kurjer zdw 36 839

Na biuro
poszukuje pokoju skromnego do 80 zł wraz z spaniem. Okolica obojętna. Oferty Kurjer zdw 36 828

Skromnego
pokoiku do 30 zł poszukuje młodszy pan. Kurjer zdw 36 873

Na biura
2 pokoi poszukuje inteligentny kupiec. Oferty Kurjer zdw 36 909

Małżeństwu
bezdzielne poszukuje pokoju skromnie umeblowanego z urządzeniem kuchni od 1. IV. Oferty Kurjer zdw 36 930

150
dam miesięcznie za 2 pokoje ładnie umeblowane, niekrepujące, śródmieściu, używanie kuchni, łazienki, elektryczność. Spieszne oferty Kurjer zdw 36 971/2

Spokojne
bezdzielne małżeństwo poszukuje pokoju z wejściem z klatki schodowej. Oferty z podaniem ceny do Kurjera zdw 37 127

Próżnego pokoju
możliwie zaraz poszukuje kawaler. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 36 945

Pani
z małżeństwem szuka pokoju skromnie umeblowanego z urządzeniem kuchni zaraz. Oferty Kurjer zdw 36 953

Próżnego pokoju
ewentualnie umeblowanego poszukuje od 1. 4. bezdzietne małżeństwo. Oferty Kurjer zdw 36 942

13 LOKALE

Restauracja
zaraz do objęcia, miasto powiatowe, potrzeba 4000 zł. Kurjer Poznański zdpw 36 890

Pokój
na biuro telefonem. Sw. Marcin 3. II., prawo, zdw 36 949

14 DZIERŻAWY

5-6 garaży
suchych i dobrze zbudowanych przy Dolnej Wildzie, narożnik Półwiejskiej razem lub oddzielnie wdzierżawie. Zgłoszenia telefon 3606 lub 1062. zdw 36 404

Oddam
zaraz na własny rachunek skład kolonialny z wyszynkiem piwa i niskoprocentowego alkoholu we wsi blisko Poznania samotnej osobie. Zgłoszenia do Kurjera pod zdw 37 067

12 SZUKA POKOJU

Małżeństwu
bezdzielne szuka pokoju. Oferty Kurjer zdw 37 123

Pokoju
z zupełnie niekrepującym wejściem, z wszelką swobodą, czystego, w centrum miasta poszukuje od 1. lub 15. Oferty z podaniem ceny zdw 36 057

Skromnego pokoju
poszukuje inteligentna paniąka, najchętniej u samotnej wdowy. Zgłoszenia Kurjer zdw 36 647

Pokoju
dobrze umeblowanego z całodzienne utrzymaniem w okolicy Placu Wolności poszukuje pan zaraz. Oferty z podaniem ceny do Kurjera Poznańskiego zdw 36 919

Dzierżawa
45 morg, okolica Ostrów, objęcie 5.000, włącznie rok dzierżawy. — Zgłoszenia Rutkowski, Grobla 29 zdw 36 639/40

Młyn
wodny mniejszy do wdzierżawienia. Potrzeba 7 tys. zł. Jarzembowski, Poznań, Kopernika 6. zdw 37 029

Skład
urządzenie, 3 pokoje, kuchnia, — dzierżawa 80 zł, odstąpię, miejsce wycieczkowe Mosina, objęcie 2 500 zł. Kalicki, Poznań, Ogrodowa 3. zdw 37 095

2 ROZMAITE

Tłumaczy
i przepisuje na maszynie angielskie, francuskie, niemieckie, polskie — szybko, tanio. Spandowska, Aleje Marcinkowskiego 24, podwórze parter II. nw 9485

Ostrzeżenie
Ostrzegam przed przyjęciem wkładu na moje nazwisko, który mi został w dniu 21. III. 30. wraz z portfelem skradziony. Stanisław Nowak, Stanisł. Knapowskiego 29 zdw 37 089

Wielkanocne święta
Jak tania a zdrowo przyrządzić masła sasy ciasta mazurki, torty, pięknie garniowane, nakrycie stołu, wyucza się Panie gospodynie w 10 lekcjach wieczornych tylko za 25. — zł. na Kursach Gospodarzo. Zawodowych w Poznaniu, św. Marcin 69 nw 9 544/5

Chiromantka
przepowiada przyszłość i przeznaczenie z rąk. Hotel Centralny, ul. Franciszkańska. zdw 36 965

Wózki
dziecięce naprawiam i odnawiam, także wszelkie części zapasowe na składzie. Szczepaniak, Kłasztorna 2. rw 9 215

23 OŻENKI

Blondynka
lat 22, średniego wzrostu, niepiękna, lecz miła, muzykalna, kochająca wieś, wyjdzie zamaż za nauczyciela lub agronoma. Panowie na odpowiednim stanowisku, wiek obojętny, zechcą złożyć swe oferty do Kurjera pod zdw 36 857

Inteligentna
blondynka, przystojna, posiadająca 20 000 i wyprawę, wyjdzie zamaż za pana do lat 35 na dobrem stanowisku. Zgłoszenia do Kurjera zdw 36 982

Mrówka
Piotr, Ostrów (Wikip.), Kościuszki 2. Poważne partie dla pań i panów. Zgłoszenia tylko piśmienne, gdyż stale w podróży. zdw 36 953

Inteligent
lat 40, zamożny, nawiąże matrymonialną znajomość z panią, posiadającą większy majątek w realnościach lub gotówce. Wdówki do lat 35, bezdzietne, lub z dwoma dziećmi, mile widziane. Dyskrecja pod słowem honoru. Oferty Kurjer Poznański zdw 37 006

Wdowa
przystojna, subtelna, lat 43, posiada 6 pokojowe ładnie urządzone mieszkanie, pozna pana kupca lub urzędnika do lat 60, cel matrymonialny, rzecz poważna. Oferty Kurjer zdw 37 013

Pani
lat średnich, posiada większe mieszkanie i cokolwiek gotówki, pozna pana na dobrem i stałym stanowisku. Cel matrymonialny. Oferty Kurjer zdw 37 012

Posiadam
interes rzeźniczy, poznam urzędnika kolejowego. Cel matrymonialny. Oferty Kurjer zdw 37 129

Pani
inteligentna, wdowa, katoliczka, z majątkiem, życzy znajomości lepszego, wyższego, starszego urzędnika. Nauczyciel i wdowiec ma pierwszeństwo. Cel: ożenek. Oferty upraszam do Kurjera Poznańskiego pod zdw 36 991

15 UZDROWISKA

Na lato
wynajme 3 pokoje z urządzeniem kuchni pod Poznaniem. Oferty Kurjer zdw 36 895

16 OSOBISTE

Obełgę
rzucaną na F. Durowicza odwołuje. Ratajczak. zdw 36 363

K. K.
wtorek, M. zdw 36 863

Panią!
(Przemysłowa 30), która wczoraj godz. 2 po poł. była w oknie, — prosi przechodzący pan o łaskawe podanie adresu. Kurjer zdw 36 914

Kupię
weksle niewykupione z podpisem pośrednika Maksymiljana Krajewicza, ulica narożnik Jasnej, Dąbrowskiego w Poznaniu. Zgłoszenia Kurjer Stary Rynek rw 9 211

21 ZGUBY

Zegarek
znaleziony jest. Ogrodowa 12 parter. zdw 36 918

Zginiął
indeks uniwersytecki (książeczka legitymacyjna) nr. 10920. — Za zwrot wynagrodzenie. — Rynek Jeżycki 2. zdw 37 019/20

Zginiął
pies połowczyk maści białobrazowej. Oddać za wynagrodzeniem Małe Garbary 5. Śledziński, rw 9 224

Zgubioną
książeczkę wojskową, wystawioną przez P. K. U. Poznań oraz wykaz osobisty na nazwisko Wiktor Bykowski uniwańca się. zdw 36 961

Skutki nudy

O czym myśli człowiek, który zapomniał zaobnować dobre pismo ilustrowane jakim jest Wielkopolska Ilustracja.

Wychowawczyni-freblanka
z kilkoletnią praktyką poszukuje posady najchętniej do ochronki, zakładu wychowawczego lub t. p. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 35 977

Ogrodnik
żonaty, 1 dziecko, obeznany w bartnictwie, dobry fachowiec, poszukuje posady Miejsceowość obojętna. Oferty Kurjer zdw 36 463

Paniąka
z prowincji, córka urzędnika, lat 21, znająca język polski i niemiecki w słowie i piśmie, ekspedientka w branży piekarskiej poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 36 283

Bona
inteligentna, znająca krawiecznie poszukuje posady 1. 4. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdw 36 816

Pokojowa
czysta i sumienna z uobrego domu, znająca dobrze swój zawód szuka posady w lepszym domu. — Łaskawe oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 36 812

Paniąka
inteligentna, uczciwa, przystojna, sierota poszukuje posady jako początkująca ekspedientka do piekarni i cukierni lub też w innym podobnym jako bufetowa. Świadczenia dobre. Zgłoszenia Kurjer zdw 36 421

Paniąka
znająca pisanie na maszynie, poszukuje posady biurowej za małym wynagrodzeniem. Zgłoszenia Kurjer zdw 36 500

Poznańskie Tow. Młodych Ogrodników
poleca ogrodników, samodzielnych oraz pomocników ogrodniczych. Łaskawe piśmienne zgłoszenia uprasza sekr. Fr. Piotrowicz, Poznań, Niegolewskich 10, I. piętro, zdw 36 540

Poszukuje
posady woźnego, portjera lub inkasenta, inwalida woj., sumienny, zdolny i trzeźwy. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 36 551

Syn
uczciwych rodz., lat 16, z ładnym charakterem pisma, poszukuje posady lekkich prac biurowych. Oferty Kurjer zdw 37 075

Szofera
trzeźwego, uczciwego, kawalera, ze wsi, polecam na dogodnych warunkach. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdw 37 031

Prasowaczka
poszukuje posady w prasowni. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 37 079

Pracznia
poszukuje prania i posługi. Maciejewska, Rybaki 28, Kamińska, II p. podw. zdw 37 096

Służąca
uczciwa, porządna, z dobrem gotowaniem i dobrymi świadczeniami poszukuje posady od 1. 4. — Oferty Kurjer zdw 37 093

Dziewczyna
wiejska poszukuje posady od 1. 4. Oferty Kurjer zdw 37 091

Panna
sierota poszukuje pracy, najchętniej w fabryce, lub posługi. Oferty Kurjer zdw 37 064/65

Dziewczyna
wiejska, cokolwiek gotowania, poszukuje posady od 15. 4. do 2-4 osób. Oferty Kurjer zdw 37 062/63

Młodsze
dziewcze poszukuje miejsca do lekkich prac domowych. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 37 090

Gospodyni - kucharka
samodzielna poszukuje posady do samotnej osoby od 1. 4. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 37 137

Wychowawczyni
inteligentna z dobrymi świadczeniami szuka posady. Zna szycie, haftowanie, szycie bielizny, język polski, niemiecki, początki muzyki. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 36 980

Osoba
lat 32, poszukuje posady gospodyni z dobrem gotowaniem do samotnej osoby. Oferty Kurjer zdw 36 966

Dziewczyna
wiejska, bardzo uczciwa, z dobrymi świadczeniami szuka odpowiedniej posady z gotowaniem od 1. 4. Oferty Kurjer zdw 36 969

Poszukuje
posługi z praniem. Oferty Kurjer zdw 36 960

Krawcowa
szuka pracy na konfekcje damską, dziecięcą, bielizną, oraz przeróbki w domu lub poza domem. — Oferty Kurjer zdw 36 955

Służąca
z samodzielnym gotowaniem, dobre świadczenia, poszukuje posady 1. 4. Oferty Kurjer zdw 36 946

Posługaczka
uczciwa, z świadczeniami poszukuje posługi. Zgłoszenia Kurjer zdw 36 988

Książkowy - bilansista
lat 25, z zawodu kupiec kolonialny, znający podróżowanie, ekspedycje etc. zmiany posade. Oferty Kurjer zdw 36 961

24 NAUKA

Kursy stenografii
pisanie na maszynach. Kantaka 1. II pr. zdw 33 193

Wielkanocne święta
Jak tania a zdrowo przyrządzić miesiwa, sasy ciasta mazurki, torty, pięknie garniowane, nakrycia stołu, wyucza się Panie gospodynie w 10 lekcjach wieczornych tylko za 25.00 zł. na Kursach Gospodarzo. Zawodowych w Poznaniu, św. Marcin 69 nw 9546/7

25 MUZYKA

Pianista
pierwszorzędny poszukuje posady Oferty Kurjer zdw 35 452

Duet
pianistka ze śpiewem, z własnym repertuarem, wolny zaraz lub od 1. 4. 1930. Oferty Kurjer zdw 36 927

Duet
dobrze sgrany potrzebny zaraz. Cukiernia Słowiańska, Marszałka Focha 70. zdw 37 141

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych

Bona - freblanka
poszukuje posady do dzieci w majątku. Zgłoszenia Kurjer zdw 35 976

Poszukuje
posady gospodyni zaraz lub od 1. kwietnia. Oferty Kurjer zdw 36 543

Pracznia
poszukuje prania. Zgłoszenia Kurjer zdw 37 124

Niania
skromna, religijna poszukuje posady od 1. 4. Oferty Kurjer zdw 37 018

Dziewczyna
do wszystkiego szuka posady zaraz. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 37 026

Dziewczyna
do wszystkiego z gotowaniem poszukuje posady od 1. 4. Oferty Kurjer zdw 37 024

Panna
lat 22, inteligentna, obecnie w posiadzie, szuka od 1. 4. lub 1. 5. 30 posady jako wyrczycielka pani lub do prac biurowych. Pisze dobrze na maszynie. Najchietniej do biura kościelnego. Oferty Kurjer zdw 36 858

Dziewczyna
14 lat, do dziecka szuka posady od 15 kwietnia. Oferty Kurjer zdw 37 005

Kuchmistrzini gospodyn
znajaca wykwinna kuchnie oraz wszelkie zaprawy, szuka posady. Najchietniej na Pomorzu Łaskawe oferty Kurjer zdw 36 376

Korespondentka
samodzielnia, polsko - niemiecka, ze znajomoscia stenografii i ksiazkowosci, z dluzsza praktyka w powaznych przedsiobiorstwach poszukuje odpowiedniego stanowiska. Laskawe zgloszenia pod zdw 36 611 do Kurjera

Osoba
inteligentna, lat 36 uczciwa, zafana, przyjme posade wyrczycielki albo do dzieci lub do towarzyszywa. Rowniez zna prace biurowe i fryzjerstwo. Oferty Kurjer Poznański zdw 36 055

Panienska
6 klas wydzialowej, muzykalna, ktora przygotowywala dzieci do szkól, przyjme posade w lepszym domu. Moze pomóc dzieciom w lekcjach, wyrczyca pania domu. Takze do chorej osoby. Oferty Kurjer zdw 36 887

3 000 złotych
kancji dam za posade podmiynarza ewentualnie spichrzowego. Posiadam dobre swiadczenia i referencje. Laskawe oferty do Kurjera Poznańskiego zdpw 36 889

Kierownik mlyna
dobry fachowiec, znajacy ksiazkowosc, lat 30, poszukuje stalej posady. Powazne oferty do Kurjera rw 9 090

Szofer - mechanik
poszukuje posady prywatnej najchietniej do samochodow szybkobieznych. Dobre swiadczenia i referencje, na zyczenie gwarancja do 1 000 zł. Laskawe oferty Kurjer Poznański zdw 36 850

Dlugoletni dyrektor banku
najlepsze referencje, doskonaly fachowiec - organizator, majacy rozlegle stosunki w kraju i zagranicą, obejme posade w bankowosci lub przemysle. Zgloszenia do Kurjera zdw 36 848

Pielęgniarka
moze sie zając jako pokojowa, do dzieci, szuka posady zaraz. Adres wskaze Kurjer zdw 36 842

U lekarza
poszukuje posady jako sekretarka-asystentka z praktyka 4-letnia. Miejscowosc obojnetna. Laskawe oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 36 830

Pracznia
uczciwa poleca sie. Oferty Kurjer zdw 36 867

Samodzielnia
gospodyn poszukuje posady od 1 kwietnia, najchietniej na majatek blisko Poznania, z dobrymi swiadczeniami, wiek sredni. Zgloszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 36 889

Krawcowa
wykonuje garderobe damska, dziecieca tano szybko, akuratnie. Poznańska 20, III, lewo, front, zdw 36 528

DZISIAJ W KINIE

- Apollo: „Biale cienie”.
- Casino: Pat i Patachon w obliczu smierci.
- Colosseum: „A kochanek miał sto”.
- Dom Rzemielniczy (ulica Fr. Ratajczaka): „Cud nad Wisla”.
- Edison: „W spelunkach Rio de Janeiro”.
- Metropolis: „Tancerka w walach”.
- Odeon: „Trujace usta”.
- Renaissance: „6 tygodni wórod apaszów”.
- Słońce: „Tajemnica Cytadeli w Dęblinie”.
- Wilsona: „Napoleon” (Bona-partie).

Starsza panna
skromna i pracowita poszukuje posady gospodyn od 1. 4. na caly dzień, lub gotowania na wesela i inne uroczystosci. Oferty Kurjer zdw 36 861

Szofer
mechanik, lat 24, z dobrymi swiadczeniami, 4 lata praktyki, poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 36 855

Szofer
mlynarz z dobrymi swiadczeniami poszukuje posady zaraz lub pózniej. Zgłoszenia Kurjer zdw 36 854

2 stawiacze
pieców kaflowych poszukują zajecia. Zgłoszenia z podaniem warunków Kolodziejczyk, Kraków, Mazowiecka 12. nw 9 685

Gospoia
mlodsza zafana przyjme posade do wszystkiego samodzielnie 1. 4. 30. Oferty do Kurjera zdw 36 881

Ksiązkowa - kasjerka
z 7 letnia praktyka, piszaca rowniez na maszynie, poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 36 871

Dziewczyna
do wszystkiego, z gotowaniem, cokolwiek szyciem, szuka posady od 1. 4. Oferty Kurjer zdw 36 924

Służaca
poszukuje miejsca do wszystkiego, z dobrym gotowaniem od 1. IV. Oferty Kurjer zdw 36 915

Dziewczyna
lat 21, pilna i pracowita, poszukuje posady do wszystkiego. Oferty Kurjer zdw 36 906

Pracznia
szuka prania. Of. Kurjer zdw 36 910

Ogrodnik
kawaler, lat 24, wolny od wojskowosci, warzywnik, kwicznarz, sadownik, dobrze obeznany z wszelkimi dekoracjami, szuka posady pomocnika lub samodzielnego od 1. 4. lub 15. 4. Oferty do Kurjera zdw 36 932

Mamka
zdrowa i silna, z obfitym pokarmem szuka posady. Oferty Kurjer zdw 37 038

Uczennica
z praktyka poszukuje posady w branzy obuwiwa. Oferty Kurjer zdw 37 058

Dziewczę
do dzieci poszukuje posady. Zgłoszenia do Kurjera zdw 37 074

Poszukuje
posady od 1. 4. Znam wszelkie prace domowe, prasowanie sztywnej bielizny; zalezę mi na dobrem traktowaniu i stalej posadzie. Oferty proszę do Kurjera zdw 37 072

Dziewczyna
chetna, uczciwa, z dobrymi swiadczeniami, poszukuje posady do wszystkiego od pierwszego kwietnia. Zgłoszenia Kurjer zdw 37 067

Młodzieniec
mocny i zdrowy, lat 18, poszukuje nauki za leńszego zaraz lub pózniej. Oferty Kurjer Stary Rynek rw 9 210

Dzielny
przykrawacz, ktory zna wszelkie galezce konfekcji meskiej i dzieciecej, najnowszych modeli i takze kroi miarowke, obecnie kroi, poszukuje posady. Zgłoszenia do Kurjera zdw 34 146

Panienska
przystojna (laborantka) w trudnym polozeniu prosi o zajecie kasjerki lub ekspedjentki w drogerii. Oferty Kurjer zdw 35 219

Ksiązkowa
obeznana z zurnalem amerykańskim wszelka pracą biurowa, przyjme odpowiednia posade. Oferty Kurjer zdw 35 220

Asystentka
dentystyczna, samodzielnia w operatywie i technice szuka posady. Oferty Kurjer zdw 35 899

1.000 zł
kancji zloza za otrzymanie posady inkasenta lub podobnej z zawodu jestem kolodziejem. Oferty do Kurjera zdw 36 567

Dziewczyna
uczciwa, z dobrym gotowaniem, poszukuje posady od 1. 4. Oferty Kurjer zdw 36 596

Krawcowa
rutynowana szuka pracy poza dom. Oferty Kurjer zdw 36 575

Biuralistka
szuka zajecia popołudniowego Oferty Kurjer Poznański zdw 36 321

Wzorowa
mloda Niemka samodzielnia, znajaca sztywne bielizne, szuka posady tylko inteligencji. Zalezę dobrem traktowaniem. Zgłoszenia Kurjer zdw 36 154

Pracznia
akuratna szuka prania. Kurjer Poznański zdw 36 653

Bieliznę damska
najtaniej sporzadzi oszczedna pani, krawcowa lub magazyn bielizny tyko z resztek najlep. fabryk kraj, zakupionych w firmie chrzesce.
D.H., JLPOL⁴, Poznań, Rzeczypospolitej 3.
Próbki i cenniki po nadesł. znaczka 25 grosz. Pw 9677-12.202

Panienska
znajaca wszelkie robótkei, szycie, gre fortepianowa, szuka posady towarzyszyki do starszej pani. Zgłoszenia Kurjer zdw 36 366

Posługi
poszukuje, mam dobre swiadczenia. Oferty Kurjer zdw 36 643

Gospoia
poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 36 562

Osoba
obeznana w gospodarstwie domowym, dobrze gotuje, poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 36 561

Ksiązkowa - kasjerka
z kilkuletnia praktyka, znajaca wszelkie prace biurowe poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer zdpw 36 413

28 WOLNE MIEJSCA

Apteka
w Poznaniu poszukuje elewa lub pomocnika mlodszego. Zgłoszenia, referencje Kurjer zdw 36 350

Nauczycielka
starsza z jezykiem francuskim, polskim i obowiazkowo niemieckim do trojra dzieci uczeszczejacych do gimnazjum wieku lat 14, 10 i 7 potrzebna od 15 kwietnia. Laskawe zgloszenia z podaniem warunków uprasza O. Chmurnyńska, Chelmo. zdpw 36 696

Praktykant gospodarczy
placac za praktyke, moze sie zglosic na wielki intensywny majatek od 1 kwietnia. Zgłoszenia: Kurjer zdw 36 964

Dekorator
tapicerski potrzebny. Hotel Francuski. zdw 36 970

Elew
gospodarczy bez wzajemnego wynagrodzenia na majatek 2 000 morg potrzebny zaraz. Pożądany syn gosp. Przedstawienie osobiste konieczne. Majetność Skórczewo p. Poznań I. zdw 35 897

Kucharka
dobrze gotujaca, starsza z dobrymi poleceniami potrzebna na wieś zaraz lub 1 kwietnia. Zgłoszenia z odpisem swiadczeń i podaniem zadanej pensji do Kurjera Poznańskiego zdw 36 841

Panienska
do sniadalni potrzebna od 1. IV. 30. K. Preuss, ul. Zwierzyniecka 9a. zdw 36 831

Służaca
wiejska starsza, samodzielnia, czysta, uczciwa z gotowaniem do wszelkich prac domowych w gospodarstwie podwózkowym i ogrozdzie od 1 kwietnia potrzebna do nauczyciela na wieś. Zasluzgi 35 zł. Zgłoszenia Skapska, plac Wolności 3, sroda godzina 15-17. dw 4 580

Krawca
samodzielnego przyjme. Adres Kurjer pdw 36 870

Tancerki
do baletu i uczenia potrzebne, kontrakt roczny. Zglaszac sie Wielkie Garbary 43, IV, pietro u p. Szlagiewicz, godz. 5-7 wieczorem. zdw 36 668

Kontokorencistka
pilna i sumienna, z dluzsza praktyka biurowa, piszaca biegle na maszynie, potrzebna do wiekszego przedsiobiorstwa przemyslowego. Szczesolowe oferty z odpisami swiadczeń, fotografia, podaniem warunków i terminu objecia urzeczowania, kierowca nalezę do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zdw 36 553

Potrzebna
służaca umiejaca dobrze gotowad. Szewska 19, III, lewo. zdw 36 901

Ekspedjentka
z branzy cukierniczej potrzebna zaraz. Piekarnia Wiedeńska, Plac Św. Krzyski 4. zdw 36 916

Dziewczyna
do dzieci i lekkich prac domowych potrzebna. Poznań - Urbano, Sokola 11, Urbański, sklad. zdw 36 911

Dziewczę
do dzieci, nie wyzej lat 10, moze sie zglosic. Domecka, Górna Wilda 42. zdw 36 908

Piekarz
dobry cukiernik moze sie zglosic zaraz. Ludwik Remszel, Kórnik, Rynek 127. zdw 37 041

Dziewczyna
uczciwa, z dobrym gotowaniem moze sie zglosic. Niewiecka, Długa 4, III ptr. Pw 10 163-12.308

Fryzjerka
dzialna potrzebna zaraz. Drzewiecki, Woźna 16. zdw 37 047

Dziewczyna
do wszystkiego potrzebna, najchietniej wiejska, od 1 kwietnia. Talarczyk, Marszałka Focha 100, parter. zdw 37 051

Dziewczyna
wiejska, uczciwa, z praniem, posciela potrzebna. Wielgoszak, Tylna Chwaliszewo 26, parter. zdw 37 071

Chłopiec
14 lat kino Colosseum, bufet. zdw 37 070

Poszukuje
kasjerów do autobusu. Zgłoszenia: Sew. Mielżyńskiego 25, I lewo. zdw 37 073

Bufetowa
znajaca rowniez obsluge gości, wladajaca jezykiem polskim i niemieckim, znajdzie posade nacychmiast, wzglednie od 1. 4. 30. Oferty z odpisem swiadczeń, fotografia i podaniem wymaganej pensji, przy wolnym stole i stancji, skladac do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod dw 4589

Do Hurtowni Żelaza
potrzebny od 1 kwietnia uczeń. Piśmienne oferty w polskim i niemieckim jezyku prosze skierowad do Kurjera Stary Rynek rw 9 200

Rolaczka
oraz sila dobrze obeznana z plastycznia potrzebna zaraz. Mostowa 26. rw 9 174

Fryzjerka
potrzebna zaraz. Geisler, Bukowska 11/13. zdw 37 132

Służaca
mlodsza do prac domowych potrzebna. Sklad, Czesława 1, Wil. da. zdw 37 131

Samodzieln
kierownik potrzebny do tartaku na Pomorzu z wkładem 3-5 tys. Zgłoszenia Kurjer zdw 37 135

Gospodyn
lub rutynowana służaca z dobrym charakterem do sredniego domu urzeczownego potrzebna zaraz. Bezwygodna uczciwość i sumiennosc wymagana. Zgłoszenia Kurjer zdw 37 000

Kucharka
potrzebna na wieś. Św. Marcin 12, II. zdw 36 999

Niania
do dwojga dzieci, tylko dobrze polecona, oraz służaca do wszystkiego, z dobrymi swiadczeniami, moze sie zglosic. M. Pawlicka, Fredry 2, II, wejście, II, pietro zdw 36 984

Dziewczyna
z dobrymi swiadczeniami, do wszystkiego, z gotowaniem, Marszałka Focha 53, I, lewo. zdw 37 002

Pielęgniarka
z znajomoscia szycia zaraz potrzebna do Zakladu Wychowawczego. Zgłoszenia Kurjer zdw 37 007

Kierownicze
stanowisko biura i kasy w przedsiobiorstwie przemyslowym zaraz do objecia. Potrzebna gotowka 4-5.000. Kurjer zdw 37 059

Uczeń
piekarski moze sie zglosic zaraz. Ul. Kraszewskiego nr. 8. zdw 37 146

Posługaczka
porzadna, sumienna, umiejaca po niemiecku, z praniem, na caly dzień moze sie zglosic nacychmiast u J. Korwas, Sniadeczkich 6 a. zdw 37 149

Fryzjerka
dzialna potrzebna zaraz. Adres Kurjer zdw 37 150

Stróż nocny
potrzebny. Piśmienne zgłoszenia z podaniem dotychczasowej pracy, wieku i żądanej wynagrodzenia do Kurjera Poznańskiego zdw 37 077

Fryzjerka
dzialna moze sie zglosic. Grochowe Łaki 1, zaklad fryzjerski. zdw 37 035

Służaca
samodzielnia z gotowaniem, przywykla do pracy, na 6 osób, potrzebna. Chwilkowska, Św. Marcin 40. zdw 37 028

Większe przedsiębiorstwo
poszukuje panów i pań do latwej czynnosci akwizycyjnej. Fachowosc nie wymagana. Wyszkolenie nastapi. Zgłoszenia z dokumentami wie wtorek i srode od 9-12 i od 3-6. Pocztowa 31 a, wysoki parter. Pw 10 170-13,1

Mlodsza
dziewczyna do wszystkiego potrzebna od 1. IV. Musial, Grobla 27 a. zdw 36 928

Dziewczyna
14-16 lat do poslugi. Wiaranowski, Jeżycka 36, III. zdw 37 094

Zaufany mężczyzna
na stanowisko poslacza poszukiwany. Biuro Poslaców Miejskich Woźna 11. Telef. 15-60. zdw 37 092

Uczeń fryzjerski
dobrych rodziców moze sie zglosic do Kurjera zdw 36 943/4

Pracznia
uczciwa, sumienna, czysta i akuratna poleca sie w dom. Oferty do Kurjera Poznańskiego, pod 12.306 Pw 10.138/9-12.306

Mlynarz
samotny z kaucja 3.000 zł do samodzielnego prowadzenia mlyna wodnego zaraz potrzebny lub dzierzawa z gotowka 16.000. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 37 143/4

Uczeń
piekarski, syn uczciwych rodziców, potrzebny zaraz. Mechaniczna Piekarnia, Matejki 66. rw 9218/19

Dziewczę
do 1/4 rocznego dziecka. Mejza, Gen. Umilńskiego 9. zdw 37 104

Dziewczę
do lekkich prac domowych potrzebna. Kosmowska Przemyslowa 40. zdw 37 103

Panienska
umiejaca dobrze rachowad i pisad, polsko-niemiecka, jako uczennica do skladu rzeźniczego, ktora we wolnym czasie takze pomoze w pracy domowej. Wynagrodzenie podlug ugody. Swofiski, Marszałka Focha, narożnik Górczyńskiej. Zgłoszenia zaraz. zdw 37 116

Pielęgniarz
z praktyka dla starszego pana potrzebny zaraz. Niegolewskich 7, I, pietro, prawo. dw 4 590

Uczennica
moze sie zaraz zglosic. M. Gódecki, Szewska 21, Hurtownia towarów drobkich. zdw 36 974

Dzielnego
karmelkarza, rowniez jednej sily do pomocy, poszukujemy. Adres Kurjer zdw 36 983

Krawczyń i hafciarki
tylko sily samodzielnie, na konfekcje dziecieca przyjme Pilińska, Lodowa 1, Łazarek. zdw 36 986

Panienski
do krawiectwa damskiego, tylko sily samodzielnie, takze uczennice moze sie zglosic. W. Dekubanowska, Wierzblicie 13. zdw 37 133

Dzieln
fachowej ekspedjentki wladajacej jezykiem polskim i niemieckim poszukuje od 1 kwietnia G. Erhorn, cukiernia, Poznań, ulica Fr. Ratajczak 39. zdw 37 138

Aptekarza
lub asystenta, wladajacego jezykiem niemieckim z uprawnieniem do 14 dniowego zastępstwa poszukuje zaraz i prosze o podanie referencji. Apteka pod Łabędziem C. Gross, Leszno Wilk. dw 4 464

Służaca
do dziecka z gotowaniem zaraz. Drożdżewska Chwaliszewo 60. zdw 37 142

Służaca
moze sie zaraz zglosic do wszystkiego. Ul. Gen. Pradzyńskiego 54 (piekarnia). zdw 37 148

Pomocnik
ogrodnicy moze sie zaraz zglosic, obeznany w zakładaniu ogrozdów. B. Anders, ul. Św. Wawrzyńca 34 a. zdw 37 010

Skórnik
potrzebny. Kurjer zdw 37 011

Uczeń
do ogrodnictwa handlowego pod Poznaniem moze sie zglosic od 1. 4. Zabikowo, A. Kaczmarek. zdw 37 025

Uczennica
potrzebna. Jan Pupka, mistrz fryzjerski, Wierzblicie 49. zdw 37 022

Humor zagraniczny

— 5 tysięcy złotych! kto daje więcej? to autentyczne dzieło Tyccjana!
— Autentyczne! Zeby to jeszcze było dzieło pośmiertne! (London Opinion), S. F.

Przedpłata
za kwiecień 1930 r. za oba wydania razem włącznie tygodniowego dodatku ilust. „Ilustracja Poznańska” i „Nowiny Sportowe” w Poznaniu w eksped. zł 4.00 w agencjach w mieście zł 4.50, z odnośnieniem do domu w Poznaniu zł 4.70 z odnośnieniem przez poczte poza Poznaniem miesięcznie zł 4.94 kwartalnie zł 14.80 pod opaską w Polsce zł 9.00 pod opaską w innych krajach zł 11.00. W razie wypadków spowodowanych sila wyższa przeskrodek w zakładach strajków i t. p. wydawn. nie odpowiada za dostarczenie pisma a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.
Telefony do Redakcji i Administracji: 4481, 1476, 3307, 3524, 4072, 2305, w

Ogłoszenia
na stronie 6-lamowej 30 gr. na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 75 gr. na stronie czwartej 120 gr. na stronie drugiej 150 gr. przed wiadomościami potoczniemi 240 gr. od 1-lamowej m.l.m. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 13.30 w nagłych wypadkach do godz. 22 u stroza do wydania wieczornego do godz. 10, w dni przedświat. do godz. 9 przed połudn. Drobne ogłoszenia słowo napisowe (tłuste) 50 gr. każde dalsze słowo 20 gr. Za różnice między zestawem a wysokością ogłoszenia powstałe wskutek matrycowania wydawnictwo nie odpowiada.
niedziele, święta i nocą tylko 1476 i 3524. — P. K. O. Poznań, nr. 200 149.